

RPW/10045/2025 – 1N

EZD RP K8
(SMS – SH)
Data rejestracji: 2025–03–24
Data wpływu: 2025–03–24

Stowarzyszenie Importerów i Dystrybutorów Pirotechniki
ul. Zielonogórska 47, 66-016 Czerwieńsk, tel.: +48 68 355 97 72, +48 68 355 97 73

Do druku nr 700

Czerwieńsk, 21.03.2025 r.

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
Gabinet Marszałka Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.153.37.2025Data wpływu 24.03.25r.

Szanowny Panie Marszałku,

Jako stowarzyszenie, które od 1993 r. reprezentuje branżę pirotechniczną, pragniemy odnieść się do stanowiska Rady Ministrów z dn. 25.02.2025 roku, dotyczącego obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 700). W stanowisku tym, skierowanym na ręce Pana Marszałka, podkreślono potrzebę zbadania skutków gospodarczych i społecznych wprowadzenia zakazów sprzedaży i użytkowania fajerwerków.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom, pragniemy przedstawić głos branży pirotechnicznej w tej sprawie oraz podkreślić konsekwencje gospodarcze, kulturowe i społeczne wprowadzenia zakazu sprzedaży i używania fajerwerków klas F2 i F3, zawartego w obywatelskim projekcie ustawy. Tego rodzaju produkty są najchętniej kupowane przez Polaków, dlatego wprowadzenie w życie proponowanych zmian doprowadzi do likwidacji branży pirotechnicznej w Polsce.

Kwestie finansowe

Polska odgrywa istotną rolę w światowej branży pirotechnicznej, zarówno jako importer, jak i eksporter fajerwerków, nasz kraj znajduje się na 5 miejscu na świecie. Szacowany łączny przychód netto podmiotów w branży pirotechnicznej zajmujących się importem i dystrybucją fajerwerków to około 769 milionów złotych. Wartość sprzedaży produktów do klientów finalnych jest szacowana na poziomie około 500 milionów złotych brutto. Szacowany całkowity – bezpośredni, pośredni oraz indukowany, wpływ działalności podmiotów rynku fajerwerków na polską gospodarkę w 2023 roku to około 279 milionów złotych wartości dodanej brutto oraz około 76 milionów złotych wypłaconych wynagrodzeń.

Faktyczna likwidacja naszej branży, która nastąpi po wprowadzeniu zakazów zawartych w przedmiotowym projekcie ustawy, pozbawi skarb państwa około 94 mln złotych, które branża co roku

odprowadza w postaci podatku VAT. Do tego ponad 29 milionów złotych innych podatków i opłat oraz ponad 14 milionów złotych w formie składek ZUS.

Dodatkowo, Skarb Państwa może się spodziewać zalewu pozwów o rekompensatę ze strony właścicieli firm, które stracą spodziewane dochody z tytułu sprzedaży i poczynionych inwestycji.

Kwestie społeczne i kulturowe

W Polsce funkcjonuje około 25 tys. firm związanych z branżą pirotechniczną, które zatrudniają kilkadziesiąt tysięcy pracowników. Wprowadzenie zakazu sprzedaży i używania fajerwerków spowoduje masowy spadek zatrudnienia w tej branży, wiele osób straci źródło dochodu, a wiele firm zbankrutuje, co powiększy szeregi bezrobotnych i zwiększy obciążenia ze strony budżetu państwa na ich rzecz. Należy podkreślić, że ponad 10 tys. pracowników sektora posiada niezbędne uprawnienia do obsługi materiałów pirotechnicznych. To wysoko wyspecjalizowani pracownicy, którzy stracą pracę.

Wyniki przeprowadzonego badania wśród dorosłych Polaków wskazują na pozytywny stosunek społeczeństwa do fajerwerków. Według wyników badania około 30% ankietowanych deklaruje, że osobiście kupuje fajerwerki. Na tej podstawie można szacować, że ponad 9,3 milionów Polaków używa fajerwerków we własnym zakresie.

Należy wziąć pod uwagę, że zazwyczaj wykorzystanie fajerwerków odbywa się podczas spotkań towarzyskich. Według wyników przeprowadzonego badania rynkowego, ponad 60% dorosłych Polaków lubi pokazy fajerwerków. Na tej podstawie można szacować, że liczba osób, która z chęcią obejrzy pokaz fajerwerków wynosi około 19 milionów. Wprowadzenie zakazów pozbawi tę grupę obywateli naszego kraju prawa do korzystania z fajerwerków!

Kwestie bezpieczeństwa

Na podmioty funkcjonujące w branży pirotechnicznej nałożone są wymogi i standardy bezpieczeństwa, co wpływa na konieczność odpowiedniej staranności i dbałości m.in. po stronie producentów i dystrybutorów. Dzięki temu w sprzedaży są jedynie bezpieczne, certyfikowane produkty, a ich dostępność i cena wyparty z rynku fajerwerki niewiadomego pochodzenia.

„Restrykcyjne działania kontrolne (badania i certyfikacja) wymusiły na producentach, importerach i dostawcach dbałość o jakość dostarczanych wyrobów. Do produkcji fajerwerków wdrożono surowce spełniające wymagania norm w zakresie bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Wszystkie wyroby są zaopatrzone w szczegółowe instrukcje obsługi.” – czytamy w opinii Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia.

W momencie wprowadzenia postulowanych zakazów, miejsce legalnych fajerwerków zajmą produkty niebezpieczne, pochodzące z przemytu lub wytwarzane chałupniczo. Konsekwencją tego stanu rzeczy będzie większa liczba wypadków z użyciem fajerwerków, co oznacza większe nakłady na leczenie oraz ewentualne świadczenia ze strony państwa na rzecz osób poszkodowanych. Obecnie ma to miejsce w Holandii, w której kilka lat temu zakazano używania fajerwerków. Fundamentalna kwestia bezpieczeństwa ma więc także aspekt ekonomiczny oraz społeczny.

Podsumowując - jesteśmy gotowi, aby szczegółowo przedstawić Panu Marszałkowi oraz Parlamentarzystom nasze argumenty oraz zaproponować alternatywne dla zakazów rozwiązania. Jesteśmy zaniepokojeni ignorancją autorów obywatelskiego projektu ustawy o ochronie zwierząt, którzy niefrasobliwie, nie zdając sobie sprawy ze skutków, postanowili zlikwidować naszą branżę. Jako ludzie, przedsiębiorcy, jako przedstawiciele branży, jesteśmy całym sercem za dobrostanem zwierząt i wprowadzeniem rozsądnych przepisów chroniących zwierzęta, jednak apelujemy o rozsądek i przemyślane działania.

Wszystkie liczby i dane zamieszczone w niniejszym piśmie zostały zaczerpnięte z następujących raportów, opracowań oraz opinii na temat polskiej branży pirotechnicznej (w załączeniu):

1. Raport KPMG - Raport Wpływu na Polską gospodarkę – Branża pirotechniczna w Polsce 2024 r.
2. Raport Warsaw Enterprise Institute – Branża Pirotechniczna w Polsce 2022 r.
3. Raport Ogólnopolskiego Panelu Badawczego Ariadna z 2024 r.
4. Opinia Centrum Certyfikacji Jakości z 2025 r.
5. Opinia Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia z 2025 r.

Z wyrazami szacunku,

Stowarzyszenie Importerów i Dystrybutorów Pirotechniki
66-016 Czerwieńsk, ul. Zielenogórska 47
Regon 631098157, NIP 5130189576
KRS 0000071506

PREZES ZARZĄDU

Marta Smolińska

WEI
WARSAW ENTERPRISE
INSTITUTE

RAPORT

LUTY
2022

*Branża pirotechniczna
w Polsce*

WARSAW ENTERPRISE INSTITUTE

BRANŻA PIROTECHNICZNA W POLSCE

WARSZAWA 2022

Spis treści

Synteza	4
I Otoczenie prawne	5
1) Obecny stan prawny	5
2) Proponowane zmiany prawne	9
II Branża pirotechniczna – istotny składnik sektora małych i średnich przedsiębiorstw	11
1) Historia branży pirotechnicznej	11
2) Rynek pirotechniczny w Polsce i na świecie	12
III Rola firm rodzinnych oraz znaczenie firm działających w branży pirotechnicznej dla obszarów poza dużymi aglomeracjami	15
IV Kwestie bezpieczeństwa pirotechniki w Polsce	17
1) Zanieczyszczenia środowiska	18
2) Hałas generowany przez wyroby pirotechniczne	20
3) Bezpieczeństwo użytkowania dla ludzi	21
4) Bezpieczeństwo zwierząt	22
V Opinia społeczna na temat pirotechniki	24
1) Badania opinii dostępne w mediach	24
2) Prezentacja wyników badań Ariadna – ogólnopolskiego panelu badawczego	26
VII Konsekwencje wprowadzenia zakazu	29

Synteza

9 lipca 2021 r. do Sejmu wpłynął projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego. Proponowana nowelizacja przepisów ma na celu przede wszystkim ograniczenie używania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych klasy F2 oraz klasy F3.

Wprowadzenie tego rodzaju norm doprowadzi w praktyce do upadku branży pirotechnicznej w Polsce, która jest piątym co do wielkości eksporterem i czwartym co do wielkości importerem produktów pirotechnicznych i która generuje obroty o wartości 600 milionów złotych rocznie. Ponadto proponowane przepisy dają przedsiębiorcom jedynie 14 dni na dostosowanie się do nich, a więc w praktyce zamknięcie wykonywanej działalności bądź przebranie się, co jest wymogiem, któremu nie sposób sprostać.

Propozycje zmian zostały oparte o przesłanki dotyczące ochrony zwierząt przed szkodliwym działaniem wyrobów pirotechnicznych, które

nie znajdują odzwierciedlenia w rzeczywistości. Zgodnie bowiem z badaniami, fajerwerki użytkowane odpowiednio do ich przeznaczenia i z zachowaniem zasad zdrowego rozsądku są bezpieczne dla zdrowia ludzi i zwierząt. Dodatkowo, dzięki informacjom uzyskanym z jednostek Straży Miejskiej z kilku wybranych miast o łącznej populacji przekraczającej 1,5 miliona osób, nawet w okresie sylwestrowym nie odnotowuje się przypadków zgłoszeń dotyczących śmierci, czy też szkód na zdrowiu zwierząt spowodowanych oddziaływaniem materiałów pirotechnicznych.

Zakaz sprzedaży wyrobów pirotechnicznych w praktyce doprowadzi do upadku całej polskiej branży będącej w światowej czołówce sektorów generujących największe obroty w kraju.

Propozycje dotyczące wprowadzenia zakazu sprzedaży fajerwerków spotykają się ze sprzeciwem społecznym. Zgodnie

z licznymi badaniami ankietowymi prezentowanymi przez różne media, większość społeczeństwa (między 64% a 84%) sprzeciwia się takiemu rozwiązaniu. Podobne wnioski wynikają z badania przeprowadzonego przez „Ariadna – ogólnopolski panel badawczy”, zgodnie z którym zakaz popiera 39%, a sprzeciwia się mu 51% respondentów.

I Otoczenie prawne

1) Obecny stan prawny

Rozważania dotyczące branży pirotechnicznej warto rozpocząć od podkreślenia faktu, że podlega ona licznym ograniczeniom wynikającym z przepisów prawa, zarówno powszechnego, jak i miejscowego, stanowionego przez określone jednostki samorządów terytorialnych. Ich wprowadzenie wynika z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa wytwarzania i obrotu specyficzną odmianą materiałów wybuchowych.

Kluczowym aktem rangi ustawowej zawierającym uregulowania dotyczące branży pirotechnicznej jest ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego¹. Ustawa ta zawiera definicję

materiałów pirotechnicznych, która znalazła się w art. 3 pkt 35, zgodnie z którą są nimi każde wyroby zawierające materiały pirotechniczne, które są jedną z odmian materiałów wybuchowych, będące materiałem lub mieszaniną materiałów przewidzianych do wytwarzania ciepła, światła, dźwięku, gazu, dymu lub kombinacji tych efektów w wyniku samopodtrzymującej, egzotermicznej reakcji chemicznej. Ustawa wprowadza również w art. 62c podział na wyroby pirotechniczne widowiskowe, do użytku teatralnego i pozostałe oraz klasyfikację wewnątrz każdej z tych grup. Podział ustalony w ustawie zaprezentowano w ramce zamieszczonej na kolejnej stronie.

¹ Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 204 t.j. ze zm.).

1. wyroby pirotechniczne widowiskowe:

- a. klasa F1: wyroby, które podczas działania charakteryzują się bardzo niskim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska, a także nieistotnym poziomem hałasu, przeznaczone do użytku w budynkach oraz na zamkniętym obszarze na zewnątrz budynków;
- b. klasa F2: wyroby, które podczas działania charakteryzują się niskim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska, a także niskim poziomem hałasu, przeznaczone do użytku na zamkniętym obszarze na zewnątrz budynków;
- c. klasa F3: wyroby, które podczas działania charakteryzują się średnim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska, a także nieszkodliwym dla zdrowia ludzi poziomem hałasu, przeznaczone do użytku na dużych, otwartych przestrzeniach na zewnątrz budynków;
- d. klasa F4: wyroby, które podczas działania charakteryzują się wysokim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska, a także nieszkodliwym dla zdrowia ludzi poziomem hałasu, określane również jako wyroby pirotechniczne widowiskowe do zastosowań profesjonalnych, przeznaczone do obsługi i użytku wyłącznie przez osoby posiadające wiedzę specjalistyczną.

2) wyroby pirotechniczne przeznaczone do użytku teatralnego:

- a. klasa T1: wyroby, które podczas działania charakteryzują się niskim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska;
- b. klasa T2: wyroby przeznaczone do obsługi i użytku wyłącznie przez osoby posiadające wiedzę specjalistyczną.

3) pozostałe wyroby pirotechniczne:

- a. klasa P1: wyroby inne niż wyroby klas F1-F3 i T1, które podczas działania charakteryzują się niskim stopniem zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska;
- b. klasa P2: wyroby inne niż wyroby klas F4 i T2, przeznaczone do obsługi i użytku przez osoby posiadające wiedzę specjalistyczną.

W praktyce w obrocie konsumenckim spotkać się można przede wszystkim z wyrobami oznaczonymi klasami F1, F2 i F3, czyli materiałami pirotechnicznymi widowiskowymi. Szczególną popularnością cieszą się klasy F2 i F3 stanowiące 95% wyrobów przeznaczonych do użytku konsumenckiego, do których należą tradycyjnie używane w okresie noworocznym fajerwerki. Klasa F1 to sztuczne ognie wykorzystywane tradycyjnie w czasie świąt Bożego Narodzenia, ale używane również w ciągu całego roku, czego przykładem są fontanny tortowe. Klasa F4 z kolei to wyroby profesjonalne, niedostępne w obrocie konsumenckim, używane w trakcie pokazów pirotechnicznych.

W ustawie o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego w art. 9 przewidziano także obowiązek uzyskania pozwolenia na nabywanie, przechowywanie, używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego lub wytwarzanie materiałów wybuchowych metodą *in situ*. Pozwolenie nie jest wymagane w przypadku wyrobów oznaczonych klasami F1, F2, F3, T1 i P1, a także w przypadku posiadania koncesji na wytwarzanie materiałów wybuchowych lub obrót tymi materiałami przy spełnieniu kilku dodatkowych warunków.

Ustawa ta zawiera także szereg przepisów dotyczących bezpieczeństwa produkcji i obrotu

wyrobami pirotechnicznymi oraz kompetencji organów kontrolnych. Między innymi nałożony został na producentów obowiązek zaprojektowania i wytworzenia materiałów pirotechnicznych zgodnie z normami bezpieczeństwa, a także właściwego ich oznakowania. Ponadto wymagania w zakresie bezpieczeństwa przy produkcji i obrocie materiałami pirotechnicznymi znalazły się w Rozporządzeniu Ministra

Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lipca 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji, transporcie wewnątrzzakładowym oraz obrocie materiałów wybuchowych, w tym wyrobów pirotechnicznych².

Dalsze regulacje na rynku fajerwerków przewidziane zostały w ustawie z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym³. W akcie tym przewidziano konieczność uzyskania koncesji w zakresie wytwa-

rzania i obrotu materiałami wybuchowymi za wyjątkiem obrotu wyrobami pirotechnicznymi widowiskowymi oznaczonymi klasami F1, F2 i F3, wyrobami pirotechnicznymi przeznaczonymi do użytku teatralnego oznaczonymi klasą T1 oraz pozostałymi wyrobami pirotechnicznymi

oznaczonymi klasą P1. Oznacza to, że działalność związana z wyrobem materiałów pirotechnicznych i obrotem wyrobami oznaczonymi klasami

Branża pirotechniczna jest ściśle uregulowana. W niektórych przypadkach wymagane jest uzyskanie pozwolenia bądź koncesji na prowadzenie określonej działalności.

F4, T2 i P2 wymagają uzyskania koncesji. Wymóg uzyskania koncesji na gruncie tej ustawy jest odrębny od wymogu uzyskania pozwolenia zgodnie z art. 9 Ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.

Ustawa ta wprowadza także bardzo istotny przepis karny w art. 139, zgodnie z którym podmiot sprzedający osobom niepełnoletnim wyłączone spod koncesjonowania wyroby pirotechniczne lub broń, na posiadanie której nie jest wymagane pozwolenie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

² Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lipca 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji, transporcie wewnątrzzakładowym oraz obrocie materiałów wybuchowych, w tym wyrobów pirotechnicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 262, t.j. ze zm.).

³ Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1545, t.j. ze zm.).

Art. 139 ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

„Kto sprzedaje osobom niepełnoletnim wyłączone spod koncesjonowania wyroby pirotechniczne lub broń, na posiadanie której nie jest wymagane pozwolenie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

Kolejne przepisy o charakterze sankcyjnym znalazły się w Kodeksie wykroczeń⁴ w art. 51, 82 i 83. Zgodnie z art. 51 zakłócanie spokoju, porządku publicznego, czy spoczynku nocnego podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. Kolejny z przepisów, art. 82, zabrania nieostrożnego obchodzenia się z ogniem i postępowania niezgodnego z przepisami przeciwpożarowymi. Sankcja przewidziana za to wykroczenie to areszt, grzywna albo nagana. Podobną karę przewiduje art. 83 za nieostrożne obchodzenie się z materiałami wybuchowymi, łatwo zapalnymi lub substancjami promieniotwórczymi albo naruszanie przepisów o wyrobie, sprzedaży, przechowywaniu, używaniu lub przewożeniu takich materiałów. Przepisy te, w zależności od okoliczności, mogą znaleźć zastosowanie w przypadku nieprawidłowego i niezgodnego ze zdrowym rozsądkiem użycia materiałów pirotechnicznych.

Wskazać należy także, że polskie ustawodawstwo dotyczące materiałów pirotechnicznych podlega regulacjom unijnym. Wymagania jakie muszą spełniać poszczególne kraje członkowskie w tym zakresie zostały zawarte w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/29/UE z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie harmoni-

zacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku wyrobów pirotechnicznych⁵.

Branża pirotechniczna podlega zatem ścisłej regulacji. Część produkcji i dystrybucji wymaga nawet uzyskania stosownego pozwolenia ze strony władz publicznych bądź koncesji. Produkowane materiały pirotechniczne muszą spełnić szereg warunków dotyczących bezpieczeństwa. Warto podkreślić, że polskie normy prawne są bardziej restrykcyjne niż minimalne wymagania określone w Dyrektywie unijnej. Oczywiście z uwagi na fakt, iż fajerwerki są materiałami wybuchowymi istnieje konieczność spełnienia bardzo restrykcyjnych wymogów dotyczących bezpieczeństwa i ograniczeń dotyczących sprzedaży ich osobom niepełnoletnim. Polscy producenci, importerzy i dystrybutorzy je spełniają, korzystają przy tym z najnowszych rozwiązań w zakresie nauki i techniki, co zapewnia, że oferowane przez nich produkty są bezpieczne.

Polska branża pirotechniczna spełnia wszystkie standardy przedstawione przez Unię Europejską oraz polskie normy prawne.

⁴ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r., poz. 2008, t.j. ze zm.).

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/29/UE z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku wyrobów pirotechnicznych (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 178/27).

2) Proponowane zmiany prawne

9 lipca 2021 r. do Sejmu wpłynął projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego. Proponowana nowelizacja przepisów ma na celu ograniczenie używania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych klasy F2 oraz klasy F3. Ograniczenia te mają być wprowadzone do ustawy o ochronie zwierząt⁶ poprzez dodanie art. 7a, który stanowi, że „w celu zapobiegania narażaniu zwierząt na cierpienie, utratę zdrowia lub życia zabrania się używania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych klasy F2 oraz klasy F3...”. Spod tych restrykcji wyłączeni mają zostać przedsiębiorcy i jednostki naukowe oraz podmioty uprawnione do używania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych na mocy odrębnych przepisów. Dodatkowo przewidziano możliwość, by rady gmin mogły w drodze uchwały postanowić o zniesieniu obowiązywania powyższych zakazów w dniach 31 grudnia i 1 stycznia. Ponadto wprowadzono sankcję za złamanie zakazu używania fajerwerków w postaci kary aresztu albo grzywny. Projekt ustawy zakłada także ograniczenie wyjątków w zakresie konieczności uzyskania pozwolenia określonego w art. 9 ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego wyłącznie do materiałów pirotechnicznych klas F1, T1 i P1.

Podnieść należy, że w uzasadnieniu projektu ustawy znalazło się między innymi stwierdzenie, że:

1. „Zakłada się, że przedłożony projekt ustawy nie będzie miał bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki. Proponowane przepisy wprowadzają ograniczenia używania fajerwerków, ale nie zakazują ich sprzedaży.”;
2. „Przedmiotowy projekt ustawy nie powoduje dodatkowych kosztów po stronie budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego”.

Autorzy projektu posługują się niepopartymi żadnymi źródłami i faktami stwierdzeniami. Założenie to nie tylko nie zostało uzasadnione żadnym wiarygodnym źródłem, ale także jest sprzeczne z logiką.

Jednocześnie autorzy projektu podnoszą, że „Ocenia się, że niniejszy projekt ustawy poprzez wprowadzenie zmiany w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego zmniejszy liczbę przedsiębiorców, w tym mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców uprawnionych do nabywania, przechowywania lub używania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych klasy F2 oraz klasy F3”.

⁶ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r., poz. 638, t.j. ze zm.).

Argumenty te są ze sobą sprzeczne. Należy wskazać, że projekt ten nie spełnia wszystkich wymogów formalnych, takich jak konieczność przedstawienia przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, finansowych i prawnych oraz ocena przewidywanego wpływu ustawy na rynek. **Projektowane zmiany bezpośrednio prowadzić będą do niemal całkowitej likwidacji handlu fajerwerkami. Obrót wyrobami pirotechnicznymi klas F2 i F3 stanowi bowiem zdecydowaną większość rynku. Należy szczególnie podkreślić w tym miejscu, że propozycje zmian prawnych zakładają, że używanie tych wyrobów bez pozwolenia zostanie zabronione, co znajduje wyraz w propozycji zmiany w art. 9 ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego. Dlatego zapisy stanowiące, że gminy będą mogły znieść zakaz używania fajerwerków, jest bezcelowy, ponieważ na ich użytkowanie i tak potrzebne będzie pozwolenie. W konsekwencji przedsiębiorcy, nawet jeśli będą mogli w takim przypadku sprzedawać wyroby pirotechniczne, to nie znajdą na nie nabywców.** Doprowadzi to do upadku wielu małych przedsiębiorców, często firm rodzinnych, działających na rynku. Pośrednim skutkiem będzie natomiast zmniejszenie wpływów do budżetu państwa i budżetów samorządowych, których budżet jest uzależniony od udziału w podatkach dochodowych płaconych przez przedsiębiorców i ich pracowników.

Nadto podnieść należy, że projektowane zmiany mogą być sprzeczne z podstawowymi zasadami prawnymi Unii Europejskiej, naruszając tak zwaną swobodę przepływu towarów. Wyroby pirotechniczne posiadają certyfikaty „CE”, które świadczą o ich zgodności z wymogami prawnymi Unii Europejskiej i powinny, co do zasady, być przedmiotem wolnego przepływu towarów. W podobnym tonie wypowiedział się Trybunał

Sprawiedliwości Unii Europejskiej w orzeczeniu z 27 października 2016 r. C-220/15⁷, w którym stwierdzono, że głównym celem dyrektywy 2007/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r.⁸ jest przeciwdziałanie barierom w handlu wewnątrzwspólnotowym wynikającym z rozbieżności przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, które regulują zdefiniowane w tej dyrektywie wprowadzenie do obrotu wyrobów pirotechnicznych, a zatem zapewnienie swobodnego przepływu tych wyrobów na rynku wewnętrznym przy zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego, bezpieczeństwa publicznego oraz wysokiego poziomu ochrony i bezpieczeństwa konsumentów, oraz profesjonalnych użytkowników końcowych⁹. Orzeczenie Trybunału odnosi się co prawda do poprzedniej dyrektywy regulującej rynek pirotechniczny w UE, jednak pozostaje ono aktualne na gruncie dyrektywy z 2013 r. Podkreślić bowiem należy, że regulacje unijne w tym zakresie obowiązują już od 2007 r. Mimo że wiele z przepisów dyrektywy stało się obligatoryjne dopiero w 2017 r., to polscy przedsiębiorcy stosują je od lat.

Warto również podkreślić, że wymienione powyżej zmiany prawne, które będą miały bardzo duży wpływ na całą branżę, mają być wprowadzone z *vacatio legis* wynoszącym zaledwie 14 dni. Jest to najkrótszy dopuszczalny okres oczekiwania na wejście w życie przepisów zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych¹⁰. Przepisy wprowadzające tak istotne zmiany dla całej gałęzi prawa nie powinny być wprowadzane w tak dużym pośpiechu. Szczególnie problematyczne byłoby to w sytuacji uchwalenia ustawy okresie poprzedzającym Nowy Rok.

⁷ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (trzecia izba) z dnia 27 października 2016 r., Komisja Europejska przeciwko Republice Federalnej Niemiec, sygnatura sprawy C-220/15.

⁸ Dyrektywa 2007/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 154/1.

⁹ Dudkowiak Kopeć & Putyra, Wstępna opinia prawna w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw zwierząt oraz ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego wniesionej w dniu 09-07-2021; Znak: EW-020-589/21.

¹⁰ Dz. U. z 2019 r., poz. 1461 ze zm.

II Branża pirotechniczna – istotny składnik sektora małych i średnich przedsiębiorstw

1) Historia branży pirotechnicznej

Aby dokonać prawidłowej oceny skutków wprowadzenia zakazu sprzedaży wyrobów pirotechnicznych zaproponowanego w projekcie ustawy, który wpłynął do Sejmu 9 lipca 2021 r., należy przedstawić sytuację rynkową w branży pirotechnicznej oraz zaprezentować historię, tradycję i rozwój tej branży na świecie i w Polsce.

Komercyjne materiały wybuchowe stosowane są w wielu sektorach gospodarki między innymi w górnictwie (do rozbijania skał), czy w budownictwie (do wyburzania budynków). Jednak najdłuższą tradycję mają materiały pirotechniczne, tak zwane fajerwerki. Początki tej branży sięgają starożytnych Chin. W okresie dynastii Han (202 r. p.n.e. – 220 r. n.e.) wrzucano kawałki bambusa do ognia w celu wywołania eksplozji mających odstraszać złe duchy. Pierwsze fajerwerki zbliżone do współczesnych powstały w okresie dynastii Song (w latach 960–1279) i używane były przy okazji licznych festiwali. Do Europy zawędrowały one w XIV wieku, wtedy też zaczęto produkować pierwsze materiały pirotechniczne na naszym kontynencie. Spopularyzowane zostały jednak dopiero w XVII wieku¹¹. Na ziemiach polskich obecne były już w wieku XVI. Z tego okresu można spotkać zapiski mówiące o tym, że w 1566 r. zostały użyte, gdy urodził się

Zygmunt III Waza. W XVIII wieku pokazy pirotechniczne były częścią wieczornych, publicznych zabaw na ulicy Foksal w Warszawie. Fajerwerki towarzyszyły największym uroczystościom państwowym, elekcjom królów i dla uczczenia wielkich zwycięstw między innymi Bitwy pod Wiedniem w 1683 r. Trwającym 3 minuty pokazem fajerwerków uczczono także ogłoszenie niepodległości Rzeczypospolitej w 1918 r.¹². Materiały pirotechniczne są zatem częścią naszej tradycji i kultury. Pokazy fajerwerków cały czas towarzyszą największym uroczystościom. Często wykorzystuje się je na terenach prywatnych dla celebracji takich okazji jak śluby. Ich wykorzystanie w miejscach publicznych, choć bardzo ograniczone, wciąż jest silnie zakorzenione w naszej tradycji dla uczczenia nadejścia Nowego Roku. Podobnie wygląda sytuacja w większości państw Europy i świata. Pokazy fajerwerków w niektórych krajach są świętem samym w sobie. Między innymi w Japonii w ciągu lata odbywa się festiwal Hanabi Taikai, w czasie którego punktem kulminacyjnym jest odpalenie setek tysięcy fajerwerków we wszystkich zakątkach kraju. Również konsumenckie wykorzystanie wyrobów pirotechnicznych jest zjawiskiem powszechnym w wielu zakątkach świata. Każdego roku w całych Stanach Zjed-

¹¹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Fireworks> (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).

¹² https://pl.wikipedia.org/wiki/Sztuczne_ognie (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).

noczonych obywatele odpalają fajerwerki dla uczczenia Święta Niepodległości przypadającego na dzień 4 lipca. Podobnie obchodzone jest także 14 lipca Święto Narodowe Francji zwane także Dniem Bastylli. Również hindusi powszechnie wykorzystują fajerwerki razem

z oliwnymi lampami i kwiatowymi dekoracjami dla celebrowania święta Diwali. Tradycja wykorzystywania różnego rodzaju wyrobów pirotechnicznych przez ludzi zamieszkujących niemal wszystkie zakątki świata jest bardzo silnie zakorzeniona w tradycji.

2) Rynek pirotechniczny w Polsce i na świecie

Wyroby pirotechniczne na świecie, według danych za 2019 r., odpowiadają za 1,01 miliarda dolarów w światowym handlu. Obecnie cała branża w Polsce generuje obroty na poziomie 600 milionów złotych, z czego około 60 milionów złotych (14,4 miliona dolarów) pochodzi z eksportu wyrobów głównie do krajów Unii Europejskiej. Polska jest wymieniana w gronie największych światowych eksporterów fajerwerków; w 2019 r. zajmowaliśmy 5. miejsce po takich krajach, jak: Chiny, Holandia, Brazylia oraz Niemcy. Jednocześnie nasz kraj posiada udział wynoszący 1,42% w światowym eksporcie. Nasze

produkty sprzedajemy głównie do państw europejskich, jak: Francja (21,3%), Rumunia (14,4%), Włochy (12,7%) i Niemcy (11%).

Polska jest również jednym z największych importerów; w 2019 r. znajdowaliśmy się na 4. miejscu za Stanami Zjednoczonymi, Niemcami i Holandią. Wtedy też sprowadziliśmy materiały pirotechniczne o wartości blisko 35 milionów dolarów, co stanowi 3,43% światowego importu. Krajami, z których sprowadzamy fajerwerki są głównie Chiny (77,5%), Czechy (20,1%) i Stany Zjednoczone (1,52%)¹³.

¹³ <https://oec.world/en/profile/hs92/fireworks-6360410> (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).

Powyższe dane pokazują, że Polska jest liczącym się graczem na światowym rynku wyrobów pirotechnicznych. Jesteśmy zarówno jednym z największych eksporterów, jak i importerów wyrobów pirotechnicznych. Warto zauważyć, że choć nasz import przewyższa eksport, to produkty kupujemy głównie od największych światowych producentów, posiadających długą tradycję i znaczącą pozycję na rynku, którzy są w stanie dostarczyć wyroby najwyższej jakości, zgodne ze złożonym zamówieniem i spełniające wszelkie normy stawiane przez prawo zarówno polskie, jak i europejskie. Produkty te są następnie sprzedawane przez przedsiębiorców głównie na rodzimym rynku.

Przedsiębiorcy działający na rynku pirotechnicznym dzielą się przede wszystkim na podmioty profesjonalne, podlegające obowiązkowi posiadania koncesji bądź pozwolenia, oraz przedsiębiorców działających na rynku konsumenckim. Obsługą festiwali i publicznych pokazów pirotechnicznych zajmują się profesjonalne podmioty wyspecjalizowane w tego rodzaju działalności. Są to najczęściej firmy zatrudniające kilku bądź kilkunastu pracowników, którzy posiadają specjalistyczne przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa korzystania z materiałów wybuchowych. W chwili obecnej istnieje ponad 750 podmiotów wyspecjalizowanych zajmujących się wyłącznie działalnością pirotechniczną. Podkreślić jednak należy, że wartość rynku profesjonalnego podlegającego koncesji stanowi zaledwie 5% wartości rynku amatorskiego¹⁴. Polska pod tym względem nie jest wyjątkiem. Jeśli przyjrzymy się danym ze Stanów Zjednoczonych, to w 1999 r. pokazy fajerwerków były warte 167 milionów dolarów, zaś rynek konsumencki – 333 miliony dolarów. W ko-

lejnych latach dysproporcja rosła bardzo szybko i w 2010 r. wynosiła od 316 do 636 milionów dolarów, a w 2019 r. 375 milionów do 1 miliarda dolarów. Jako pewną anomalię można natomiast traktować dane z 2020 r. z powodu sytuacji pandemicznej, gdyż wówczas pokazy fajerwerków były warte zaledwie 93 miliony, a rynek konsumencki aż 1,9 miliarda dolarów¹⁵.

Polska jest 5. największym eksporterem i 4. największym importerem wyrobów pirotechnicznych na świecie.

Zdecydowaną większość branży pirotechnicznej w na-

szym kraju stanowią małe, często rodzinne firmy, które działają na rynku amatorskim. **Szacuje się, że istnieje ponad 25 tysięcy przedsiębiorców, którzy są powiązani z branżą pirotechniczną.** Dla tych podmiotów sprzedaż fajerwerków stanowi istotne źródło przychodów, szczególnie w grudniu, w okresie poprzedzającym Nowy Rok.

To właśnie okres noworoczny jest najistotniejszy dla branży. Dane pochodzące z badania KPMG z 2012 r. wskazują, że w Sylwestra 2011/2012 r. Polacy wydali około 442 milionów złotych na fajerwerki, natomiast w Sylwestra 2013/2014 r. przeciętne gospodarstwo domowe planowało wydać 114 zł na zakup fajerwerków, co przełożyć się mogło na podobny poziom całłościowych wydatków Polaków (około 440 milionów złotych)¹⁶. Z kolei w Sylwestra 2019/2020 r. przeciętne gospodarstwo domowe wydać miało nawet 131 zł na zakup fajerwerków, a niektóre szacunki wskazują, że branża ta może być niebawem warta ponad 700 milionów złotych¹⁷.

Nie można zapominać, że istnienie i rozwój branży pirotechnicznej jest korzystne również dla interesu publicznego. Rynek ten przynosi bowiem regularne wpływy do budżetu państwa w postaci podatku VAT oraz podatku dochodowego, który odprowadzają przedsiębiorcy. Branża pirotechniczna zatrudnia kilkadzie-

¹⁴ Stanowisko branży pirotechnicznej do projektu ustawy o zakazie używania art. pirotechnicznych klasy F2 i F3, 2021 r.

¹⁵ <https://www.americanpyro.com/assets/docs/FactsandFigures/Fireworks%20Revenue%20by%20Industry%20Segment%201999-20.pdf> (dostęp na dzień 07.11.2021 r.).

¹⁶ KPMG, *Zimowe plany i wydatki Polaków, Święta Bożego Narodzenia, Sylwester i wyjazdy zimowe 2013/2014, 2012 r.*

¹⁷ <https://polskatimes.pl/sylwester-20192020-polacy-wydadza-miliony-zlotych-na-fajerwerki-w-wielu-miastach-nie-bedzie-pokazu-sztucznych-ogni/ar/ci-14672903> (dostęp na dzień 05.11.2021 r.).

siąg tysięcy pracowników, z czego ponad 10 tysięcy to pracownicy wykwalifikowani, którzy przechodzą specjalistyczne szkolenia pirotechniczne Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz tak zwane „ADR”, czyli szkolenia w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych. Warto również zauważyć, że

sezonową (w okresie sylwestrowym) sprzedaż wyrobów pirotechnicznych zajmują się rów-

nież przedsiębiorcy, którzy nie specjalizują się w działalności na tym rynku, a traktują ją jako źródło dodatkowego dochodu, który jest bardzo istotny w okresie świątecznym, gdyż jest to okres zwiększonych wydatków dla większości polskich rodzin.

Istotne jest, że firmy pirotechniczne stanowią część większego „ekosystemu” gospodarczego – ich funkcjonowanie powiązane jest z licznymi podmiotami publicznymi, naukowymi i szkoleniowymi. Branża ma wpływ między innymi na krajowe jednostki notyfikowane (certyfikacja CE), krajowe jednostki wydające świadectwa ADR, instytucje naukowe prowadzące bada-

nia na potrzeby rynku, jednostki szkolące pirotechników i osoby mające kontakt z materiałami wybuchowymi. Branża pirotechniczna zapewnia zlecenia tym i wielu innym podmiotom, zapewniając im wpływy finansowe i tworząc miejsca pracy.

Najpopularniejszymi produktami wśród konsumentów są baterie, petardy, rakiety i rzym-

skie ognie, które stanowią 95% rynku. Na skutek proponowanych zmian prawnych wyroby w praktyce znikną całkowicie z rynku, gdyż występują one wyłącznie w klasach F2 i F3. Warto zauważyć, że w branży pirotechnicznej, jak w każdym sektorze gospodarki, jest miejsce na

innowacje. Jednym z nowszych produktów dostępnych na rynku są ciche fajerwerki, które emitują nieznaczne ilości hałasu.

Spełniają one najwyższe standardy bezpieczeństwa i zostały przeznaczone do wykorzystania w miejscach, w których standardowe fajerwerki mogłyby zakłócać spokój np. w dużych skupiskach ludzkich bądź zwierzęcych. Produkty te choć nie emitują znacznego hałasu, to zapewniają efekty wizualne, jakie można spotkać przy wykorzystaniu standardowych materiałów. Co istotne, wymienione produkty, które cieszą się największym powodzeniem należą do klas F2 i F3. Klasy F1 są również dostępne dla konsumentów, jednak ich udział

w rynku jest znacznie mniejszy. Stosunkowo niewielki udział w rynku mają również wyroby profesjonalne należące do klasy F4. Mając powyższe na uwadze, podkreślić należy, że projekto-

wane przepisy dotyczyć będą przede wszystkim ograniczeń w obrocie wyrobami klasy F2 i F3, które stanowią zdecydowaną większość rynku. Tym samym, w praktyce mogą doprowadzić do niemal całkowitej likwidacji rynku konsumenckiego.

Branża pirotechniczna w Polsce warta jest 600 milionów złotych, a zgodnie z szacunkami niebawem osiągnie wartość 700 milionów złotych.

Proponowany zakaz używania wyrobów pirotechnicznych dotyczyć będzie tych produktów, które stanowią niemal cały rynek i prowadzić będzie do upadku całej branży pirotechnicznej w Polsce. W praktyce z użytku konsumenckiego znikną produkty takie jak baterie, petardy, rakiety i rzymskie ognie.

III Rola firm rodzinnych oraz znaczenie firm działających w branży pirotechnicznej dla obszarów poza dużymi aglomeracjami

Zgodnie z definicją PARP przedsiębiorstwem rodzinnym jest podmiot gospodarczy, w którym pracuje co najmniej dwóch członków rodziny właścicieli lub osób z nią spokrewnionych, przy najmniej jedna z nich ma wpływ na zarządzanie przedsiębiorstwem, do rodziny lub osób z nią spokrewnionych należy ponad 50% udziałów przedsiębiorstwa¹⁸. Taką też definicją posłużył się GUS w trakcie badań dotyczących sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zgodnie z którym przedsiębiorstwa rodzinne są jedną z najczęstszych form prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. Taką formę prowadzenia działalności deklarowało 33,9% badanych podmiotów. Najwięcej rodzinnych firm było w województwie łódzkim (39%), a najmniej w mazowieckim (29,2%)¹⁹. Przy czym udział firm rodzinnych w gospodarce diametralnie zmieni się, jeśli rozszerzymy definicję także o osoby wykonujące działalność gospodarczą w pojedynkę. Taką definicję przyjęła Komisja Europejska, która wskazuje, że firmy rodzinne stanowią ponad 60% wszystkich przedsiębiorstw w Europie²⁰.

Firmy rodzinne działają najczęściej na terenie jednej lub kilku sąsiadujących gmin. Co trzeci spośród badanych przez GUS podmiotów funkcjonował w ten sposób. Jeśli przyjrzymy się poszczególnym województwom, to najmniej lokalnie działających podmiotów działa w województwie mazowieckim (26,6%), a najwięcej w warmińsko-mazurskim (41,3%)²¹.

Dane PARP z 2009 r. wskazują, że firmy rodzinne wytwarzały w tamtym okresie co najmniej 10,4% ogółu PKB oraz zatrudniały ponad 1,3 miliona pracowników, czyli 21% ogółu pracowników z sektora MŚP. Obecnie pozycja firm rodzinnych jest jeszcze większa, szacuje się, że ich udział w produkcji PKB wynosi około 18%, a co trzecia spółka notowana na GPW jest firmą rodzinną²².

Znaczenie firm rodzinnych dla gospodarki naszego kraju jest zatem bardzo istotne. Jednak w definicji firm rodzinnych kryje się znaczny przekrój podmiotów, są to zarówno duże spółki zatrudniające wielu pracowników i posiadające duże obroty, jak i niewielkie działalności

¹⁸ Firmy rodzinne w polskiej gospodarce – szanse i wyzwania, PARP 2009, s. 52.

¹⁹ GUS, Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości w sektorze MŚP, 2018 r., https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/6337/1/1/1/uwarunkowania_rozwoju_przedsiębiorczosci_w_sektorze_msp.pdf (dostęp na dzień 07.11.2021 r.).

²⁰ https://ec.europa.eu/growth/smes/supporting-entrepreneurship/family-business_en.

²¹ GUS, Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości...

²² <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Firmy-rodzinne-lepiej-niz-inne-poradzily-sobie-w-pandemicznym-kryzysie-8172955.html> (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).

gospodarcze. Podmioty działające w branży pirotechnicznej zaliczyć możemy właśnie do tej drugiej kategorii. O ile przedsiębiorcy profesjonalnie zajmujący się organizowaniem pokazów pirotechnicznych działają najczęściej na terenie całego województwa bądź całego kraju, to stanowią oni zaledwie niewielką część całości wszystkich podmiotów w tej branży. Pozostali to najczęściej mali sprzedawcy, dla których sprzedaż fajerwerków to albo podstawowe, albo uzupełniające źródło dochodów, szczególnie w okresie poprzedzającym Nowy Rok. Firmy takie działają na lokalnych rynkach, na obszarze jednej lub kilku sąsiadujących ze sobą gmin, czyli wpisują się w model biznesowy, który stosuje aż 1/3 podmiotów gospodarczych w naszym kraju. Część podmiotów działających w tej branży to importerzy, którzy choć formalnie należą do sektora MŚP, to pod względem operacyjnym działają na większą skalę. Są to firmy, których obszar działalności nie ogranicza się do gmin, czy nawet kraju. Ci przedsiębiorcy działają globalnie i często ze swojej działalności uzyskują znaczne przychody.

Szczególne znaczenie branża pirotechniczna posiada poza dużymi aglomeracjami miejskimi. Stopa bezrobocia rejestrowanego w naszym kraju w 2021 r. wahała się od 5,5% w październiku do 6,6% w lutym, jednak bezrobocie nie jest rozłożone równomiernie i w większym stopniu dotyka małe miejscowości i obszary wiejskie. Zgodnie z raportem Ministerstwa Rodziny, Pra-

cy i Polityki Społecznej problem bezrobocia na terenach wiejskich z roku na rok narasta. W 2019 r. 46,8% ogółu bezrobotnych zamieszkiwało na wsi²³. Ponadto z danych prezentowanych przez GUS wynika, że w mniejszych miastach bezrobocie jest przeważnie znacznie wyższe niż w większych ośrodkach²⁴. Oznacza to, że poza dużymi aglomeracjami miejskimi podaż pracy jest mniejsza i trudno jest znaleźć alternatywne źródło utrzymania. W takiej sytuacji rodzinne firmy działające w branży pirotechnicznej na obszarach wiejskich bądź w niewielkich miastach są dla ich właścicieli i pracowników często jedynym realnym źródłem utrzymania. W przypadku wprowadzenia ograniczeń w handlu fajerwerkami najbardziej ucierpią właśnie te podmioty. O ile w dużych aglomeracjach miejskich, gdzie podaż pracy jest znacznie większa, należy przypuszczać, że znaczna część osób, która na skutek zakazu sprzedaży wyrobów pirotechnicznych utraci pracę, znajdzie zatrudnienie w innej branży, to dla osób w małych miejscowościach i na terenach wiejskich może być to utrudnione. Oznacza to, że wprowadzenie zakazu sprzedaży wyrobów pirotechnicznych spowoduje nie tylko upadek niemal wszystkich przedsiębiorstw działających w branży oraz utratę źródła dochodów przez właścicieli i pracowników tych firm, ale także doprowadzi do długotrwałego bezrobocia tych osób szczególnie na terenach wiejskich i w małych miastach.

²³ <https://psz.praca.gov.pl/documents/10828/12196259/Stan%20i%20struktura%20bezrobocia%20wed%C5%82ug%20miejsc%20zamieszkania%20w%202019%20roku.pdf/068b9c21-744f-475d-8ed4-839da16c3ee8?t=1587464405000> (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).

²⁴ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/bezrobotni-zarejestrowani-i-stop-a-bezrobocia-stand-w-koncu-marca-2021-r-,2,104.html> (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).

IV Kwestie bezpieczeństwa pirotechniki w Polsce

Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa wyrobów pirotechnicznych rozpatrywać możemy w kilku perspektywach, między innymi bezpieczeństwa użytkowania, zanieczyszczeń środowiska oraz hałasu generowanego przez

fajerwerki. Problem ten był przedmiotem badań Wojskowej Akademii Technicznej w 2019 r., która zaprezentowała raport „badania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych pod kątem szkodliwego oddziaływania na środowisko”²⁵.

²⁵

WAT, *Sprawozdanie z prac badawczych badania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych pod kątem szkodliwego oddziaływania na środowisko*, 2019 r.

1) Zanieczyszczenia środowiska

Korzystając z danych dotyczących branży wyrobów pirotechnicznych w Polsce, Wojskowa Akademia Techniczna przyjęła, że na rynku działa 14 dużych firm zajmujących się importem i sprzedażą fajerwerków i każda z nich importuje rocznie 80 kontenerów zawierających tego rodzaju produkty. Dane te nie uwzględniają jednak eksportu produktów poza granice naszego kraju, a zatem zgodnie z uwagami badaczy przedstawione szacunki są prawdopodobnie zawyżone. Na podstawie analizy standardowej zawartości kontenera ustalono szacunkową ilość poszczególnych wyrobów pirotechnicznych importowanych do kraju (głównie wyroby klas F2 i F3). Po przeanalizowaniu składu poszczególnych produktów Wojskowa Akademia Techniczna była w stanie dokonać analizy dotyczącej emisji zanieczyszczeń. Otrzymane

wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że roczna emisja tlenków węgla do atmosfery w wyniku spalania mieszanin pirotechnicznych jest wielokrotnie niższa niż w przypadku przemysłu, czy transportu i zbliżona jest do tej, jaką generuje np. palenie wyrobów tytoniowych. Wyroby pirotechniczne odpowiadają w przybliżeniu za 0,27% rocznej emisji tlenków węgla do atmosfery. Niewielkie ilości potencjalnie szkodliwych produktów spalania, zgodnie z opinią badaczy, nie stanowi dużego zagrożenia dla zdrowia. W porównaniu do zanieczyszczeń generowanych w wyniku działalności przemysłowej, transportu, czy palenia wyrobów tytoniowych zagrożenie wywoływane substancjami pochodzącymi ze spalania wyrobów pirotechnicznych jest znikome.

Tabela 1. Ilość zanieczyszczeń generowanych przez różnego rodzaju działalności

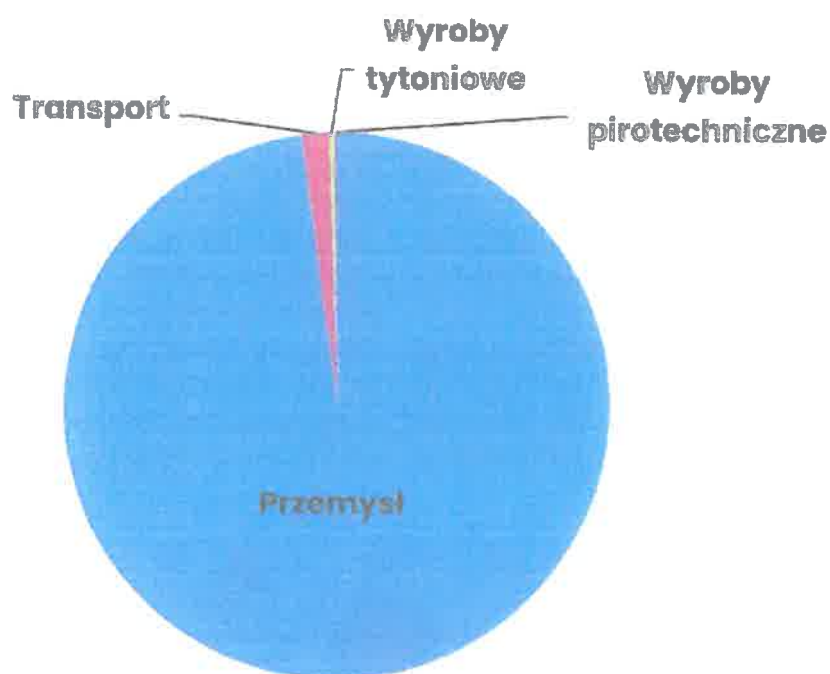
Źródło	CO ₂	CO	Cena Pb 95	Cena diesla
	Masa [t]	%	Masa [t]	%
Przemysł	212 541 965	99,9626	332 547	97,8369
Transport	78 174	0,03677	5 402	1,5894
Wyroby tytoniowe	-	-	1 030	0,3030
Wyroby pirotechniczne	581	0,00027	920	0,2707
Suma	212 620 720	100	339 899	100

Źródło: WAT, Sprawozdanie z prac badawczych badania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych pod kątem szkodliwego oddziaływania na środowisko.

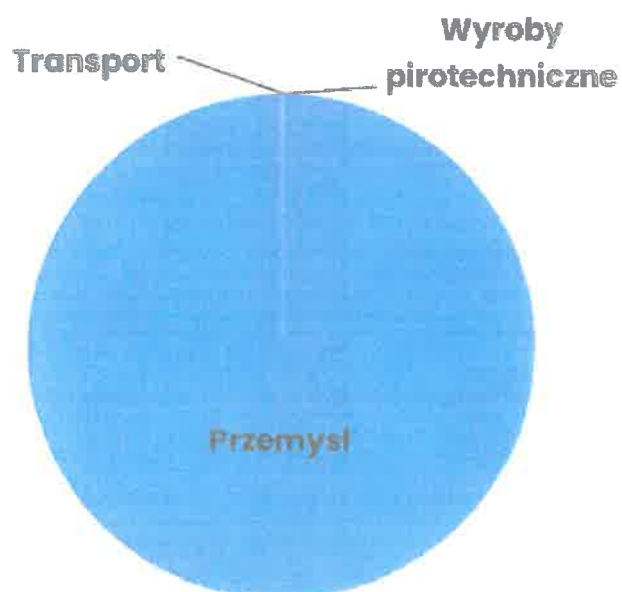

Porównanie emisji tlenku węgla i dwutlenku węgla

Tlenek węgla, CO

Dwutlenek węgla CO₂

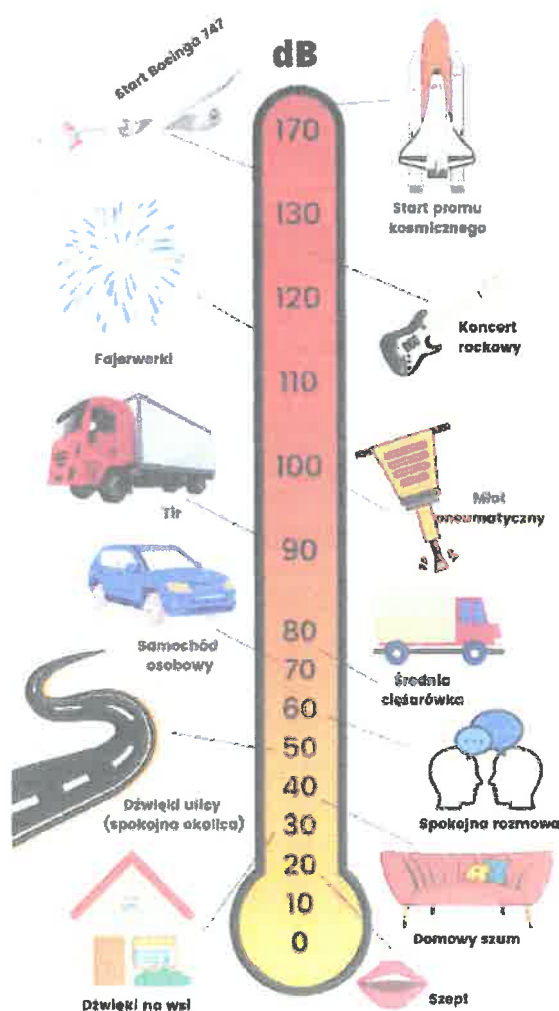
Źródło: WAT, Sprawozdanie z prac badawczych badania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych pod kątem szkodliwego oddziaływania na środowisko.

2) Hałas generowany przez wyroby pirotechniczne

Wyroby pirotechniczne w trakcie użytkowania generują hałas. Dopuszczalny jego poziom został jednak ograniczony i wynosi on 120 dB w bezpiecznej odległości, która jest różna dla każdej z klas. Dla wyrobów oznaczonych klasą F1 wynosi ona 1 metr, dla F2 – 8 metrów i dla F3 – 15 metrów. Klasa F4, czyli przeznaczona dla profesjonalnego użytku, nie ma ściśle określonej odległości bezpiecznej i jest ona wyznaczona indywidualnie dla każdego produktu, biorąc pod uwagę najbardziej niebezpieczny czynnik.

W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono przekroczenia norm dotyczących generowanego hałasu. W zależności od rodzaju produktu miał on różne natężenie, badane

produkty klas F2 generowały w odległości 8 metrów między 110 a 115 dB, zaś produkty klasy F3 w odległości 15 metrów – blisko 120 dB. Jednocześnie podkreślono, że hałas wytwarzany przez wyroby pirotechniczne zmniejsza się wraz z odległością, przy czym największy spadek odnotowano w pierwszych metrach (początkowo jest on gwałtowny). Podkreśla się również, że dźwięki wybuchów trwają zaledwie ułamki sekund w przeciwieństwie do hałasu generowanego w trakcie startu samolotu, czy też w trakcie koncertu rockowego. Również przeciętne poziomy natężenia hałasu generowanego przez pirotechnikę (około 115 dB) nie są tak wysokie, jak w trakcie koncertów rockowych (125 dB), czy na lotniskach (powyżej 130 dB).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: WAT, Sprawozdanie z prac badawczych badania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych pod kątem szkodliwego oddziaływania na środowisko.

3) Bezpieczeństwo użytkowania dla ludzi

Należy mieć na względzie, że fajerwerki są materiałami wybuchowymi, a w związku z tym korzystanie z nich wymaga zachowania określonych środków bezpieczeństwa. Dlatego też obowiązuje zakaz sprzedaży wyrobów pirotechnicznych dzieciom, które są w sposób szczególny narażone na nieprawidłowe ich użytkowanie. Fajerwerki nie powinny być również używane przez osoby z ograniczonymi zdolnościami psychofizycznymi np. na skutek spożycia alkoholu bądź narkotyków.

Świadomość społeczna dotycząca użytkowania fajerwerków znacząco poprawiła się w ostatnich latach, co owocuje niewielką ilością wypadków z ich udziałem. Niemniej dostrzegamy w tym zakresie konieczność podjęcia dalszych działań np. poprzez kampanie społeczne mające na

celu edukowanie społeczeństwa w zakresie zasad bezpiecznego użytkowania fajerwerków, szczególnie w okresie poprzedzającym Nowy Rok. W tym zakresie można wykorzystać przede wszystkim środki masowego przekazu – kampanie społeczne w radiu, telewizji, czy na portalach internetowych. Niezbędnym wydaje się również ściśle egzekwowanie już istniejących obostrzeń związanych z materiałami pirotechnicznymi, które dotyczą nie tylko sprzedaży tych wyrobów małoletnim, ale także niewłaściwego ich użytkowania. Uważamy, że istniejące w tym zakresie ramy prawne są wystarczające do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa użytkowania materiałów pirotechnicznych, jednak aby ramy te przyniosły pełny skutek, konieczne jest ich respektowanie przez społeczeństwo.

4) Bezpieczeństwo zwierząt

Materiały pirotechniczne w trakcie użytkowania generują dźwięk i efekt świetlny. Istnieje ryzyko, że czynniki te mogą wpływać na zwierzęta, wywołując uczucie dyskomfortu, czy stres. Jak wskazano jednak w niniejszym rozdziale, hałas emitowany przez fajerwerki nie jest głośniejszy niż hałas towarzyszący startowi samolotu, czy panujący na koncertach. Dodatkowo dźwięk ten jest

krótkotrwały, przez co nie jest tak uciążliwy, jak przebywanie w pobliżu lotniska, czy hali koncertowej. Ponadto z większą ekspozycją na fajerwerki spotkać się można niemal wyłącznie

w Sylwestra i Nowy Rok. W pozostałym okresie w roku są one używane sporadycznie, głównie dla uczczenia uroczystości rodzinnych, jak np. wesela.

Szczególne uwagę zwrócić należy na natężenie hałasu i jego niespodziewany charakter, który może wpływać na zwierzęta. Dlatego każdy z materiałów pirotechnicznych powinien być użytkowany zgodnie z przeznaczeniem i przy jego wykorzystaniu należy zwracać uwagę na otoczenie. Szczególnie istotne jest zachowanie bezpiecznej odległości od fajerwerków zarówno

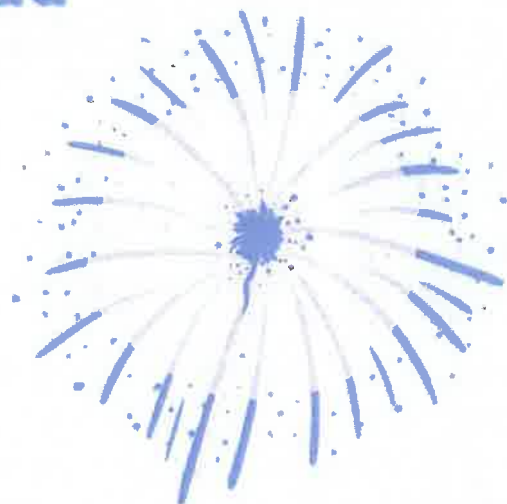
ludzi, jak i zwierząt. Dlatego nie powinniśmy odpalać ich w bezpośrednim otoczeniu zwierząt. Jak wskazują badania, dźwięk emitowany przez pirotechnikę jest zgodny z limitami określonymi dla poszczególnych klas i jego natężenie gwałtownie spada wraz ze wzrostem odległości. Dlatego nie powinno używać się głośniejszych petard w pobliżu np. schroniska dla

zwierząt. Jednocześnie na rynku istnieją tak zwane „ciche fajerwerki”, które emitują hałas na poziomie 80–100 dB, który odpowiada temu emitowanemu przez przejazd średniej wielkości ciężarówki.

Prawidłowo odpalane fajerwerki przy zachowaniu bezpiecznej lub większej odległości od wybuchających wyrobów oraz wybór właściwych produktów stosownie do otoczenia, w którym się znajdujemy, nie powinny wywołać negatywnych skutków zdrowotnych nie tylko dla ludzi, ale też dla zwierząt.

Dlatego użytkownicy fajerwerków, którzy przypuszczają, że w niedalekim otoczeniu mogą znajdować się zwierzęta, powinni wybierać właśnie nowoczesne i ciche produkty. Mając na względzie przytoczone fakty, pokreślić należy, że prawidłowo odpalane fajerwerki przy zachowaniu bezpiecznej lub większej odległości od wybuchających wyrobów oraz wybór właściwych produktów stosownie do otoczenia, w którym się znajdujemy, nie powinny wywołać negatywnych skutków zdrowotnych nie tylko dla ludzi, ale też dla zwierząt.

Ciche fajerwerki generują zbliżony poziom hałasu do przejazdu ciężarówki po ulicy

Zapowiadane zmiany przepisów dotyczące zakazu sprzedaży materiałów pirotechnicznych uzasadniane są dobrem zwierząt. Politycy prezentujący ten projekt i niektóre organizacje społeczne podnoszą, że fajerwerki są zagrożeniem dla zwierząt, które szczególnie w Sylwestra i Nowy Rok w wyniku stresu doznają uszczerbku na zdrowiu, a nawet umierają. Jednocześnie zgodnie z informacjami uzyskanymi od czterech wybranych jednostek Straży Miejskiej w Sylwestra 2019/2020 r. w Olsztynie, Wrocławiu, Bielsku-Białej i Zakopanem nie odnotowano żadnego zgłoszenia dotyczące rannych bądź martwych zwierząt.

W Poznaniu natomiast odnotowano jeden przypadek rannego z nieustalonych przyczyn ptaka, który został przewieziony do „Ptasiego Azylu”, w celu udzielenia mu pomocy. Miasta te zostały wybrane jako przykłady miejscowości, w których odbywają się duże zabawy sylwestrowe, które mogą wiązać się z powszechnym użyciem fajerwerków. Jako okres wskazano Sylwestra 2019/2020, aby zaprezentować jak najbardziej wiarygodne dane z uwagi na ograniczenia organizacji zabaw sylwestrowych w Sylwestra 2020/2021 r. Podkreślić należy, że wskazane miasta zamieszkane są

łącznie przez ponad 1,5 miliona mieszkańców i na tak dużą populację osób zgłoszony został zaledwie jeden przypadek rannego zwierzęcia, przy czym przyczyna powstałych u zwierzęcia obrażeń jest nieznana.

Wskazane powyżej fakty prowadzą do wniosku, że materiały pirotechniczne nie stanowią nadzwyczajnego źródła zagrożenia dla zwierząt. Większe poziomy hałasu generuje np. start samolotu, czy koncert. Co prawda fajerwerki mogą być przyczyną nagłego dźwię-

ku, jednak podobny efekt występuje w czasie burzy, gdyż grzmot generuje hałas zbliżony do

Fajerwerki generują zbliżony poziom hałasu do naturalnego zjawiska, jakim jest grzmot w trakcie burzy.

maksymalnej dopuszczalnej wartości dla fajerwerków (około 120 dB) i podobnie jak wybuch fajerwerków, jest nagły. Oznacza to, że pokazy pirotechniczne nie wiążą się co do zasady z większym poziomem hałasu niż zjawiska naturalne jak burza. Analiza przedstawionych powyżej danych wskazuje, że dźwięk wybuchów pirotechnicznych w bezpiecznej odległości nie stanowi szczególnego zagrożenia dla zwierząt, a z odległości około 40–50 metrów jest on stosunkowo nieznaczny.

V Opinia społeczna na temat pirotechniki

1) Badania opinii dostępne w mediach

Jak wskazywaliśmy powyżej, fajerwerki są głęboko zakorzenione w tradycji naszego kraju. Towarzyszą nam nie tylko w okresie Nowego Roku, ale także przy okazji festiwali i ważnych uroczystości prywatnych. Wiążą się one nierozłącznie ze świętowaniem ważnych chwil w naszym życiu. Dlatego też opinia społeczna dotycząca fajerwerków jest bardzo pozytywna i zdecydowana większość społeczeństwa

deklaruje niechęć do wprowadzenia zakazu sprzedaży i używania materiałów pirotechnicznych.

Badania dotyczące stosunku do fajerwerków przeprowadziły liczne media. Przykładowo na portalu internetowym Radia ESKA zapytano ankietowanych, czy powinien zostać wprowadzony całoroczny zakaz odpalania petard i fajerwerków. Zdecydowana większość, bo 64% ankietowanych była przeciwna temu

CAŁOROCZNY ZAKAZ ODPALANIA PETARD I FAJERWERKÓW W POLSCE. CZY POWINIEN ZOSTAĆ WPROWADZONY?

Wyniki głosowania

Źródło: Radio ESKA, <https://www.eska.pl/quiz/qz-CVSP-ogES-Jgoa>

rozwiązaniu²⁶.

Jeszcze większy sprzeciw dla zakazu używania fajerwerków wyrazili ankietowani w badaniu przeprowadzonym na portalu Radia ZET, zgodnie z którym aż 84% osób było przeciwnych wprowadzeniu zakazu używania petard i fa-

jerwerków²⁷.

Również portal internetowy Gazety Wyborczej przeprowadził podobną ankietę, zadając pytanie „Czy ograniczenia w sprzedaży i użyciu fajerwerków są w Polsce potrzebne?”. W tym przypadku 80% ankietowanych było przeciw-

²⁶ Radio ESKA, <https://www.eska.pl/quiz/qz-CVSP-ogES-Jgoa> (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).
²⁷ Radio ZET, https://wiadomosci.radiozet.pl/Polska/Zakaz-petard-i-fajerwerkow-w-Polsce-Projekt-ustawy-juz-w-Sejmie?fbclid=IwAR3s5lIDjG-4PoNpRgF9l06zqGt4_c33u0c_rgKCiYe9ISnvhGVlAskodxk (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).

WYNIK GŁOSOWANIA

Czy popierasz zakaz używania petard i fajerwerków?

Źródło: Radio ZET, https://wiadomosci.radiozet.pl/Polska/Zakaz-petard-i-fajerwerkow-w-Polsce-Projekt-ustawy-juz-w-Sejmie?fbclid=IwAR3s5lIDjG-4PoNpRgF9l06zqGt4_c33u0c_rgKCiYe9ISnvhGVlAskodxk

PYTANIE Czy ograniczenia w sprzedaży i użyciu fajerwerków są w Polsce potrzebne?

Tak, zdrowie i życie zwierząt jest ważniejsze od zabawy.

20% (62 głosy)

Nie, strzelanie w Sylwestra to już tradycja.

80% (244 głosy)

Trudno powiedzieć.

0% (0 głosów)

Źródło: wyborcza.pl, <https://wyborcza.pl/7,177851,27347128,opozycja-chce-ograniczyc-uzywanie-fajerwerkow-dla-dobra-zwierzat.html?disableRedirects=true#sondaz>

nych wprowadzeniu zakazu²⁸.

Zaprezentowane wyniki badań opinii publicznej w przedmiocie wprowadzenia zakazu używania materiałów pirotechnicznych jednoznacznie

pokazują, że znacząca większość (między 64%, a 84%) ankietowanych jest przeciwna takiemu rozwiązaniu. Warto podkreślić, że nawet w przypadku ankiety przeprowadzonej przez portal

²⁸ Wyborcza.pl, <https://wyborcza.pl/7,177851,27347128,opozycja-chce-ograniczyc-uzywanie-fajerwerkow-dla-dobra-zwierzat.html?disableRedirects=true#sondaz> (dostęp na dzień 07.12.2021 r.).

2) Prezentacja wyników badań Ariadna – ogólnopolskiego panelu badawczego

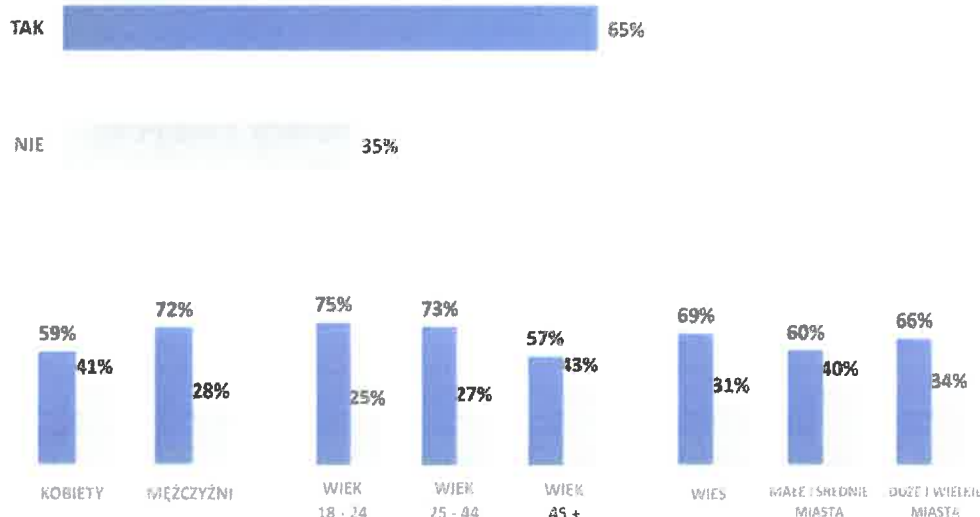
wyborcza.pl, mimo silnego nacechowania emocjonalnego nadanego poszczególnym odpowiedziom, ankietowani wyrazili swój przeciw wobec proponowanych zmian.

W okresie od 30 lipca do 2 sierpnia 2021 r. Ariadna – ogólnopolski panel badawczy przeprowadziła badanie na grupie 1064 osób w wieku

od 18 lat dotyczące stosunku społeczeństwa do wyrobów pirotechnicznych. W badaniu tym zastosowano metodę CAWI, czyli „Computer-Assisted Web Interview” – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www. Pierwsze z pytań brzmiało „Czy kiedykolwiek sam używałeś fajerwerków lub petard albo uczestniczyłeś w wydarzeniu, na którym takie

Czy kiedykolwiek sam używałeś fajerwerków lub petard albo uczestniczyłeś w wydarzeniu, na którym takie materiały były wykorzystywane?

Źródło: Badanie Ariadna – ogólnopolski panel badawczy

materiały były wykorzystywane?”. Większość, bo 65% ankietowanych udzieliła odpowiedzi twierdzącej, przy czym wśród tych osób było więcej mężczyzn (bez względu na wiek) niż kobiet.

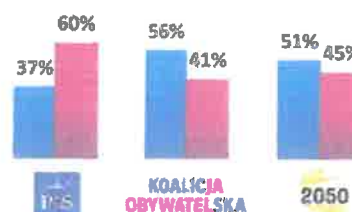
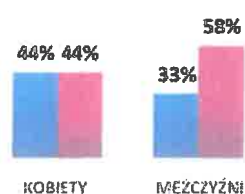
Drugie z pytań brzmiało „Czy popierasz całkowity zakaz używania fajerwerków i petard?”. W ankiecie większość była przeciwna (51%), udzielając odpowiedzi „raczej nie” (29%) lub „zdecydowanie nie”. Zakaz używania fajerwer-

ków poparło 39% ankietowanych, udzielając odpowiedzi „zdecydowanie tak” (22%) oraz „raczej tak” (17%). Odpowiedzi „trudno powiedzieć”

udzielił co dziesiąty respondent. Przeciwnych zakazowi używania materiałów pirotechnicznych byli głównie mężczyźni. Najwięcej prze-

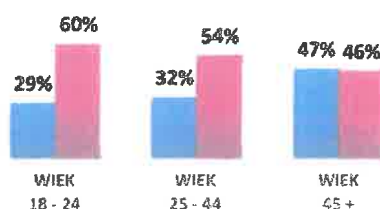
Czy popierasz całkowity zakaz używania fajerwerków i petard?

Źródło: Badanie Ariadna – ogólnopolski panel badawczy

Czy popierasz całkowity zakaz używania fajerwerków i petard?

Źródło: Badanie Ariadna – ogólnopolski panel badawczy

ciwników wprowadzenia zakazu fajerwerków było wśród sympatyków partii Prawo i Sprawiedliwość. Co również istotne, większość ankietowanych deklaruje, że posiada zwierzęta.

Podobnie jak w przypadku badań ankietowych prowadzonych w mediach internetowych, tak badanie przeprowadzone przez Ariadna

wskazuje na niechęć Polaków do wprowadzania zakazu używania fajerwerków. Proponowane

zmiany przepisów zakazujące używania materiałów pirotechnicznych oparte są nie tylko na błędnych przesłankach dotyczących ochrony

zwierząt przed utratą życia i cierpieniem, które nie znajdują potwierdzenia w wynikach badań.

Badania opinii publicznej jednoznacznie wskazują na negatywny stosunek społeczeństwa do wprowadzenia zakazu używania materiałów pirotechnicznych.

VI Konsekwencje wprowadzenia zakazu

Nie posiadają one także poparcia społecznego, które uzasadniałoby wprowadzenie tego rodzaju ograniczeń działalności gospodarczej.

Należy przypuszczać, że wprowadzenie zmian prawnych zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego będzie miało znaczący i negatywny wpływ na całą branżę pirotechniczną w Polsce.

Zmiany te zakładają zakaz użytkowania wyrobów pirotechnicznych oznaczonych klasami F2 i F3, które stanowią niemal całość rynku konsumenckiego, a tym samym niemal całość rynku pirotechnicznego w naszym kraju. Autorzy projektu błędnie zakładają, że nowelizacja prawa „nie będzie miał bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki”, gdyż w praktyce doprowadzi do upadku całej branży pirotechnicznej w Polsce. Branża, która jest 5. największym eksporterem i 4. największym importerem wyrobów pirotechnicznych, tworzącej jeden z największych światowych rynków o wartości przekraczającej 600 milionów złotych rocznie. Całkowicie błędne jest także założenie, że „przedmiotowy projekt ustawy nie powoduje dodatkowych kosztów po stronie budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, bowiem wprowadzenie proponowanego zakazu doprowadzi do

uszczerplenia dochodów budżetowych Skarbu Państwa z powodu mniejszych wpływów z podatków bezpośrednich i pośrednich, a także może powodować dodatkowe obciążenia publicznoprawne w związku z utratą zatrudnienia przez przedsiębiorców funkcjonujących w branży pirotechnicznej i ich pracowników.

Proponowane zmiany prawne są ponadto sprzeczne z oczekiwaniami samego społeczeństwa, które zgodnie z zaprezentowanymi wynikami badań opinii publicznej, jest przeciwnie wprowadzaniu zakazu używania fajerwerków i traktuje je jako element naszej tradycji noworocznej oraz obchodzenia innych ważnych uroczystości publicznych i prywatnych.

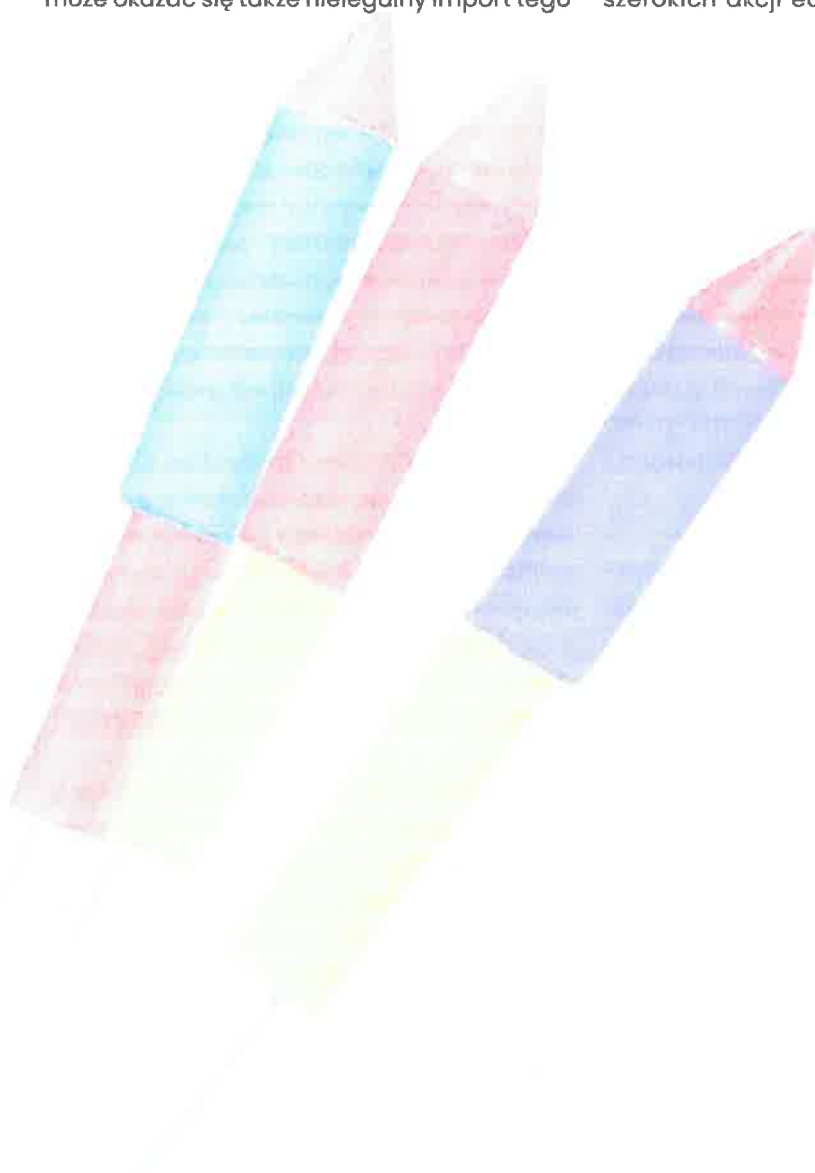
Nadto podkreślić należy, że proponowane zmiany sprzeczne są z wiedzą naukową dotyczącą skutków korzystania z materiałów pirotechnicznych, które wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem i z rozważką nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Wreszcie nie sposób pominąć istotnego zagrożenia płynącego z wprowadzenia zakazu używania wyrobów pirotechnicznych, jakim jest rozwój czarnego i szarego rynku. Po pierwsze nie ma sposobu na kontrolę i ograniczenie importu prywatnego fajerwerków z innych

krajów Unii Europejskiej. Zjawisko to może stać się powszechne, gdyż obywatele czujący przywiązanie do tradycji będą mogli w sposób bezproblemowy zakupić fajerwerki w innych krajach bądź skorzystać z usług „nieoficjalnego pośrednika” w imporcie takich produktów, który działać będzie z pominięciem polskich norm prawnych. Taka działalność wiązać się będzie z oczywistymi stratami dla budżetu państwa. Dużo bardziej niebezpiecznym zjawiskiem może być podejmowanie prób „chałupniczego” wyrobu materiałów pirotechnicznych, które mogą być realnym zagrożeniem dla zdrowia, a nawet życia niektórych osób. Niebezpieczny może okazać się także nielegalny import tego

rodzaju produktów spoza Unii Europejskiej, gdyż wyroby te nie spełniają norm bezpieczeństwa przyjętych przez europejską wspólnotę.

Mając na względzie powyższe argumenty, należy wskazać, że wprowadzenie zakazu używania materiałów pirotechnicznych w obrocie konsumenckim jest rozwiązaniem błędnym i nieposiadającym rzeczywistego uzasadnienia. Jednocześnie podkreślamy, że materiały pirotechniczne powinny być wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i zdrowego rozsądku. Dlatego koniecznym wydaje się prowadzenie szerokich akcji edukacyjnych w tym zakre-

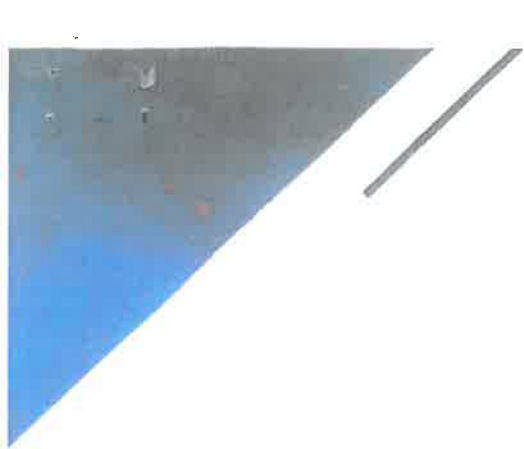
Autorka składu:
Anna Śleszyńska

Zdjęcia: Canva.com

Użyta czcionek:
Poppins, Staatliches, Gill Sans

Warsaw Enterprise Institute
Al. Jerozolimskie 30/7
00-024 Warszawa

RAPORT WPŁYWU
NA POLSKĄ GOSPODARKĘ

Branża pirotechniczna w Polsce

2
0
2
4

01.

Wprowadzenie do Raportu

02.

Kluczowe wnioski Raportu

03.

Branża pirotechniczna w Polsce

- i. Początki branży pirotechnicznej
- ii. Historia branży pirotechnicznej w Polsce
- iii. Rozwój branży pirotechnicznej w Polsce
- iv. Współczesne wykorzystanie pirotechniki
- v. Skala polskiej branży pirotechnicznej
- vi. Struktura branży pirotechnicznej w Polsce
- vii. Otoczenie prawne

04.

Wielkość rynku fajerwerków w Polsce

- i. Podejście do szacowania rynku fajerwerków w Polsce
- ii. Perspektywa klienta
- iii. Perspektywa przychodowa

05.

Wpływ rynku fajerwerków na polską gospodarkę

- i. Wprowadzenie do analizy przepływów międzygałęziowych
- ii. Wpływ ekonomiczny w ujęciu bezpośrednim, pośrednim i indukowanym
- iii. Podatki i opłaty
- iv. Podejmowane inwestycje
- v. Wybrane ryzyka i konsekwencje ekonomiczne potencjalnych ograniczeń

06.

Bezpieczeństwo pirotechniki

- i. Klasyfikacje wyrobów pirotechnicznych i regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa
- ii. Zasady bezpieczeństwa i dobre praktyki użytkowania produktów pirotechnicznych
- iii. Działania edukacyjne dot. prawidłowego wykorzystania fajerwerków
- iv. Działania podejmowane przez podmioty branży pirotechnicznej celem zapewniania bezpieczeństwa oraz ograniczania negatywnego wpływu wykorzystania produktów

07.

Fajerwerki w popkulturze

- i. Sylwestrowe pokazy fajerwerków
- ii. Fajerwerki podczas wydarzeń publicznych, kulturalnych i towarzyskich
- iii. Współczesne festiwale pirotechniczne

08.

Inicjatywy realizowane przez przedstawicieli branży pirotechnicznej

- i. Inicjatywy realizowane przez przedstawicieli branży pirotechnicznej na rzecz społeczeństwa

09.

Fajerwerki w opinii społeczeństwa

- i. Podsumowanie badania rynkowego

10.

Zastrzeżenia i ograniczenia

01

Wprowadzenie do Raportu

01.

Wprowadzenie do Raportu

Pirotechnika, choć ma wiele zastosowań, najbardziej kojarzona jest przez opinię publiczną z rozrywką za sprawą pokazów fajerwerków. Siegająca XIV wieku historia rozwoju widowisk pirotechnicznych oraz utrzymujące się zainteresowanie, może świadczyć o ich głębokim zakorzenieniu w popkulturze.

Jednym z głównych celów niniejszego Raportu jest prezentacja i podsumowanie wpływu ekonomicznego generowanego przez podmioty funkcjonujące na rynku fajerwerków w Polsce. W ramach perspektywy ekonomicznej uwzględnione są między innymi generowana w polskiej gospodarce wartość dodana, wynagrodzenia oraz dochody budżetu państwa. Raport dostarcza również informacji o znaczeniu podmiotów prowadzących działalność w Polsce z perspektywy eksportu, jak i importu wyrobów pirotechnicznych.

W ramach niniejszego Raportu, zaprezentowane są również aspekty jakościowe dotyczące branży pirotechnicznej i funkcjonujących w niej podmiotów. Opisane są obowiązujące branżę regulacje i restrykcje prawne, zagadnienia związane z bezpieczeństwem produktów, podejmowane przez podmioty funkcjonujące na rynku działania edukacyjne mające na celu podnoszenie standardów oraz świadomości społecznej, oraz wiele innych.

W raporcie słowa „branża” i „rynek” będą używane zamiennie, odnosząc się do wszystkich podmiotów uczestniczących w sprzedaży materiałów pirotechnicznych oraz usług z nimi związanych, działających na terenie Polski. Słowo „materiały pirotechniczne” używane w raporcie odnosi się do wszystkich produktów oznaczonych kodem celnym HS (Harmonized System – Zharmonizowany System Oznaczenia i Kodowania Towarów) 3604: Ogień sztuczny, petardy sygnalizacyjne, rakiety do sygnalizacji podczas mgły lub deszczu oraz pozostałe artykuły pirotechniczne.

Na potrzeby Raportu przeprowadzone zostało również badanie rynkowe, wśród dorosłych Polaków. Wyniki badania dostarczają wniosków dotyczących postrzegania fajerwerków przez polskie społeczeństwo.

Raport został opracowany przez KPMG na zlecenie Fundacji Pozytywne Emocje.

Zapraszamy do lektury!

02

Kluczowe wnioski Raportu

Kluczowe wnioski Raportu

Niniejszy Raport prezentuje wpływ branży pirotechnicznej na polską gospodarkę. Raport w szczególny sposób przedstawia wnioski dotyczące wpływu ekonomicznego generowanego przez firmy funkcjonujące na rynku fajerwerków oraz postrzeganie fajerwerków przez polskie społeczeństwo.

Branża pirotechniczna:

- ❖ **Pirotechnika**, jako dziedzina techniki, zajmuje się wytwarzaniem i wykorzystaniem materiałów chemicznych **do celów widowiskowych, sygnalizacyjnych, ratowniczych oraz przemysłowych**.
- ❖ **Wśród najpopularniejszych produktów pirotechnicznych znajdują się fajerwerki**, które można podzielić na różne kategorie, tak jak m.in.: rakiety, petardy, wyrzutnie, fontanny oraz zimne ognie.
- ❖ Pirotechnika znajduje zastosowanie również w wielu innych dziedzinach życia, w tym m.in. w służbach mundurowych, ratownictwie, branży filmowej, motoryzacyjnej czy lotniczej.

Znaczenie rynku fajerwerków w Polsce:

- ❖ Polska odgrywa istotną rolę w światowej branży pirotechnicznej, zarówno jako importer, jak i eksporter fajerwerków. W 2023 roku **import** do Polski osiągnął wartość około **148 milionów złotych**, a eksport około **74 milionów złotych**. W obu kategoriach Polska uplasowała się na 5. miejscu na świecie⁰¹.
- ❖ Szacowany łączny przychód netto podmiotów w branży pirotechnicznej zajmujących się importem i dystrybucją fajerwerków to około **769 milionów złotych**. **Wartość sprzedaży produktów do klientów finalnych** jest szacowana na poziomie **około 500 milionów złotych brutto**⁰².
- ❖ Szacowany całkowity – bezpośredni, pośredni oraz indukowany, wpływ działalności podmiotów rynku fajerwerków na polską gospodarkę w 2023 roku to około **279 milionów złotych wartości dodanej brutto** oraz **około 76 milionów złotych wypłaconych wynagrodzeń**.
- ❖ **Według przeprowadzonych szacunków VAT należny, wynikający z sprzedaży branży do klientów finalnych, mógł osiągnąć w roku 2023 poziom 94 milionów złotych**.
- ❖ Na skutek działania podmiotów funkcjonujących na rynku fajerwerków szacuje się, że w 2023 roku mogło zostać odprowadzone **ponad 29 milionów złotych podatków i opłat** oraz **ponad 14 milionów złotych w formie składek ZUS**.
- ❖ Znaczną część branży pirotechnicznej w Polsce stanowią firmy z sektora MŚP, przy czym importerzy i hurtownicy funkcjonują na większą, często międzynarodową skalę. Wartym wspomnienia jest, że sprzedawcy fajerwerków to często lokalne firmy rodzinne.
- ❖ Rynek fajerwerków, ze względu na relatywnie niewielki próg wejścia i oferowane wsparcie od importerów i hurtowników, jest swoistym poligonem na którym można łatwo rozpocząć działalność gospodarczą o charakterze handlowym. Branża między innymi w ten sposób pobudza przedsiębiorczość i daje możliwość uzyskania dodatkowych przychodów.

01 Komisja Europejska, produkty oznaczone kodem celnym HS 360410: Strona [www: trade.ec.europa.eu/access-to-markets/pl/statistics](https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/pl/statistics)

02 Na podstawie Eurostat, GUS oraz badania kwestionariuszowego przeprowadzonego wśród wybranych podmiotów rynkowych, szerszej w rozdziałach 4. Wielkość rynku fajerwerków w Polsce oraz 5. Wpływ rynku fajerwerków na polską gospodarkę.

Regulacje w branży pirotechnicznej

- Branża pirotechniczna jest jedną z bardziej uregulowanych przez przepisy, zarówno na poziomie unijnym, krajowym oraz lokalnym. Regulacjom i kontrolom podlega cały zakres jej działalności, począwszy od badań i produkcji, przez transport i magazynowanie, aż do sprzedaży i świadczonych usług pirotechnicznych.
- Kwestie bezpieczeństwa produktów pirotechnicznych rozpatruje się wielowymiarowo - pod względem użytkowania w kontekście zagrożenia zdrowia i życia, poziomu hałasu oraz generowania zanieczyszczenia środowiska
- Polskie normy prawne są bardziej restrykcyjne niż minimalne wymagania określone w dyrektywie unijnej, np. w zakresie minimalnych wymagań wiekowych.
- Na podmioty funkcjonujące w branży nałożone są wymogi i standardy bezpieczeństwa, co wpływa na konieczność odpowiedniej staranności i dbałości m.in. po stronie producentów i dystrybutorów. Przykładem przeprowadzonej kontroli sprawdzającej spełnienie wymogów i standardów jest np. kontrola wyrobów pirotechnicznych przeznaczonych do celów rozrywkowych, przeprowadzona przez UOKiK oraz Krajową Administrację Skarbową, która zakwestionowała 2% przebadanej próby wyrobów.

Fajerwerki w opinii społeczeństwa

- Wyniki przeprowadzonego badania wśród dorosłych Polaków wskazują na **pozytywny stosunek społeczeństwa do fajerwerków**. Według wyników badania **około 30% ankietowanych deklaruje**, że osobiście kupuje fajerwerki. Na tej podstawie można szacować, że **ponad 9,3 milionów Polaków używa fajerwerków we własnym zakresie**³.
- **Należy wziąć pod uwagę, że zazwyczaj wykorzystanie fajerwerków odbywa się podczas spotkań towarzyskich**. Według wyników przeprowadzonego badania rynkowego ponad **60% dorosłych Polaków lubi pokazy fajerwerków**. Na tej podstawie można szacować, że liczba osób, która z chęcią obejrzy pokaz fajerwerków wynosi **około 19 milionów**⁴. Z tej obserwacji wynika, że **grupa osób czerpiących przyjemność z pirotechnicznych widowisk rokrocznie przewyższa liczbę bezpośrednich nabywców takich wyrobów prawie o 10 milionów osób**.
- Fajerwerki cieszą się popularnością, zwłaszcza podczas obchodów sylwestrowych, kiedy to stają się główną atrakcją. Według badań, **aż 92% ankietowanych deklaruje, że najczęściej spotyka się z pokazami fajerwerków właśnie w Sylwestra**. Poza tą wyjątkową nocą, 34% badanych wskazuje, że fajerwerki spotyka również na **imprezach masowych**, takich jak np. festiwale muzyczne, koncerty czy różnego rodzaju wydarzenia plenerowe. Z kolei 22% respondentów przyznaje, że sztuczne ognie są często obecne na bardziej **kameralnych uroczystościach**, takich jak wesela, przyjęcia firmowe czy inne imprezy okolicznościowe, podkreślając wyjątkowy charakter tych wydarzeń.
- Fajerwerki od wieków stanowią **ważny element celebracji wydarzeń kulturalnych i są popularną formą rozrywki**. Najczęściej kojarzone są z obchodami Nowego Roku, kiedy to pokazy rozświetlają niebo na całym świecie, ale pojawiają się także podczas **istotnych wydarzeń historycznych, kulturalnych, religijnych i sportowych**. Fajerwerki odgrywają również ważną rolę w prywatnych uroczystościach, takich jak wesela czy jubileusze. Coraz większym zainteresowaniem cieszą się festiwale fajerwerków, organizowane na całym świecie, przyciągające **nawet miliony widzów z różnych krajów**.

03

Branża pirotechniczna w Polsce

W rozdziale:

- Początki branży pirotechnicznej
- Historia branży pirotechnicznej w Polsce
- Rozwój branży pirotechnicznej w Polsce
- Współczesne wykorzystanie pirotechniki
- Skala branży pirotechnicznej w Polsce
- Struktura branży pirotechnicznej w Polsce
- Otoczenie prawne

Branża pirotechniczna w Polsce

Pirotechnika, jako dziedzina techniki, zajmuje się wytwarzaniem i wykorzystywaniem materiałów chemicznych do celów widowiskowych, sygnalizacyjnych, ratowniczych oraz przemysłowych. Kluczowym aspektem pirotechniki jest kontrolowane spalanie materiałów w celu uzyskania efektów świetlnych, dźwiękowych, dymnych lub ciepłych⁵. W **zakres pirotechniki** wchodzi zarówno **produkty codziennego użytku**, takie jak **fajerwerki**, jak i **produkty specjalistyczne**, stosowane m.in. w przemyśle i ratownictwie.

Materiały pirotechniczne zawsze zawierają co najmniej jeden składnik utleniający oraz element paliwowy. W zależności od ich składu chemicznego, mogą być wykorzystywane do różnych celów.

Wśród najpopularniejszych produktów pirotechnicznych znajdują się fajerwerki, które można podzielić na różne kategorie, tak jak m.in.: rakiety, petardy, wyrzutnie, fontanny oraz zimne ognie.

Początki branży pirotechnicznej

Branża pirotechniczna ma swoje korzenie w Chinach, gdzie około IX wieku wynaleziono proch strzelniczy, który umieszczony w pędach bambusa i wrzucony do ognia eksplodował z hukiem. Przyjmuje się, że w Europie pirotechnika znalazła jedno ze swoich pierwszych zastosowań w 1379 we Włoszech, podczas obchodów Zielonych Świąt. Wówczas, przed pałacem Biskupa w Vincenza, zorganizowano widowisko podczas którego sztuczna gołębica symbolizująca ducha świętego sypała iskrami⁶.

Źródłem inspiracji w rozwoju pirotechniki w Europie były innowacje stworzone przez włoskich pirotechników, którzy m.in. stworzyli pierwsze kolorowe sztuczne ognie⁷. Wraz z doskonaleniem pirotechniki, pokazy sztucznych ognió stały się nowym rodzajem widowiska, będąc popularnym elementem świętowania ważnych wydarzeń na dworach królewskich, takich jak zwycięstwo w bitwie czy obchody świąt religijnych. Służyły one zarówno rozrywce, jak i podkreśleniu władzy monarchii⁸. Szczególnie znana z organizowania spektakularnych pokazów fajerwerków była Francja, pod rządami Ludwika XVI, po którego ślubie obył się pokaz trwający prawie 30 minut⁹.

Historia branży pirotechnicznej w Polsce

Pokazy fajerwerków cieszyły się również popularnością wśród polskiej szlachty. Pierwsze wzmianki o świętowaniu w blasku fajerwerków pojawiły się w „Dziejach” Łukasza Górnickiego, który opisywał celebracje po narodzinach Zygmunta III Wazy w 1566 roku.

Od tego czasu pokazy fajerwerków zaczęły towarzyszyć najważniejszym wydarzeniom w naszej historii, takim jak choćby uchwalenie Konstytucji 3 maja, powrót Jana III Sobieskiego spod Wiednia, elekcje królów, rocznice wielkich bitew i militarne zwycięstwa.

Fajerwerki uczciły także odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku, kiedy to radość z powrotu kraju na mapę Europy wyrażano w spektakularnych pokazach pirotechnicznych¹⁰. W kolejnych latach pokazy stały się integralną częścią uroczystości związanych z zakończeniem II wojny światowej w 1945 roku¹¹.

W historii najnowszej pokazy fajerwerków towarzyszyły np. wydarzeniom przy okazji przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku¹².

Rok 2012 przyniósł kolejne wielkie święto, gdy Polska i Ukraina organizowały Euro 2012, które również uświetniono pokazami sztucznych ognió¹³. Co roku, 11 listopada, w całym kraju odbywają się pokazy pirotechniczne w rocznicę odzyskania niepodległości. Najbardziej huczne widowisko miało miejsce w 2018 roku, w setną rocznicę tego wydarzenia, kiedy to w Warszawie zorganizowano 17-minutowy spektakl pirotechniczny.

Te wydarzenia świadczą o trwałej obecności fajerwerków w polskiej kulturze i tradycji, jako nieodłącznym elemencie celebracji istotnych momentów w historii państwa.

05 Ustawa o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 204).

06 S. Warret, Fireworks: Pyrotechnic Arts and Sciences in European History, The University of Chicago Press, 2010, s. 15.

07 S. Warret, Fireworks: Pyrotechnic Arts and Sciences in European History, The University of Chicago Press, 2010, s. 135.

08 S. Warret, Fireworks: Pyrotechnic Arts and Sciences in European History, The University of Chicago Press, 2010, s. 15.

09 Michael R. Lynn Eighteenth-Century Life Duke University Press Volume 30, Number 2, Spring 2006, Strona www.muse.jhu.edu/article/198564

10 Strona www.fundacjapozytywnemocje.pl/ciekawostki/#1

11 Strona www.ekartkaszawasy.pl/kartka/warszawa-swietuje-koniec-wojny

12 Strona [wyborcza.pl/56,140981,24741443,15-lat-temu-wchodziliśmy-do-unii-europejskiej.html](http://www.wyborcza.pl/56,140981,24741443,15-lat-temu-wchodziliśmy-do-unii-europejskiej.html)

13 Strona www.fundacjapozytywnemocje.pl/ciekawostki/#1

W Polsce zaczęto sprzedawać fajerwerki na powszechną skalę pod koniec lat 80. XX wieku, sprowadzając je głównie z Niemiec. Pod koniec lat 90. branża pirotechniczna zanotowała dynamiczny wzrost, na skutek rosnącego importu fajerwerków z Chin, który umożliwił sprzedaż produktów w przystępnych cenach i dostęp do szerszego asortymentu.

Przełomowy dla rynku pirotechnicznego był rok 2015, kiedy to weszła w życie Dyrektywa Unijna 2013/29/UE z 2013 r., wprowadzająca obowiązek posiadania oznakowania CE na produkcie. Uzyskanie takiego oznakowania wiąże się z obowiązkiem przebadania produktów pirotechnicznych pod względem ich zgodności z obowiązującymi normami, co w rezultacie spowodowało, że wiele produktów musiało zostać zmodyfikowanych, bądź przejść zmianę klasyfikacji. Skutkowało to również koniecznością uzyskania koncesji lub wycofania produktów z rynku. Był to jeden z istotniejszych momentów mających wpływ na poprawę jakości i bezpieczeństwa fajerwerków.

Dzisiaj, Polacy wciąż chętnie świętują w blasku sztucznych ogni. Według badania przeprowadzonego w 2019 r. przez instytut badania opinii publicznej Kantar Polska, aż 85% Polaków lubi pokazy fajerwerków. Co więcej, ponad połowa z nich (56%) planowała zakup fajerwerków na sylwestra z zamiarem wydania na nie średnio 131 zł¹⁴.

Na przestrzeni lat stosunek Polaków do fajerwerków utrzymuje się na podobnym poziomie. Według wyników badania, przeprowadzonego na potrzeby niniejszego Raportu, prawie 70% osób, które używają fajerwerków, robi to co najmniej raz w roku. Ponad 30% osób, które używa fajerwerków, robi to z kolei od dwóch do czterech razy w roku.

Więcej na temat wyników badania w rozdziale 9. Fajerwerki w oczach polskiego społeczeństwa.

Pokazy sztucznych ogni są punktem kulminacyjnym wielu imprez sylwestrowych na całym świecie. Jednak pokazy fajerwerków to nie tylko powitanie nowego roku, fajerwerki używane są także jako jedna z głównych atrakcji podczas największych wydarzeń publicznych. Niektóre państwa organizują takie pokazy kilka razy w roku. Pokazy fajerwerków organizowane są również podczas koncertów, festiwali oraz imprez okolicznościowych, takich jak wesela czy urodziny.

Pirotechnika, choć najbardziej znana i kojarzona jest z widowiskowymi pokazami fajerwerków, znajduje zastosowanie również w wielu innych dziedzinach życia, w tym m.in. w służbach mundurowych, ratownictwie, branży filmowej, motoryzacyjnej czy lotniczej. Jej zastosowania są szerokie i często kluczowe dla funkcjonowania różnych sektorów.

W Polsce specjalizacja pirotechniczna wywodzi się z Policji, w której to w 1990 r. powstała pierwsza komórka minersko-pirotechniczna¹⁵. Pirotechnicy obecni są podczas operacji

antyterrorystycznych czy też w przypadku wykrycia niebezpiecznych materiałów.

Pirotechnika odgrywa również kluczową rolę w kontekście militarnym i obronnym. Profesjonalni pirotechnicy, posiadający zaawansowane umiejętności i wiedzę, stanowią istotne wsparcie dla sił zbrojnych oraz innych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo kraju. W kontekście militarnym, pirotechnika obejmuje szeroki zakres zastosowań, od materiałów wybuchowych wykorzystywanych w operacjach wojskowych, po technologie służące do tworzenia efektów maskujących, sygnalizacyjnych czy oświetleniowych¹⁶.

Z kolei w ratownictwie pirotechnika odgrywa istotną rolę zwłaszcza w sytuacjach awaryjnych. Flary ratunkowe, dymne oraz sygnałowe są używane do lokalizowania osób w potrzebie oraz do oznaczania miejsc niebezpiecznych. Flary sygnałowe, które emitują jasne światło, mogą być używane przez służby ratownicze w nocy lub w warunkach ograniczonej widoczności, aby przyciągnąć uwagę i ułatwić lokalizację poszkodowanych.

14 Strona www.fundacjapozytywnememocje.pl/badanie-kantar-polska-85-proc-polakow-lubi-pokazy-fajerwerkow

15 Strona www.gazeta.policja.pl/997/archiwum-1

16 Strona www.projektpulsar.pl/struktura

Dymne sygnały są natomiast stosowane do oznaczania obszarów lądowania dla helikopterów ratunkowych oraz do oznaczania swojej lokalizacji.

Oprócz ratownictwa flary mają także zastosowanie w wojsku, w którym stosuje się również petardy, świece dymne oraz amunicję ćwiczebną (tzw. ślepą), która służy do pozorowania pola walki.

Pirotechnika jest również ważna w branży filmowej, tworząc spektakularne efekty specjalne, które mogą dodawać realizmu i dramatyzmu produkcjom filmowym. Dzięki pirotechnice filmowcy mogą przenosić widzów w świat pełen akcji, sprawiający wrażenie rzeczywistego. Zastosowanie pirotechniki w filmie obejmuje szeroki zakres technik, od kontrolowanych eksplozji po efekty dymne, iskry i ogień¹⁷. Efekty te wykorzystywane są również w rekonstrukcjach historycznych, teatrze i teledyskach.

W branży motoryzacyjnej pirotechnika jest odpowiedzialna m.in. za aktywację poduszek powietrznych. W momencie kolizji, małe ładunki pirotechniczne w poduszkach powietrznych są detonowane, co powoduje ich natychmiastowe napętnienie i chroni pasażerów przed obrażeniami. Podobny mechanizm stosowany jest w napinaczach pasów bezpieczeństwa, które podczas uderzenia mocniej przyciskają ciało pasażera do fotela.

W przemyśle lotniczym pirotechnika jest używana do uruchamiania systemów awaryjnego opuszczania samolotów. Systemy te wykorzystują ładunki pirotechniczne do szybkiego otwierania drzwi i okien awaryjnych oraz do wyrzucenia fotela z samolotu, co umożliwi pasażerom szybkie opuszczenie maszyny w sytuacjach kryzysowych¹⁸.

Pirotechnika to nie tylko fajerwerki, ale także...

¹⁷ Strona www.internationalstuntacademy.com

¹⁸ Strona www.projektpulsar.pl/struktura

Skala polskiej branży pirotechnicznej

Polska odgrywa istotną rolę w światowej branży pirotechnicznej, zarówno jako eksporter, jak i importer wyrobów pirotechnicznych.

W 2023 roku Polska była 5. największym eksporterem fajerwerków na świecie za Chinami, Holandią, Niemcami i Hiszpanią, sprzedając produkty głównie do państw europejskich, w szczególności do Francji, Niemiec, i Włoch. Porównując wartość eksportu z 2023 roku do 2021, **wzrósł on o ponad 30%**¹⁹.

Pod względem wartości importowanych materiałów pirotechnicznych w 2023 roku Polska również plasowała się na **5. miejscu**, osiągając wartość niższą od USA, Niemiec, Włoch i Holandii. Ponad 90% wartości importowanych fajerwerków do Polski pochodzi z Chin²⁰.

Na potrzeby niniejszego Raportu oszacowano wielkość rynku fajerwerków w Polsce oraz wpływ rynku fajerwerków na polską gospodarkę. **Więcej na temat wielkości oraz znaczenia rynku fajerwerków dla polskiej gospodarki w rozdziałach 4. Wielkość rynku fajerwerków w Polsce oraz 5. Wpływ rynku fajerwerków na polską gospodarkę.**

Struktura branży pirotechnicznej w Polsce

Struktura branży pirotechnicznej jest dość złożona i składa się z kilku poziomów kanałów dystrybucji. Przedsiębiorców funkcjonujących na rynku można podzielić na podmioty profesjonalne, podlegające obowiązkowi posiadania koncesji bądź pozwolenia, oraz przedsiębiorców funkcjonujących na rynku konsumenckim.

Na szczycie struktury branży znajdują się importerzy i producenci, którzy dostarczają produkty pirotechniczne do różnych kanałów dystrybucji oraz

do jednostek specjalnych takich jak wojsko, policja czy straż pożarna.

Kluczową rolę w dalszej dystrybucji odgrywają hurtownicy. Zarówno poprzez hurtowników, jak i bezpośrednio od producentów i importerów produkty trafiają do głównych kanałów dalszej dystrybucji takich jak: podhurt, sklepy internetowe, firmy pokazowe czy markety. Warto zaznaczyć, że podhurt zaopatruje głównie sprzedawców detalicznych.

Znaczną część branży pirotechnicznej w Polsce stanowią firmy z sektora MŚP, niemniej jednak importerzy i producenci funkcjonują zazwyczaj na większą, często międzynarodową skalę.

Ciekawostką jest fakt, że importerzy fajerwerków do Holandii i Niemiec to często firmy rodzinne. Holenderska firma, a szczególnie niemiecka, w latach 90. była właścicielem przedsiębiorstwa w Polsce, które zostało zlikwidowane przez NIK w 2018 r.

Co ciekawe, w Polsce jest kilka firm, które produkuje fajerwerków i pirotechniczne, a nie tylko je importuje. Jedną z nich jest firma z siedzibą w Warszawie, która produkuje fajerwerków i pirotechniczne, a nie tylko je importuje. Jedną z nich jest firma z siedzibą w Warszawie, która produkuje fajerwerków i pirotechniczne, a nie tylko je importuje.

¹⁹ Dane dla kodu HS360410 - United Nations Commodity Trade Statistics Database (UN Comtrade)

²⁰ Dane dla kodu HS3604 - United Nations Commodity Trade Statistics Database (UN Comtrade)

Branża pirotechniczna w Polsce obejmuje import, dystrybucję i sprzedaż materiałów pirotechnicznych.

W celu zapewnienia **odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa** wszystkie aspekty działalności branży poddane są **ścisłym regulacjom prawnym**. Polską branżę regulują zarówno przepisy europejskie, jak m.in. dyrektywy nr 2014/28/UE czy 2013/29/UE, jak również prawo krajowe w postaci licznych ustaw i rozporządzeń zarówno na poziomie ogólnokrajowym, jak i lokalnym, ustalanych przez jednostki samorządowe.

Na terenie całej Unii Europejskiej, już na etapie produkcji obowiązują producentów szereg wymogów umożliwiający zharmonizowaną klasyfikację i certyfikację produktów pirotechnicznych. Regulacjom podlegają również wymogi bezpieczeństwa dotyczące sprzedaży oraz magazynowania. Przepisy precyzyjnie określają wymogi i obowiązki dotyczące pomieszczeń sklepowych, zaplecza czy magazynowania. Regulacje określają również wymogi koncesyjne, możliwości użytkowania oraz minimalny wiek dla sprzedaży i zakupu fajerwerków.

Kluczową ustawą regulującą rynek branży pirotechnicznej jest **ustawa z 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego**, według której materiały wybuchowe to wyroby zawierające substancje, które podczas bezdetonacyjnej, samopodtrzymującej się reakcji chemicznej wytwarzają efekty cieplne, świetlne, dźwiękowe, gaz, dym lub ich kombinację (art. 3 pkt 35). Kolejnymi istotnymi dokumentami dla branży jest ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. **o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym** (Dz. U. Nr 67, poz. 679 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 22 lipca 2010 r. **o zmianie ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym** (Dz. U. z 2010 r. nr 155, poz. 1039), które m.in. opisują klasyfikację materiałów pirotechnicznych pod względem ich wykorzystania, tj.:

wyroby
pirotechniczne
widowiskowe

oznaczające wyroby pirotechniczne przeznaczone do celów rozrywkowych

wyroby pirotechniczne
przeznaczone do użytku
teatralnego

oznaczające wyroby pirotechniczne wykorzystywane na scenie zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynków, w produkcjach filmowych i telewizyjnych lub do podobnego użytku

pozostałe
wyroby
pirotechniczne

oznaczające wyroby pirotechniczne, inne niż wyroby pirotechniczne widowiskowe i wyroby pirotechniczne przeznaczone do użytku teatralnego, stosowane w kolejnictwie, leśnictwie, lotnictwie, modelarstwie, ratownictwie, rolnictwie, żegludze oraz wyroby pirotechniczne do pojazdów

Każda z tych kategorii jest dodatkowo klasyfikowana wewnętrznie pod względem bezpieczeństwa i wpływu na otoczenie, miejsca użytku, kategoryzację na amatorskie i profesjonalne, czy poziomu hałasu, co szczegółowo opisano w art. 62c ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. (Dz. U. z 2010 r. nr 155, poz. 1039).

Więcej na temat klasyfikacji w rozdziale 6. Bezpieczeństwo pirotechniki.

Ustawa określa również m.in.: zasady wydawania i cofania pozwoleń na nabywanie, przechowywanie i używanie materiałów wybuchowych, zasady przemieszczania materiałów, obowiązki podmiotów gospodarczych związane

z wprowadzaniem do obrotu lub udostępnianiem na rynku, organy nadzoru rynku prowadzące kontrole i postępowania.

Kolejnym istotnym dokumentem regulującym rynek pirotechniczny jest Rozporządzenie Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z 9 listopada 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji, transporcie wewnątrzzakładowym oraz obrocie materiałów wybuchowych, w tym wyrobów pirotechnicznych (Dz. U. Nr 163, poz. 1577), a także przepisy ochrony przeciwpożarowej, w tym rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Część produkcji i dystrybucji materiałów pirotechnicznych wymaga uzyskania odpowiednich pozwoleń lub koncesji od władz publicznych. Warunki sprzedaży materiałów wymagających koncesji są określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 27 października 2010 r. w sprawie pomieszczeń magazynowych i obiektów do przechowywania materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. Nr 222, poz. 1451).

Używanie fajerwerków jest regulowane zarówno przez przepisy prawa miejscowego, jak i kodeks wykroczeń.

Lokalne przepisy zakazują korzystania z fajerwerków w miejscach publicznych, zwykle z wyjątkiem dni 31 grudnia i 1 stycznia. Natomiast zgodnie z prawem, korzystanie z produktów pirotechnicznych na terenach prywatnych jest dozwolone przez cały rok, pod warunkiem, że nie narusza to ciszy nocnej.

Zgodnie z odrębnymi przepisami, powyższe zasady nie dotyczą profesjonalnych pokazów pirotechnicznych ani podmiotów posiadających specjalne uprawnienia do korzystania z materiałów pirotechnicznych.

W Polsce niezależnie od rodzaju i klasy fajerwerków osoba kupująca, sprzedająca i użytkująca fajerwerki musi mieć ukończone 18 lat. Obowiązujące przepisy przewidują całkowity zakaz sprzedaży materiałów pirotechnicznych dzieciom i młodzieży do lat 18.

Pomimo możliwości korzystania z fajerwerków na terenach prywatnych przez cały rok, społeczeństwo zdaje się nie nadużywać tej możliwości. Według przeprowadzonego badania na potrzeby niniejszego Raportu wśród wszystkich badanych 92% spotyka się z pokazami fajerwerków podczas sylwestra, a zaledwie 2% podczas kameralnych, prywatnych spotkań. Co więcej, około 30% wśród korzystających z fajerwerków robi to od 2 do 4 razy w roku, a zaledwie 2% robi to częściej.

Więcej na temat wyników badania w rozdziale 9. Fajerwerki w opinii społeczeństwa

Warto wspomnieć, że rynek produktów pirotechnicznych jest wnikliwie monitorowany zarówno przez polskie, jak i unijne organy. Zgodnie z **Dyrektywą Unijną 2013/29/UE**, producenci wyrobów pirotechnicznych mogą być poddani **niespodziewanym kontrolom** przez jednostki notyfikowane, które mogą przeprowadzić badanie ich produktów lub zlecić ich wykonanie w certyfikowanych laboratoriach. Ma to na celu zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników oraz zgodności wyrobów z wymogami prawnymi.

Przykładem działań polskich instytucji jest m.in. przeprowadzona przez UOKiK, KAS oraz Inspekcję Handlową w 2023 roku kontrola w zakresie bezpieczeństwa polskiej branży dla użytkowników. Kontrolę poddane zostały wyroby przeznaczone do celów rozrywkowych, których użytkowanie nie wymaga specjalistycznej wiedzy i uprawnień²¹. Skontrolowano 88 modeli wyrobów pirotechnicznych, co stanowiło ponad 1,8 mln sztuk fajerwerków. Modele weryfikowano z perspektywy zgodności formalnych oraz laboratoryjnej. Efektem przeprowadzonej kontroli było niedopuszczenie zaledwie 2% sztuk, które nie spełniły obowiązujących wymagań²². W wyniku przeprowadzonej kontroli UOKiK opublikował rezultaty zrealizowanych badań oraz porady zarówno dla przedsiębiorców, jak i konsumentów mające na celu szerzenie świadomości bezpiecznej dystrybucji i wykorzystywania produktów pirotechnicznych.

Ponadto, podmioty z branży współpracują i podlegają regularnym, okresowym kontrolom ze strony straży pożarnej, policji, Urzędu Dozoru Technicznego czy Inspekcji Handlowej.

²¹ Klasy F1-F3

²² Strona www.uokik.gov.pl/wystrzalowa-noc-kontrola-fajerwerkow-inspekcji-handlowej-i-krajowej-administracji-skarbowej

04

Wielkość rynku fajerwerków w Polsce

W rozdziale:

- ★ Podejście do szacowania rynku fajerwerków w Polsce
- ★ Perspektywa klienta
- ★ Perspektywa przychodowa

04.

Wielkość rynku fajerwerków w Polsce

Aby właściwie ocenić wpływ rynku pirotechnicznego na polską gospodarkę, kluczowe jest oszacowanie jego wielkości czemu poświęcony jest niniejszy rozdział.

Szacowanie wielkości rynku objęło swoim zakresem import oraz dystrybucję produktów oznaczonych kodem celnym HS (Harmonized System – Zharmonizowany System Oznaczania i Kodowania Towarów) 3604: Ognie sztuczne, petardy sygnalizacyjne, rakiety do sygnalizacji podczas mgły lub deszczu oraz pozostałe artykuły pirotechniczne²³.

W rozdziale 4. i 5. Raportu słowa „branża” i „rynek” będą używane zamiennie, odnosząc się do wszystkich podmiotów uczestniczących w sprzedaży fajerwerków i innych materiałów pirotechnicznych oraz usług z nimi związanych, działających na terenie Polski.

Podjęcie do szacowania wielkości rynku

Pierwszym krokiem w określeniu wielkości rynku jest identyfikacja jego struktury oraz podmiotów, które na nim funkcjonują. Należy zrozumieć sposób, w jaki rynek jest zorganizowany, oraz określić przepływy towarów między uczestnikami całego łańcucha wartości. W tym celu dokonano podziału rynku na trzy poziomy.

Pierwszy poziom obejmuje importerów, czyli podmioty zajmujące się sprowadzaniem materiałów pirotechnicznych, głównie z Chin, a w mniejszym stopniu z innych krajów europejskich. Klientami importerów są podmioty z poziomu hurtowników oraz sprzedawców, a także klienci zagraniczni. Importerzy prowadzą również sprzedaż detaliczną do klientów indywidualnych.

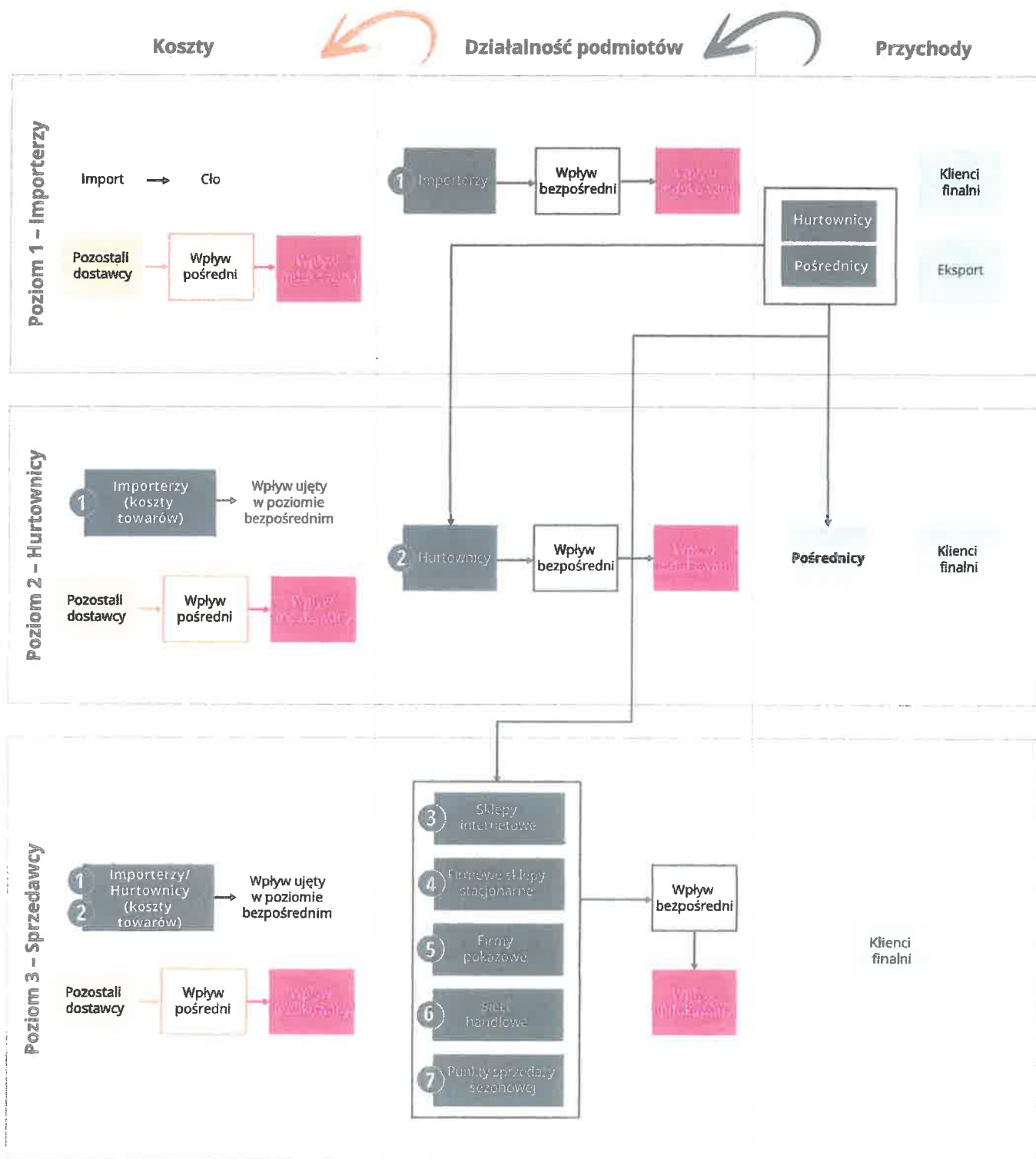
Drugim poziomem są hurtownicy, którzy skupują towary od importerów i przekazują je do dalszej sprzedaży sprzedawcom detalicznym tworzącym poziom trzeci. Warto podkreślić, że wiele hurtowni to firmy pionowo zintegrowane, prowadzące nie tylko sprzedaż hurtową, ale także detaliczną oraz oferujące usługi związane z pokazami fajerwerków.

Trzeci poziom stanowią sprzedawcy, do których należą sklepy stacjonarne, internetowe, punkty sprzedaży sezonowej oraz firmy zajmujące się organizacją pokazów. Ważną rolę odgrywają tu również sieci handlowe, które w okresie przedsylwestrowym odpowiadają za znaczną część sprzedaży fajerwerków w Polsce. Na tym poziomie większość klientów to osoby indywidualne.

Analiza działalności wszystkich wymienionych kategorii podmiotów umożliwia stworzenie pełniejszego obrazu rynku, pozwalając na ocenę jego wielkości, zmapowanie przepływów towarów, a także oszacowanie wpływu branży na gospodarkę.

Łańcuch tworzenia wartości dla gospodarki

Legenda

1

Kategorie podmiotów wchodzących w skład branży pirotechnicznej

Wpływ bezpośredni

Wpływ pośredni

Wpływ indukowany

Kolejnym istotnym krokiem jest zrozumienie specyfiki rynku. W Polsce niemal 95% sprzedawanych fajerwerków pochodzi z importu. Oznacza to, że wartość importu do kraju, jest kluczowym czynnikiem wpływającym na końcową wartość całego rynku. W 2023 roku import materiałów pirotechnicznych do Polski osiągnął wartość około 158 milionów złotych²⁴. Polska plasowała się na 5 miejscu na świecie w zakresie importu tych towarów, osiągając wartość niższą tylko od USA, Niemiec, Włoch i Holandii. Ponad 90% wartości importowanych fajerwerków do Polski pochodzi z Chin²⁵. Z kolei wartość eksportu wyniosła około 74,5 milionów złotych.

W celu obliczenia wielkości rynku w niniejszym raporcie wykorzystano cztery zasadnicze źródła:

- a) Międzynarodowe instytucje statystyczne: Eurostat
- b) Krajowe instytucje statystyczne: Główny Urząd Statystyczny (GUS)
- c) Badanie kwestionariuszowe przeprowadzone wśród wybranych podmiotów rynkowych²⁶
- d) Badanie rynkowe przeprowadzone wśród konsumentów²⁷

Pomiar wielkości rynku został dokonany z zastosowaniem dwóch głównych podejść: perspektywy klienckiej oraz perspektywy przychodowej.

Perspektywa kliencka polegała na analizie liczby klientów kupujących fajerwerki. Według wyników ankiety, przeprowadzonej wśród Polaków w wieku 18-65+, wynika, że **30,5%** z nich osobiście kupuje fajerwerki. Na tej podstawie można wskazać, że ponad **9,3 miliona** Polaków kupuje co roku fajerwerki.

Więcej na temat wyników badania w rozdziale 9. Fajerwerki w oczach polskiego społeczeństwa.

Z kolei **perspektywa przychodowa** opierała się na analizie przychodów podmiotów działających na rynku w danym roku. Na podstawie kwestionariuszy wypełnionych przez firmy z branży oraz danych GUS stworzono referencyjne struktury najważniejszych pozycji Rachunku Zysków i Strat (RZiS) dla każdej kategorii podmiotu. Wykorzystując dodatkowo informację o poziomie importu, oraz źródłach przychodu stworzono symulację

przepływów towarów w branży – od momentu wprowadzenia towaru na polski rynek, przez sprzedaż do pośrednika aż po sprzedaż do klienta końcowego w Polsce lub za granicą.

Bazując na kwestionariuszach uzupełnionych przez firmy z branży, jako punkt wyjścia przyjmując import zrealizowany przez podmioty z kategorii *Importery*, dokonano symulacji przepływów towarów, pomiędzy kolejnymi poziomami rynku i kategoriami podmiotów.

Łączny przychód netto wszystkich podmiotów w branży pirotechnicznej, związany z wprowadzeniem do obrotu oraz dystrybucją produktów oznaczonych kodem celnym HS 3604²⁸, w roku 2023 został oszacowany na **około 769 milionów złotych**. Wartość sprzedaży produktów do klientów finalnych została oszacowana na poziomie **około 500 milionów złotych brutto**.

24 Eurostat, kurs wymiany EUR/PLN na podstawie archiwum kursów NBP

25 United Nations Commodity Trade Statistics Database (UN Comtrade)

26 Na podstawie odpowiedzi od 21 podmiotów, badanie realizowane w okresie lipiec – sierpień 2024

27 Szerzej w rozdziale 9. Fajerwerki w oczach społeczeństwa

28 Harmonized System – Zharmonizowany System Oznaczania i Kodowania Towarów – 3604: Ognie sztuczne, petardy sygnalizacyjne, rakety do sygnalizacji podczas mgły lub deszczu oraz pozostałe artykuły pirotechniczne

05

Wpływ rynku fajerwerków na polską gospodarkę

W rozdziale:

- ✦ Wprowadzenie do analizy przepływów międzygałęziowych
- ✦ Wpływ ekonomiczny w ujęciu bezpośrednim, pośrednim i indukowanym
- ✦ Podatki i opłaty
- ✦ Podejmowane inwestycje
- ✦ Wybrane ryzyka i konsekwencje ekonomiczne potencjalnych ograniczeń

05.

Wpływ rynku fajerwerków na polską gospodarkę

Ostatnie 30 lat w historii Polski było okresem rozwoju gospodarczego, swoją dynamiką stanowiącego ewenement nie tylko w skali regionu ale również świata. Średnia roczna dynamika wzrostu PKB Polski od 1990 r. do 2023 r. wyniosła **9%** podczas gdy w Unii Europejskiej **4%** a na świecie **5%**. Na początku lat 90 polskie PKB wynosiło **ledwo ponad ćwierć biliona złotych**, a **w roku 2023 już 12 razy więcej – ponad 3 biliony**²⁹. Ten gwałtowny wzrost jest m.in. zasługą ciężkiej pracy ostatnich pokoleń ale również niesamowitego potencjału przedsiębiorczości polskiego narodu, który został uwolniony przez przejście z socjalizmu, etatyzmu i gospodarki centralnie sterowanej, która dominowała w PRL-u na system gospodarki wolnorynkowej. Przykład naszej historii gospodarczej, może stanowić poparcie też wielkich klasyków myśli ekonomicznej: Adama Smitha, Ludwika von Misesa czy Milтона Friedmana, którzy w wolnym rynku i roli przedsiębiorcy widzieli główne siły wzrostu gospodarczego³⁰.

Jednym z przykładów branży w naszej krajowej gospodarce, która dynamicznie rozwinęła się w ostatnich latach m.in. dzięki indywidualnej przedsiębiorczości jest branża pirotechniczna. Powstała ona dzięki zaradności i gotowości do podejmowania ryzyka kilkudziesięciu przedsiębiorców. Zgodnie z tym co zostało oszacowane w poprzednim rozdziale, przychody tego rynku w roku 2023 mierzą się już w setkach milionów złotych. Obrót fajerwerkami nie oznacza wyłącznie zysku dla właścicieli sklepów czy importerów. Firmy sprowadzające i handlujące pirotechniką generują wartość dodaną, odprowadzają podatki, utrzymują miejsca pracy, a także ponoszą koszty na rzecz innych podmiotów, co odpowiednio dla skali rynku, przyczynia się do rozwoju całej gospodarki. Oszacowaniu pozytywnego wpływu gospodarczego branży pirotechnicznej jest poświęcony poniższy rozdział.

Szacowanie wpływu branży

Punktem wyjścia do szacowania wpływu branży na polską gospodarkę jest określenie jej wielkości. Proces wskazania wartości przychodów firm rynku fajerwerków stanowił treść poprzedniego rozdziału. I tak wiemy, że przychody netto związane ze sprzedażą fajerwerków bądź usługami związanymi z fajerwerkami wynoszą około **769 milionów złotych**.

Na podstawie badania kwestionariuszowego wśród podmiotów zajmujących się importem i dystrybucją fajerwerków, określono średni okres działalności przedsiębiorstw w tej branży na około **22 lata**. Pozytywny wpływ, który oszacowano w niniejszym raporcie dla ostatniego roku (2023), można rozszerzyć na wiele lat ich działalności.

29 Strona [www.databank.worldbank.org/reports.aspx?source=2&series=NY.GDP.MKTP.CD&country=#](http://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=2&series=NY.GDP.MKTP.CD&country=#)

30 Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów" (1776), „Ludzkie działanie: traktat o ekonomii" (1949), „Kapitalizm i wolność" (1962)

Rodzaje wpływu ekonomicznego

W celu kompleksowego oszacowania całkowitego wpływu branży pirotechnicznej na polską gospodarkę zostaną rozważone trzy rodzaje wpływu: wpływ bezpośredni, wpływ pośredni oraz wpływ indukowany. Wymiarem, przez pryzmat

którego zostanie opisany wpływ będzie wartość dodana brutto, rozumiana jako zysk brutto, amortyzację i dodatkowo wyróżniony poziom wynagrodzeń wygenerowanych dla zaangażowanych pracowników.

Wpływ bezpośredni

Aby oszacować wpływ branży, w pierwszej kolejności należy wziąć pod uwagę korzyści generowane bezpośrednio dzięki działalności podmiotów wchodzących w jej skład, czyli innymi słowy - wpływ bezpośredni. Bazując na symulacji przepływów towarów opracowanej w oparciu o kwestionariusze zebrane od podmiotów rynkowych, a także dane GUS, został oszacowany przychód netto przypadający na każdą kategorię podmiotów. W oparciu o relację przychodu netto do pozostałych najważniejszych elementów takich jak amortyzacja, zysk i wynagrodzenia oszacowano wpływ

bezpośredni – wartość dodaną jaką wypracowują podmioty bezpośrednio zaangażowane w handel lub usługi na rynku pirotechnicznym.

Według szacunków, bezpośrednim skutkiem działalności podmiotów tworzących rynek pirotechniczny w roku 2023 było wygenerowanie około 156 milionów złotych wartości dodanej brutto, w tym wygenerowanie ponad 36 milionów złotych wynagrodzeń w gospodarce.

Wpływ pośredni

Analizę korzyści związanych z działalnością branży nie należy jednak ograniczać wyłącznie do wpływu bezpośredniego. Firmy handlujące produktami pirotechnicznymi lub wykorzystujące produkty pirotechniczne w ramach świadczenia swoich usług ponoszą koszty operacyjne, które trafiają do innych działów krajowej gospodarki. Te koszty stanowią przychody podmiotów z innych branż – nowe zamówienia, które generują konkretne zyski, a co za tym idzie wynagrodzenia i zatrudnienie.

Aby zrealizować nowe zamówienia, podmioty będące dostawcami produktów i usług do branży pirotechnicznej, muszą z kolei ponieść pewne koszty, które są przychodami kolejnych poziomów dostawców i ich poddostawców. Wpływ generowany przez dodatkową działalność w tak rozumianym łańcuchu dostaw, jest określany jako wpływ pośredni. Celem jego obliczenia został wykorzystany model przepływów międzygałęziowych, znany również jako model Leontiefa, którego schemat przedstawiono poniżej.

Schemat szacowania wpływu – model przepływów międzygałęziowych

*sieci handlowe, sklepy stacjonarne, sklepy internetowe i punkty sprzedaży sezonowej.

GUS: Bilans przepływów międzygałęziowych w bieżących cenach bazowych; Wyniki finansowe przedsiębiorstw; Rachunek podaży i wykorzystania wyrobów i usług; Rocznik statystyczny prac

Rodzaje wpływu ekonomicznego

Model Leontiefa, uwzględniając powiązania między różnymi sektorami gospodarczymi, pozwala przeprowadzić analizę skutków wzrostu produkcji końcowej w konkretnych branżach na ogólny poziom produkcji w gospodarce. Daje to możliwość zrozumienia, w jaki sposób zwiększona aktywność w jednej dziedzinie może generować efekty kaskadowe, stymulując dodatkową produkcję w pozostałych sektorach, co przyczynia się do pobudzenia całokształtu aktywności gospodarczej.

Wpływ indukowany

Wynagrodzenia wypłacane w ramach działalności podmiotów handlujących produktami pirotechnicznymi lub wykorzystujących produkty pirotechniczne w ramach świadczenia swoich usług (element wpływu bezpośredniego), wynagrodzenia wypłacane w łańcuchu dostaw branży pirotechnicznej (element wpływu pośredniego) a także zyski wypracowane przez punkty sprzedaży sezonowej stanowią dodatkowe środki, które pracownicy i przedsiębiorcy mogą przeznaczyć na dodatkową konsumpcję. Takie wydatki konsumpcyjne, są strumieniem, który ponownie kieruje środki do gospodarki, tworząc przychód, generujący, wśród podmiotów do których trafia, nowe zyski, wynagrodzenia i zatrudnienie. Aby obsłużyć nowe zamówienia podmioty muszą ponieść dodatkowe koszty, które z kolei trafiają do kolejnych poziomów dostawców i poddostawców.

Pośrednim wpływem działalności branży pirotechnicznej, jest działalność umożliwiona przez pozostałe koszty operacyjne. Szacuje się, że dzięki nim w roku 2023 w gospodarce wygenerowano 69 milionów złotych wartości dodanej brutto, w tym około 23 milionów złotych wynagrodzeń.

Pozytywny wpływ dla gospodarki kreowany przez dodatkową konsumpcję, będącą efektem wynagrodzeń wygenerowanych w ramach wpływu bezpośredniego i pośredniego jest nazywany wpływem indukowanym. W celu jego kalkulacji ponownie został wykorzystany model przepływów międzygałęziowych.

Wpływ indukowany branży pirotechnicznej, jest wynikiem wydatków konsumpcyjnych mogących mieć miejsce dzięki wynagrodzeniom wypłaconym bezpośrednio i pośrednio w wyniku działalności branży a także zyskom punktów sprzedaży sezonowej. Oszacowano, że w roku 2023 na skutek tego wpływu w gospodarce wygenerowano 54 milionów złotych wartości dodanej brutto, w tym niemal 17 milionów złotych wynagrodzeń.

Ograniczenie podwójnego zliczania

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że część kosztów operacyjnych – koszty zakupionych towarów, dla niektórych kategorii podmiotów (np. sklepy internetowe), stanowią przychody dla innych kategorii podmiotów z branży (np. importerów). Z tego względu istotne jest dobre zmapowanie przepływów towarów między poziomami na rynku – aby nie dopuścić do podwójnego zliczania wpływu. Dla przykładu - dużą część wpływu pośredniego i indukowanego sklepu internetowego stanowiłyby koszty towarów, których wpływ jest już jednak opisywany na poziomie 1 – importerzy. Zmapowanie przepływów towarów na rynku, wraz z wpływem który jest generowany na każdym z poziomów zostało przedstawione na schemacie łańcucha wartości dla gospodarki zaprezentowanym w poprzednim rozdziale.

Podsumowując, szacując korzyści związane z działalnością podmiotów rynku fajerwerków w Polsce oszacowano trzy rodzajów wpływu: bezpośredni, pośredni i indukowany. Ich suma tworzy wpływ całkowity, wynikający z działania branży w 2023 roku, czyli:

**Ponad 279 milionów złotych
wartości dodanej brutto**

Za tę kwotę, przyjmując standard finansowy. A za rok 2023, można sfinansować roczną edukację ponad 40 tysięcy uczniów³¹.

**Ponad 76 milionów złotych
wypłaconych wynagrodzeń**

Taka wartość wynagrodzeń, przyjmując ustawowe stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego, pozwoliłaby sfinansować roczną pracę ponad 1300 dyplomowanych nauczycieli³².

Należy zwrócić uwagę, że pozytywny wpływ branży na gospodarkę nie ogranicza się do pojedynczego roku. Rynek pirotechniczny dynamicznie się rozwija - w ostatnich 10 latach, do roku 2023, import materiałów pirotechnicznych do Polski wzrósł o ponad 50%. Przyjmując jako reprezentatywny wynik roku 2023 i zakładając wszystkie zmienne w szacowanym modelu rynku jako stałe, możemy uznać, że pozytywny wpływ branży oszacowany za 2023 r. zostanie odpowiednio zwielokrotniony w kolejnych latach jej funkcjonowania.

Przyjmując zmienne w modelu rynkowym jako stałe oszacowano, że do końca 2028 roku branża pirotechniczna może wypracować:

Prawie 1,4 miliarda złotych wartości dodanej brutto

**w tym, około 380 milionów złotych wypłaconych
wynagrodzeń**

³¹ Strona www.samorzad.gov.pl/web

³² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 24 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy

Pobudzanie przedsiębiorczości

Analizując schemat łańcucha tworzenia wartości dla gospodarki warto zwrócić szczególną uwagę, na jedną z kategorii podmiotów branży – punkty sprzedaży sezonowej. Tym pojęciem zostali opisani wszyscy przedsiębiorcy, którzy prowadzą swoją sprzedaż tylko w sezonie największego zapotrzebowania na produkty pirotechniczne – a więc w okolicach grudnia.

Dzięki specyfice branży handlu fajerwerkami, setki ludzi co roku decyduje się na podjęcie dodatkowej działalności w postaci prowadzenia sezonowego stanowiska sprzedaży. Przychody związane z ich działalnością w roku 2023 zostały oszacowane na niemal **122 milionów złotych**. Korzyści dla gospodarki i społeczeństwa z prowadzonej sezonowej sprzedaży są wielowymiarowe. Dzięki tysiącom przedsiębiorców, którzy podejmują się tej dodatkowej aktywności, importerzy i hurtownicy mają możliwość dotarcia ze swym produktem do konsumenta - zbytu bardzo dużej ilości towaru w bardzo krótkim czasie, bez konieczności

znaczących nakładów na zwiększenie swojej sieci sprzedaży. Klienci otrzymują z kolei możliwość zakupu towaru, którego poszukują w miejscu, które jest zazwyczaj bliskie i dogodne. Przedsiębiorcy, którzy angażują się w sprzedaż sezonową mają zaś szansę na uzyskanie dodatkowych zysków w okresie okołoswiątecznym, w którym wydatki konsumpcyjne są zwyczajowo najwyższe w całym roku.

Wartym wspomnienia jest pozytywne z punktu widzenia gospodarki zjawisko wspierania przedsiębiorczości przez hurtowników fajerwerków. Na stronach internetowych hurtowników popularnym widokiem są artykuły wyjaśniające w jaki sposób rozpocząć prowadzenie sprzedaży sezonowej i jakie obwarowania prawne są z tym związane. Często oferowane jest również wsparcie doradcze w zakresie doboru odpowiedniego asortymentu, co dodatkowo obniża próg wejścia osobom rozważającym dodatkowy zarobek w tej formie.

Odprowadzone podatki i opłaty

Analizując wpływ funkcjonowania branży pirotechnicznej na polską gospodarkę, należy pamiętać także o ważnym elemencie, jakim są podatki i opłaty odprowadzone bezpośrednio przez podmioty zajmujące się obrotem i usługami związanymi z fajerwerkami.

Na podstawie założeń obowiązujących stawek podatkowych oszacowano, że podmioty funkcjonujące na rynku fajerwerków mogły odprowadzić w 2023 roku **ponad 29 milionów złotych podatków i opłat**. W ramach tej kategorii zawierają się odprowadzone zaliczki na podatek PIT, odprowadzony podatek CIT oraz cło i opłaty związane z opakowaniami.

Poza częścią z podatków dochodowych, która wpływa na rzecz budżetów Jednostek Samorządów Terytorialnych, w ramach bezpośrednich korzyści wynikających z funkcjonowania branży pirotechnicznej płynących dla gmin, warto również wspomnieć o podatkach od środków transportu (np. za ciężarówki dostosowane przewozu fajerwerków) oraz podatkach od nieruchomości (np. za magazyny utrzymywane przez importerów i hurtowników), które zasilają lokalny budżet.

W kontekście analizy fiskalnego wpływu branży pirotechnicznej na polski system podatkowy, warto podkreślić istotną rolę,

jaką odgrywa wartość należnego podatku od towarów i usług (VAT), generowanego przez sprzedaż materiałów pirotechnicznych do klientów indywidualnych. Według przeprowadzonych szacunków VAT należny, wynikający z tej sprzedaży, mógł osiągnąć w roku 2023 poziom 94 milionów złotych. Kwota ta stanowi znaczący wkład w budżet państwa i świadczy o istotności branży pirotechnicznej dla gospodarki.

VAT należny wynikający z sprzedaży materiałów pirotechnicznych do klienta finalnego w 2023 roku został oszacowany na około 94 miliony złotych

Poza wpływami do budżetu państwa i budżetów Jednostek Samorządów Terytorialnych wynikających z odprowadzonych podatków, należy zwrócić uwagę na wartość jaką w 2023 roku, podmioty branży pirotechnicznej mogły odprowadzić w formie składek na rzecz ZUS, która wyniosła ponad **14 milionów złotych**. Podobnie jak w przypadku podatków i opłat, wartość odprowadzonych w roku 2023 składek na rzecz ZUS oszacowano na podstawie założeń obowiązujących stawek obowiązkowych ubezpieczeń związanych z wynagrodzeniem wypłaconym w oparciu o umowę o pracę.

Opłaty związane z uzyskaniem certyfikatów i zaświadczeń

Omawiając opłaty ponoszone przez podmioty działające w branży fajerwerków, należy również zwrócić uwagę na znaczne koszty związane z uzyskaniem wymaganych certyfikatów i zaświadczeń. Są to m.in. koszty związane z uzyskiwaniem certyfikatów CE w związku z wprowadzaniem towarów na rynek Polski a tym samym rynek europejski czy

opłaty związane z zaświadczeniami ADR, koniecznymi do przewozu towarów takich jak fajerwerki. Tylko w 2023 roku importerzy z tytułu opłat związanych z uzyskiwaniem dodatkowych certyfikatów i zaświadczeń ponieśli około 600 tysięcy złotych dodatkowych kosztów.

Jednymi z głównych graczy rynku fajerwerków są firmy importerskie. Są to podmioty o największej skali działalności, której utrzymanie i rozwój często wymagają niezbędnych inwestycji, gdzie w horyzoncie kilkuletnim wartości nakładów inwestycyjnych mogą wynosić nawet kilkanaście milionów złotych. Dzięki przedsiębiorczej inicjatywie i chęci dalszego rozwoju swoich właścicieli, podmioty inwestują m.in. w budowę specjalistycznych

Materiały pirotechniczne, w szczególności te dedykowane rozrywce czyli fajerwerki wywołują kontrowersje i bywają przedmiotem dyskusji związanych z ograniczeniem, czy całkowitym zakazem ich użytkowania. Chęć wprowadzenia zakazów argumentowana jest najczęściej kwestiami bezpieczeństwa. Warto jednak podkreślić, że dostępne w obrocie na polskim rynku produkty spełniają standardy jakości i odpowiadają ściśle określonym rygorystycznym normom bezpieczeństwa zdefiniowanym w obowiązujących przepisach.

Potencjalne ograniczenia działań branży pirotechnicznej, w postaci np. ograniczenia lub zakaz używania fajerwerków przez osoby fizyczne, mogą prowadzić do poważnych konsekwencji dla rynku. Ograniczenia te mogą chociażby spowodować wydatne zmniejszenie generowanych efektów ekonomicznych, których szacowane wartości zostały podsumowane w niniejszym rozdziale.

Kolejną konsekwencją, mogą być wstrzymane nakłady inwestycyjne, które zostają odłożone w nieokreśloną przyszłość, ze względu na niepewną sytuację prawną całej branży.

Przedsiębiorstwa, uznając ryzyko wprowadzenia przez prawodawcę ograniczeń jako zbyt wysokie, by dalej inwestować w rozwój swojej działalności, mogą wstrzymywać takie inicjatywy jak np. budowa biurowca przy magazynie, zakup specjalistycznego wyposażenia magazynów czy zakup nowych samochodów ciężarowych przystosowanych do przewozu materiałów niebezpiecznych. Są to przykłady wstrzymanych projektów,

W powyższym rozdziale został przedstawiony szacunek korzyści, jakie dla państwa płyną z funkcjonującej w obecnym kształcie branży pirotechnicznej. **279 milionów złotych wartości dodanej brutto, czy 76 miliony złotych wygenerowanych wynagrodzeń** są wymiarami, które mogą oddziaływać na wyobraźnię. Należy w tym miejscu zauważyć, że wartością niewidoczną dla statystyk i szacunków są ludzkie historie - pasje, determinacja i przedsiębiorczy duch ludzi, którzy z odwagą podejmują ryzyko, inwestując swój czas, zasoby i umiejętności, aby budować swoje

magazynów pod materiały wybuchowe czy farmy fotowoltaiczne. Wydatki ponoszone na realizację takich projektów stanowią przepływ finansowy wpływający na polską gospodarkę, stymulując popyt, na przykład na usługi w sektorze budowlanym, co z kolei prowadzi do zwiększenia przychodów, a tym samym zysków rodzimych firm. Pośrednio przyczynia się to do wzrostu wartości dodanej w gospodarce narodowej.

stanowiących utracony przychód innych podmiotów polskiej gospodarki.

Warto również wskazać, że w przypadku braku łatwo dostępnych, bezpiecznych źródeł oferujących sztuczne ognie, konsumenci mogą zacząć szukać produktów u sprzedawców oferujących fajerwerki niespełniające obowiązujących norm bezpieczeństwa. Zamiast fajerwerków o sprawdzonej jakości, z potwierdzonych źródeł, oferowanych przez polskie firmy, mogą pojawić się produkty niebezpieczne zagrażając bezpieczeństwu konsumentów.

Przykładem takiej historii jest wprowadzenie lokalnych zakazów używania fajerwerków podczas Sylwestra w Holandii, które poskutkowało znaczącym wzrostem sprzedaży nielegalnych wyrobów. W grudniu 2022 roku holenderska i niemiecka policja przejęła aż 250 ton sztucznych ogni pochodzących z nieznanego źródła i nieposiadających certyfikatów bezpieczeństwa, przeznaczonych do sprzedaży na holenderski czarny rynek³³.

Brak możliwości zakupu fajerwerków w Polsce, może skłonić konsumentów do zaopatrzenia się w te produkty za granicą – szczególnie w regionach przygranicznych. W takim scenariuszu pieniądze, które polscy konsumenci wydadzą na materiały pirotechniczne zasilą gospodarkę naszych sąsiadów, zamiast trafić do rodzimych przedsiębiorców oraz wspierać budżet potencjalnymi wpływami z podatków i tym samym przyczyniać się do wzrostu krajowego dobrobytu.

przedsiębiorstwa. To oni stają się fundamentem stabilności ekonomicznej i innowacyjności, wprowadzając wartość, która może wymykać się ujęciu przez surowe liczby. Ich wkład w rozwój polskiej gospodarki jest bardzo wartościowy. To właśnie przedsiębiorcy są motorem napędowym wzrostu, twórcami nowych miejsc pracy i źródłem inspiracji dla reszty społeczeństwa, dowodząc, że indywidualna inicjatywa i odwaga w dążeniu do osobistych i zawodowych sukcesów stanowią o sile i potencjale naszej gospodarki.

06

Bezpieczeństwo pirotechniki

W rozdziale:

- Klasyfikacje wyrobów pirotechnicznych i regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa
- Zasady bezpieczeństwa i dobre praktyki użytkowania produktów pirotechnicznych
- Działania edukacyjne dot. prawidłowego wykorzystania fajerwerków
- Działania podejmowane przez podmioty branży pirotechnicznej celem zapewniania bezpieczeństwa oraz ograniczania negatywnego wpływu wykorzystania produktów

06.

Bezpieczeństwo pirotechniki

Fajerwerki, będąc produktami wybuchowymi o wysokiej temperaturze spalania oraz polu rażenia, wymagają zachowania wyjątkowej ostrożności podczas użytkowania.

Ze względu na charakter produktu, **zasady prawidłowego użytkowania** fajerwerków obejmują **zapewnienie bezpieczeństwa** zarówno osoby odpalającej, widzów, okolicznych mieszkańców, jak również zwierząt.

Kwestie bezpieczeństwa produktów pirotechnicznych rozpatruje się wielowymiarowo, pod względem użytkowania w kontekście zagrożenia zdrowia i życia, wyrządzanego hałasu oraz generowania zanieczyszczenia środowiska.

Klasyfikacje wyrobów pirotechnicznych i regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa

Na terenie Unii Europejskiej branżę pirotechniczną reguluje Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/29/UE z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku wyrobów pirotechnicznych. Dyrektywa określa przepisy, których celem jest osiągnięcie swobodnego przepływu wyrobów pirotechnicznych na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej przy dążeniu do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska.

Obowiązująca klasyfikacja wyrobów pirotechnicznych zdefiniowana jest przez wymogi unijne, określa ona podział fajerwerków na klasy bezpieczeństwa. Klasy oznaczają zastosowanie, kto może je użytkować, poziom zagrożenia i wysokość generowanego hałasu.

Klasyfikacja wyrobów pirotechnicznych ze względu na sposób użycia oraz na zagrożenie, jakie może się wiązać z ich użyciem:

Wyroby pirotechniczne widowiskowe:

- 1
 - ✱ **klasa F1** - wyroby o bardzo niskim zagrożeniu, nieistotnym poziomem natężenia emitowanego hałasu, mogą być używane bezpiecznie wewnątrz budynków oraz na zamkniętym obszarze na zewnątrz budynków,
 - ✱ **klasa F2** - wyroby o niskim zagrożeniu i poziomie hałasu przeznaczone do użytku na zewnątrz na obszarach zamkniętych,
 - ✱ **klasa F3** - produkty pirotechniczne o średnim stopniu zagrożenia życia oraz nieszkodliwym dla zdrowia ludzkiego poziomem natężenia emitowanego dźwięku, przeznaczone do użytku na dużych, otwartych przestrzeniach,
 - ✱ **klasa F4** - materiały pirotechniczne o wysokim stopniu zagrożenia, przeznaczone do obsługi wyłącznie przez przeszkolone do tego osoby, poziom hałasu emitowany przez te produkty nie zagraża ludzkiemu zdrowiu.

Teatralne wyroby pirotechniczne:

- 2
 - ✱ **klasa T1** - materiały o niskim stopniu zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska,
 - ✱ **klasa T2** - wyroby pirotechniczne przeznaczone do użytku wyłącznie przez osoby posiadające specjalistyczne przeszkolenie.

Pozostałe materiały pirotechniczne:

- 3
 - ✱ **Klasa P1** - pirotechnika o niskim stopniu zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska,
 - ✱ **Klasa P2** - materiały przeznaczone do użytku profesjonalnego³⁴.

Ponadto, wyroby pirotechniczne klasyfikowane są również **pod względem regulacji dotyczących ich składowania i przewozu**, w zależności od stopnia zagrożenia wybuchem w czasie przechowywania lub transportu.

³⁴ Ustawa z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U z 2010 r. nr 155, poz. 1039)

Branża pirotechniczna w Polsce podlega ścisłej regulacji.

Wszystkie dostępne legalnie na polskim rynku fajerwerki muszą spełniać szereg warunków i wysokie normy dotyczące bezpieczeństwa, składu chemicznego czy wpływu na środowisko.

Część produkcji i dystrybucji wymaga uzyskania stosownego pozwolenia ze strony władz publicznych bądź koncesji (w przypadku wyrobów przeznaczonych do pokazów profesjonalnych, tj. wyroby klasy F4, T2 oraz P4).

Co warto podkreślić, **polskie normy prawne są bardziej restrykcyjne niż minimalne wymogi określone w dyrektywie unijnej**, np. w zakresie minimalnych wymagań wiekowych.

Dyrektywa dopuszcza minimalny wiek 12 lat dla klasy F1 oraz 16 dla klasy F2 wyrobów widowiskowych. Natomiast według polskich restrykcji wszystkie wyroby pirotechniczne dostępne dla osób niewymagających wiedzy specjalistycznej można sprzedawać wyłącznie osobom pełnoletnim.

Szczególnie uregulowany jest obszar sprzedaży wyrobów pirotechnicznych, gdyż należy je przechowywać i sprzedawać z zachowaniem szczególnych środków ostrożności.

Sprzedaż dozwolona jest pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 listopada 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji, transporcie wewnątrzzakładowym oraz obrocie materiałów wybuchowych, w tym wyrobów pirotechnicznych (Dz. U. Nr 163, poz. 1577) oraz przepisów o ochronie przeciwpożarowej **dla detalicznie sprzedawanych wyrobów pirotechnicznych**. A w przypadku wyrobów **przeznaczonych do pokazów profesjonalnych** (podlegających koncesjonowaniu) warunki określone zostały **w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28 października 2002 r. w sprawie pomieszczeń magazynowych i obiektów do przechowywania materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym**. (Dz. U. Nr 190, poz. 1589)³⁵.

Ponadto, Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej **definiuje BHP pracy w warunkach szczególnych**, jakimi są **produkcja, transport oraz obrót wyrobami pirotechnicznymi**. Restrykcje zostały obwieszczone przez Ministerstwo Rozwoju 22 stycznia 2016 roku i precyzyjnie określają warunki pracy przy sprzedaży materiałów wybuchowych, w tym fajerwerków.

Prawne restrykcje dotyczące handlu fajerwerkami zakładają m.in. że każdy sprzedawca fajerwerków powinien opracować i zawsze mieć przy sobie szczegółową instrukcję dotyczącą przechowywania wyrobów pirotechnicznych, a każde stoisko, na którym prowadzona jest sprzedaż fajerwerków musi być wyposażone w odpowiednią liczbę gaśnic oraz koc gaśniczy. Pomieszczenia, w których prowadzona jest sprzedaż wyrobów pirotechnicznych powinny być wykonane z materiałów ognioodpornych, trudnopalnych, wyposażone w wydajną wentylację, a miejsce składowania wyrobów pirotechnicznych powinno zostać wyposażone w zabezpieczenia antykradzieżowe. W przypadku, gdy sprzedaż produktów pirotechnicznych prowadzona jest przez dłużej niż 90 dni w roku, na sprzedawcy spoczywa obowiązek przygotowania kart kwalifikacyjnych obiektów.

Limit wyrobów pirotechnicznych klasy P1, T1, F1, F2 oraz F3 składowanych w miejscu sprzedaży to 1000 kg brutto dla sprzedawców decydujących się na dystrybucję fajerwerków przez 21 i więcej dni. Limit obowiązujący sezonowych sprzedawców petard (handlujący przez mniej niż 21 dni) to 300 kg towaru.

W handlu wyrobami pirotechnicznymi obowiązuje bezwzględny zakaz sprzedaży samoobsługowej – towar podaje sprzedawca, a działalność musi być prowadzona na wyodrębnionych stoiskach. Nie dotyczy to specjalistycznych sklepów, gdzie stoiska z pirotechniką nie są wyodrębnioną częścią całości powierzchni handlowej.

Zasady bezpieczeństwa i dobre praktyki użytkowania produktów pirotechnicznych

Bezpieczne użytkowanie fajerwerków zakłada ściśle oraz bezwzględne zachowanie **zaleceń producenta i instrukcji, zasad bezpieczeństwa oraz środków ostrożności**.

Nieodpowiednie użytkowanie produktów pirotechnicznych stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia osób, a także może być przyczyną powstania pożarów. Kluczową, uregulowaną przepisami, jest **zasada całkowitego zakazu sprzedaży** materiałów pirotechnicznych **dzieciom i młodzieży do lat 18**.

Producenci, dystrybutorzy, podmioty związane z branżą pirotechniczną oraz organy publiczne propagują wiedzę na co zwrócić uwagę przed zakupem i podczas użytkowania materiałów pirotechnicznych.

Fajerwerki należy kupować u sprawdzonych i rzetelnych sprzedawców, co daje gwarancje legalności produktów i pewność, że kupowane środki pirotechniczne spełniają wymagania unijnej dyrektywy i nie przekraczają poziomu hałasu 120 decybeli, czyli ogólnie przyjętego natężenia dźwięku spotykanego we współczesnej cywilizacji, na przykład na koncertach.

Kupując fajerwerki, należy sprawdzić:

- * nazwę i adres producenta lub importera,
- * obecność instrukcji obsługi w języku polskim, która powinna zawierać co najmniej informacje o sposobie odpalenia oraz ostrzeżenia dotyczące bezpieczeństwa,
- * ostrzeżenia, w tym minimalną odległość, na jaką należy się oddalić po odpaleniu,
- * określenie typu wyrobu, np. bateria, petarda, rakietka, ponieważ wpływa to na sposób użytkowania,
- * oznakowanie CE,
- * klasę bezpieczeństwa³⁶.

Dodatkowo, należy dokładnie sprawdzić, czy:

- * obudowa nie ma żadnych uszkodzeń mechanicznych, takich jak pęknięcia, przerwania, wgniecenia lub wybrzuszenia,
- * wyrób jest przeznaczony do pionowego ustawienia na podłożu lub wkopania w ziemię,
- * produkt jest wyposażony w oprzyrządowanie umożliwiające prawidłowe ustawienie,
- * wyrób przeznaczony do trzymania w dłoni posiada uchwyt zapewniający bezpieczne utrzymanie podczas palenia³⁷.

Podczas korzystania z fajerwerków należy pamiętać o tym, że:

- * należy się z nimi obchodzić ostrożnie,
- * należy przestrzegać zaleceń producenta,
- * powinny być odpalane na otwartej przestrzeni, pojedynczo, w pozycji stojącej,
- * nie wolno ich odpalać z balkonów i okien,
- * nie powinny korzystać z nich dzieci oraz osoby dorosłe pod wpływem alkoholu oraz innych używek,
- * rakietki najlepiej umieszczać w pustych, szklanych butelkach przed odpaleniem,
- * po zapaleniu lontu należy natychmiast oddalić się na bezpieczną odległość wskazaną w instrukcji,
- * należy poczekać na eksplozję; nie wolno ponownie odpalać niewybuchów,
- * niewybuchy są bardzo niebezpieczne – jeśli fajerwerk nie wybuchnie, nie należy zbliżać się do niego przez co najmniej 15 minut, po czym należy wrzucić go do wody,
- * pozostałości po odpalonych fajerwerkach powinny zostać zasypane piaskiem³⁸.

Działania edukacyjne dotyczące prawidłowego wykorzystania fajerwerków

Na polskim rynku funkcjonują dwie fundacje reprezentujące podmioty branży pirotechnicznej Fundacja Pozytywne Emocje i Fundacja Rozwoju i Edukacji Pirotechnicznej oraz Stowarzyszenie Importerów i Dystrybutorów Pirotechniki. Organizacje te podejmują działania na rzecz utrzymywania dobrego wizerunku branży, edukacji zainteresowanych środowisk w kwestii odpowiedzialnego użytkowania wyrobów pirotechnicznych widowiskowych oraz obalania mitów jakie funkcjonują nt. sztucznych ogni w opinii publicznej.

Ze względu na specyfikę produktów pirotechnicznych, **odpowiednie ich użytkowanie** jest nieodłączną i obowiązkową składową **zapewniającą bezpieczeństwo**.

W związku z powszechnym dostępem i stosowaniem fajerwerków, ważne jest, aby użytkownicy dobrze wiedzieli, jak prawidłowo korzystać z tych materiałów. Dlatego branża prowadzi szereg działań edukacyjnych i uświadamiających.

Działania podejmowane przez przedstawicieli branży obejmują organizację szkoleń, konferencji, prelekcji, imprez oraz akcji informacyjnych i promocyjnych oraz przygotowanie i dystrybucja różnorodnych materiałów z tym związanych. Podejmowane i wspierane są badania nad fajerwerkami pod kątem ochrony środowiska i ekologii we współpracy z ośrodkami badawczo-rozwojowymi i innymi podmiotami. W ramach działań fundacji inicjowana i utrzymywana jest komunikacja i dialogi z organizacjami społecznymi działającymi na rzecz obrony środowiska, zwierząt, ludzi w podeszłym wieku, oraz odpowiednimi władzami i służbami.

Wzmoczone zainteresowanie oraz częstotliwość zakupów i używania fajerwerków jest w okresie świąteczno-noworocznym, bo to głównie z Nocą Sylwestrową w pierwszej kolejności kojarzone są fajerwerki.

Przykładem działań edukacyjnych w okresie przed Sylwestrowym była wspólna konferencja Fundacji z Prezesem UOKiK oraz Szefem Służb prasowych Policji mająca na celu przybliżyć temat bezpieczeństwa używania pirotechniki pod hasłem Bezpieczny Sylwester.

Innym przykładem akcji realizowanych przez podmioty z branży była świąteczna, społeczna kampania informacyjno-edukacyjna „Jak pomóc swojemu psu w Sylwestra”³⁹. Fundacja Rozwoju i Edukacji Pirotechnicznej przygotowała i sfinansowała plakaty z praktycznymi radami dla właścicieli zwierząt domowych, a wolontariusze pobierali je z siedzib dystrybutorów i importerów środków pirotechnicznych z całej Polski i rozmieszczali m.in. w punktach sprzedaży fajerwerków, lecznicach, tablicach ogłoszeniowych i szkołach.

Zorganizowana została również kampania „Bezpieczne strzelanie” obejmująca filmy instruktażowe prezentujące prawidłowe użytkowanie poszczególnych rodzajów produktów pirotechnicznych.

Ponadto, w okresie około-sylwestrowym tradycją jest już zapraszanie przedstawicieli branży pirotechnicznej przez media do współpracy, aby szerzyć zasady prawidłowego obchodzenia się fajerwerkami.

Działania podejmowane przez podmioty branży pirotechnicznej celem zapewnienia bezpieczeństwa oraz ograniczenia negatywnego wpływu wykorzystania produktów

W dobie stale zwiększającej się świadomości ekologicznej i odpowiedzialności społecznej, pirotechnika, szczególnie część wykorzystywana do celów rozrywkowych może budzić wątpliwości co do jej wpływu na środowisko. Branża nie pozostaje obojętna na te głosy i w odpowiedzi podejmuje coraz więcej działań mających na celu zmniejszenie oddziaływania fajerwerków na środowisko. Przykładem takich działań jest projekt budowy ekologicznych fajerwerków.

Działania firm pirotechnicznych w zakresie produkcji ekologicznych fajerwerków obejmują takie płaszczyzny jak:

- badania i rozwój,
- redukcja szkodliwych substancji,
- zastosowanie ekologicznych materiałów,
- ograniczenie hałasu,
- edukacja i świadomość.

Sektor pirotechniczny inwestuje w badania nad nowymi technologiami i rozwiązaniami, które mogą przyczynić się zarówno do bardziej ekologicznej produkcji i użytkowania fajerwerków, jak również do zmniejszenia emisji szkodliwych substancji, takich jak siarka czy metale ciężkie. Rozwijane są nowe formuły chemiczne, które pozwalają na uzyskanie efektów wizualnych bez konieczności wykorzystywania substancji zagrażających środowisku. W ramach działań na rzecz ochrony środowiska coraz częściej używane są ekologiczne materiały i biodegradowalne składniki, które ulegają szybkiej degradacji po wykorzystaniu, zmniejszając tym samym negatywny wpływ na ekosystemy.

Przykładem takich działań są działania podejmowane przez polskiego producenta fajerwerków Fireworks Europe Innovation Sp. z o.o., który sfinansował badania przeprowadzone przez prof. Janusza Lipkowskiego. W wyniku zrealizowanych eksperymentów prof. Janusz Lipkowski opracował specjalny materiał sorpcyjny, który znacząco redukuje szkodliwość jonów metali ciężkich dla środowiska po wybuchu materiałów pirotechnicznych. Dzięki temu materiałowi, najbardziej szkodliwe jony metali ciężkich pozostają związane z sorbentem, co ogranicza ich oddziaływanie na otoczenie. Zwykle po eksplozji fajerwerków, jony metali ciężkich osadzają się na ziemi, lecz dzięki opatentowanemu materiałowi, który nie rozpuszcza się w wodzie, są one pochłaniane i zatrzymywane. W rezultacie, ilość szkodliwych substancji, które mogą przedostać się do wód gruntowych lub zbiorników wodnych, została znacznie zmniejszona.

Producentom fajerwerków zależy również na minimalizacji generowanego hałasu poprzez np. zastosowanie nowych technologii i substancji, dzięki którym wprowadzano na rynek tzw. ciche fajerwerki, w których emisja dźwięku jest zredukowana do minimum na rzecz maksymalnej ekspozycji efektów wizualnych. W celu przeprowadzenia

badan naukowych i promowania cichych fajerwerków Fundacja Rozwoju i Edukacji Pirotechnicznej nawiązała współpracę z Wojskowym Instytutem Technicznym Uzbrojenia, Uniwersytetem Zielonogórskim oraz Wojskową Akademią Techniczną.

Producenci fajerwerków podejmują również działania na rzecz edukowania konsumentów w zakresie wpływu produktów pirotechnicznych na środowisko. Poprzez informowanie o odpowiednim użytkowaniu, zalecanych miejscach odpalania fajerwerków czy recyklingu opakowań, firmy przyczyniają się do zmniejszenia niepożądanego wpływu na ekosystem.

Podmioty w branży dbają również o to, żeby materiały pirotechniczne były jak najbezpieczniejsze dla użytkowników. Dla przykładu, Stowarzyszenie Importerów i Dystrybutorów Pirotechniki zrealizowało inicjatywę mającą na celu podniesienie bezpieczeństwa użytkowników sztucznych ogni poprzez ujednolicenie i aktualizację etykiet bezpieczeństwa CLP (Classification, Labelling and Packaging) na opakowaniach wyrobów pirotechnicznych. W ramach współpracy z profesjonalną firmą doradczą, specjalizującą się w zagadnieniach związanych z obrotem wyrobów chemicznych, wypracowano wspólny standard, który zapewnia, że wszystkie etykiety są tworzone zgodnie z obowiązującymi, restrykcyjnymi wymogami prawnymi⁴⁰.

07

Fajerwerki w popkulturze

W rozdziale:

- ✦ Sylwestrowe pokazy fajerwerków
- ✦ Fajerwerki podczas wydarzeń publicznych, kulturalnych i towarzyskich
- ✦ Współczesne festiwale pirotechniczne

07.

Fajerwerki w popkulturze

Fajerwerki są wykorzystywane w różnych okolicznościach, dodając uroku i emocji do wielu wydarzeń oraz uroczystości.

Sylwestrowe pokazy fajerwerków

Jednym z najbardziej powszechnych i spektakularnych momentów użycia fajerwerków są obchody Nowego Roku. Północ w sylwestra jest celebrowana pokazami fajerwerków, które rozświetlają niebo w miastach i miejscowościach na całym świecie. Te widowiska symbolizują radość z zakończenia starego i powitania nowego roku.

Fajerwerki podczas wydarzeń publicznych, kulturalnych i towarzyskich

Pokazy pirotechniczne są również sposobem na uczczenie ważnych wydarzeń historycznych. Dla przykładu, co roku w Stanach Zjednoczonych z okazji rocznicy ogłoszenia Deklaracji Niepodległości państwa czy we Francji podczas Dnia Bastylli odbywają się pokazy pirotechniczne na terenie wielu miast. W Polsce w 2023 roku, podczas Festiwalu Ognia i Wody w Nysie, odbył się niemal godzinny pokaz pirotechniczny przedstawiający historię gminy, która obchodziła wtedy swoje 800-lecie.

Fajerwerki są również integralną częścią wydarzeń religijnych i kulturowych.

Na przykład w Chinach podczas obchodów Nowego Roku Lunarnego⁴¹ fajerwerki są używane do odpędzania złych duchów, a w Indiach podczas Diwali do celebrowania zwycięstwa dobra nad złem⁴².

W Krakowie corocznie odbywa się Wielka Parada Smoków, organizowana przez Teatr Groteska, której finałowy pokaz w zakolu Wisły pod Wawelem oferuje widzom animowane, latające smoki w połączeniu z efektami pirotechnicznymi, świetlnymi, laserowymi, kurtynami wodnymi oraz muzyką. Pirotechnika jest także kluczowym elementem Festiwalu Pirotechniki Filmowej na Zamku Czocho, gdzie pokazy łączą sceny filmowe z efektami świetlnymi, tworząc spektakularne widowisko. Podobnie, podczas pokazów lotniczych, takich jak Antidotum Airshow Leszno czy Odlotowe Air Show Suwałki, oprawa pirotechniczna stanowi integralną część eventów.

Oprócz tego zawody sportowe, szczególnie te o międzynarodowej randze, często kończą się widowiskowymi pokazami fajerwerków. Ceremonie otwarcia i zamknięcia olimpiad, mistrzostw świata czy innych ważnych wydarzeń sportowych są wzbogacane o efektowne pokazy pirotechniczne.

Pokazy pirotechniczne podkreślają też coraz częściej wyjątkowość prywatnych imprez takich jak urodziny, wesela, jubileusze czy rocznice.

41 Strona www.chinahighlights.com/travelguide/festivals/chinese-new-year-firecrackers

42 Strona www.diwalifestival.org/tradition-of-fireworks-diwali.html

Współczesne festiwale pirotechniczne

Fajerwerki od wieków fascynują ludzi swoją niezwykłą zdolnością do tworzenia spektakularnych widowisk świetlnych na niebie. Potwierdzeniem stałego zainteresowania pokazami fajerwerków są współczesne festiwale fajerwerków, podczas których niebo staje się płótnem dla artystów, którzy tworzą niezwykle kompozycje kolorów i kształtów ze sztucznych ogni. Wydarzenia przyciągają tłumy widzów z całego świata. Organizowane w różnych zakątkach globu, stają się nie tylko formą rozrywki, ale również okazją do zaprezentowania sztuki pirotechnicznej.

W Europie i na całym świecie istnieje wiele znanych festiwali.

Wybrane festiwale pirotechniczne:

Festiwal Fajerwerków w Cannes (Francja)

Międzynarodowy Festiwal Sztucznych Ogní odbywający się latem nad zatoką Cannes od ponad 50 lat przyciąga co roku tysiące widzów, którzy mogą podziwiać spektakularne pokazy fajerwerków w wykonaniu najlepszych, wyselekcjonowanych ekip z całego świata. Pokazy odbywają się na tle Morza Śródziemnego, a hasłem przewodnim festiwalu jest kreatywność, technologia, precyzja i piękno. Na każdy z 6 wieczorów festiwalu przychodzi około 100 000 widzów⁴³.

Fallas w Walencji (Hiszpania)

Fallas to tradycyjny hiszpański festiwal ognia obchodzony w Walencji, uznany przez UNESCO za niematerialne dziedzictwo kulturowe ludzkości. Festiwal znany jest m.in. z emocjonujących pokazów pirotechnicznych odbywających się wieczorami w starym korycie rzeki. Każdego dnia pokaz fajerwerków jest coraz bardziej olśniewający⁴⁴.

Noworoczny pokaz fajerwerków w Sydney (Australia)

Noworoczny pokaz fajerwerków nad Sydney Harbour jest jednym z najbardziej znanych na świecie, a nad jego realizacją czuwa specjalnie powołany dział w Radzie Miasta Sydney⁴⁵. Według szacunków miasta pokaz w 2024 r., na który wydano ponad 6,2 milionów AUD, oglądało łącznie ponad 425 milionów widzów z całego świata, zarówno na żywo, jak i przed ekranami telewizorów⁴⁶.

Montrealski Festiwal Fajerwerków (Kanada)

Montrealski Festiwal Fajerwerków, znany również jako L'International des Feux Loto-Québec, jest uznawany za najbardziej prestiżowy festiwal fajerwerków na świecie. Wydarzenie to gromadzi zespoły pirotechniczne z różnych państw, które rywalizują, prezentując 30-minutowe pokazy zsynchronizowane z muzyką. Zwycięzcy są honorowani prestiżowymi nagrodami Jupiterów, które uznawane są za najwyższe wyróżnienia w branży pirotechnicznej. Festiwal przyciąga ponad 3 miliony widzów rocznie, a podczas każdego pokazu odpalanych jest około 6 000 fajerwerków⁴⁷.

⁴³ Strona www.festival-pyrotechnique-cannes.com/en/the-festival/history-of-the-festival

⁴⁴ Strona www.visitvalencia.com/en/events-valencia/castillos-nit-del-for

⁴⁵ Strona www.newyearseve.com.au/sydney

⁴⁶ Strona www.news.com.au/national/nsw-act/news/best-show-weve-ever-done-the-staggering-figures-and-family-behind-sydneys-new-years-eve-show

⁴⁷ Strona www.montrealvisitorsguide.com/international-fireworks-competition-linternational-des-feux-loto-quebec

Inicjatywy realizowane przez przedstawicieli branży pirotechnicznej

W rozdziale:

- * Przykłady inicjatyw podejmowanych przez przedstawicieli branży

08.

Inicjatywy realizowane przez przedstawicieli branży na rzecz społeczeństwa

Branża pirotechniczna, choć często kojarzona przede wszystkim z widowiskowymi pokazami i celebracjami, angażuje się również w akcje społeczne. Poprzez liczne inicjatywy, organizacje branżowe i podmioty branżowe przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa publicznego oraz wspierania lokalnych społeczności.

Kluczowym elementem działalności branży są inicjatywy edukacyjne, które przyczyniają się do zwiększenia społecznej świadomości w zakresie bezpieczeństwa w zakresie pirotechniki.

Więcej na ten temat w rozdziale 6. Bezpieczeństwo pirotechniki.

W zakresie edukacji i dzielenia się wiedzą podmioty z branży wychodzą jednak też poza sam obszar pirotechniczny i bezpiecznego użytkowania fajerwerków.

Fundacja Pozytywne Emocje była także **prelegentem w konferencji** w ramach programu UE Internal Security Fund – Police, pod tytułem „Zwiększona gotowość do incydentów CBRN poprzez wspólne ćwiczenia pierwszych reagujących”.

Celem tego międzynarodowego wydarzenia była wymiana doświadczeń w zakresie zwalczania zagrożeń CBRN (Chemicznych, Biologicznych, Radiologicznych i Nuklearnych). W konferencji wzięło udział ok. 150 osób, w tym przedstawiciele Policji, Wojska Polskiego i służb MSWiA, a partnerami projektu byli: Prezydium Policji w Berlinie, Policja Narodowa Hiszpanii, Dyrekcja Generalna Policji Chorwacji, Dyrektoriat Generalny Policji Francuskiej oraz Komenda Główna Policji.

Branża pirotechniczna współpracuje również z uczelniami wyższymi. Fundacja Pozytywne Emocje organizuje wykłady fakultatywne na Uczelni Techniczno-Handlowej (UTH) dla przyszłych urzędników samorządowych oraz pracowników służb państwowych. **Wykłady te obejmują zagadnienia prawne związane z pirotechniką, procesami certyfikacji CE i ADR, wprowadzaniem produktów na rynek, organizacją sprzedaży oraz rolą samorządów w tych procesach.**

Spółeczność pirotechniczna podejmuje działalność charytatywną. Aktywnie wspiera lokalne inicjatywy, często współorganizując pokazy i pikniki, a także ściśle współpracując ze strażakami z Ochotniczej Straży Pożarnej.

Co roku angażuje się również w działania na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (WOŚP), organizując liczne pokazy i koncerty zarówno w dużych miastach, jak i mniejszych miejscowościach. W 2023 roku członkowie branży zorganizowali charytatywny Bieg Fajerwerkowy z efektami specjalnymi, z którego cały dochód przekazano na rzecz WOŚP.

Ponadto, przedstawiciele branży regularnie wspierają poszkodowanych w wyniku użycia fajerwerków⁴⁸, różnego rodzaju wydarzenia sportowe, działalność klubów sportowych, rozwój karier indywidualnych sportowców, inicjatywy artystyczne oraz rajdy samochodowe.

Organizacje branżowe **odgrywają istotną rolę w zapewnianiu transparentności prawa dotyczącego pirotechniki.**

Stowarzyszenie Importerów i Dystrybutorów Pirotechniki przygotowało ekspertyzę prawną dotyczącą oceny prawnej dopuszczalności wprowadzenia zakazów lub ograniczeń w sprzedaży detalicznej wyrobów pirotechnicznych przez organy samorządu gminnego. Dokument ten jest cennym źródłem informacji dla przedsiębiorców i organizatorów pokazów pirotechnicznych.

Branża pirotechniczna wyróżnia się silnym zrzeczeniem i skuteczną współpracą podmiotów do niej należących. Jest to znaczące **w kontekście działań na rzecz utrzymania pozytywnego wizerunku** w przypadkach nieprzychylnych narracji i szerzenia dezinformacji. W takich przypadkach Stowarzyszenie Importerów i Dystrybutorów Pirotechniki skutecznie interweniuje, chroniąc reputację branży i podmiotów w niej działających⁴⁹.

48 Strona www.fundacjapozytywneemocje.pl/o-fundacji

49 Strona www.siidp.pl

Fajerwerki w opinii społeczeństwa

W rozdziale:

- ★ Podsumowanie badania rynkowego

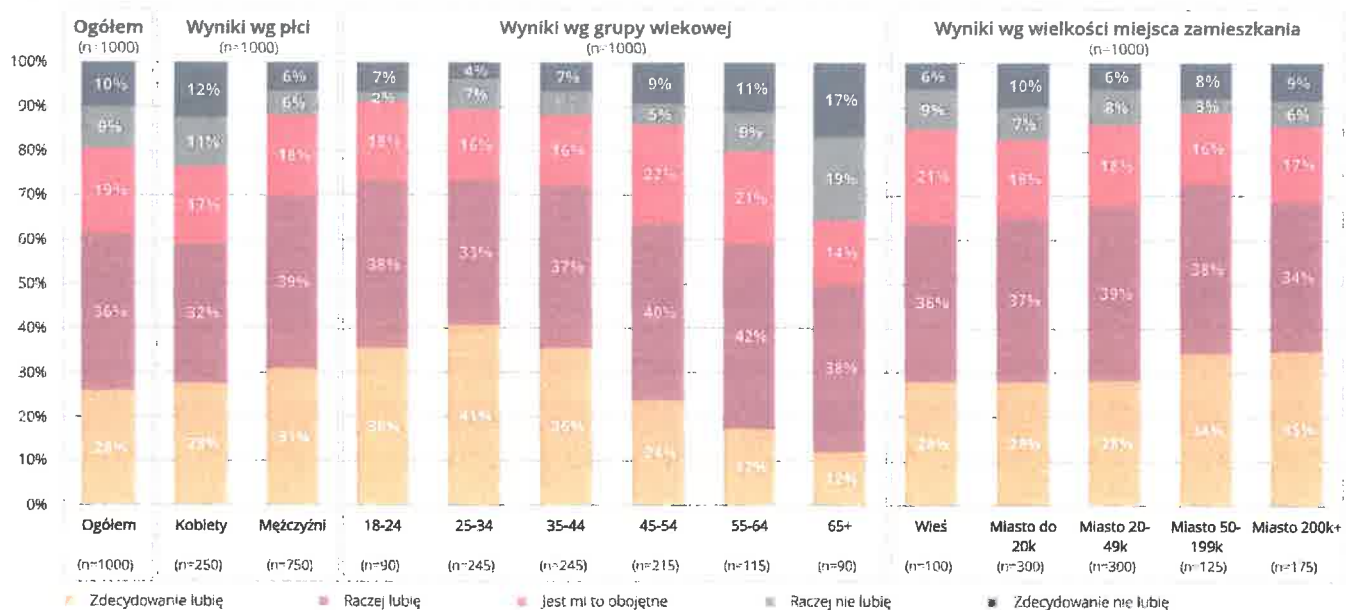
Fajerwerki w opinii społeczeństwa

Na potrzeby niniejszego Raportu przeprowadzone zostało badanie rynkowe mające na celu weryfikację podejście ankietowanych do tematu fajerwerków. Za pomocą kwestionariusza online zapytano 1000 pełnoletnich osób o stosunek do pokazów fajerwerków, gdzie i jak często spotykają się z pokazami, czy kupują i używają fajerwerków we własnym zakresie. Badanie zostało przeprowadzone przez firmę Quantify.

Wyniki przeprowadzonego badania wskazują na pozytywny stosunek społeczeństwa do fajerwerków. W badanej grupie jedynie 19% deklaruje, że nie lubi pokazów fajerwerków. Największy udział lubiących fajerwerki odnotowano w grupach wiekowych z przedziału od 18 do 44 r.ż.

Czy lubi Pan(i) pokazy fajerwerków?

Wszyscy badani (n=1000)

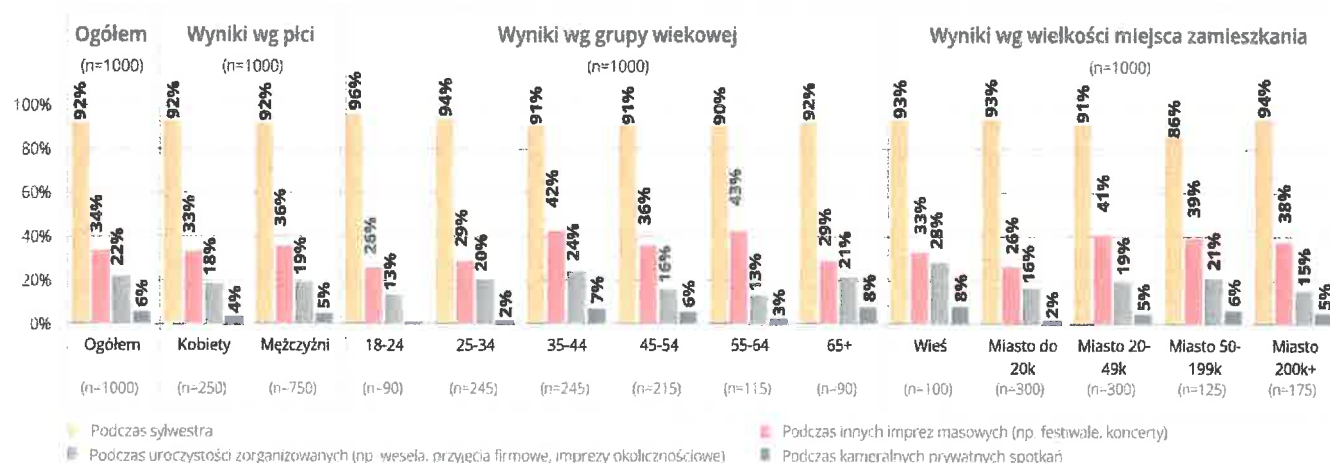

* Ze względu na nadreprezentację mężczyzn w wieku 25-44 i osób z miast do 49k mieszkańców w przypadku danych ogółem wyniki zostały doważone do struktury reprezentatywnej.

Fajerwerki są szczególnie popularne podczas sylwestrowych celebracji. Aż 92% ankietowanych przyznało, że najczęściej spotyka się z fajerwerkami w Sylwestra. Ponadto, 34% ankietowanych wskazało, że z fajerwerkami spotyka się podczas imprez masowych takich jak np. festiwale i koncerty, a 22% podczas takich uroczystości jak wesela, przyjęcia firmowe czy imprezy okolicznościowe.

Gdzie najczęściej spotyka się Pan(i) z pokazami fajerwerków?

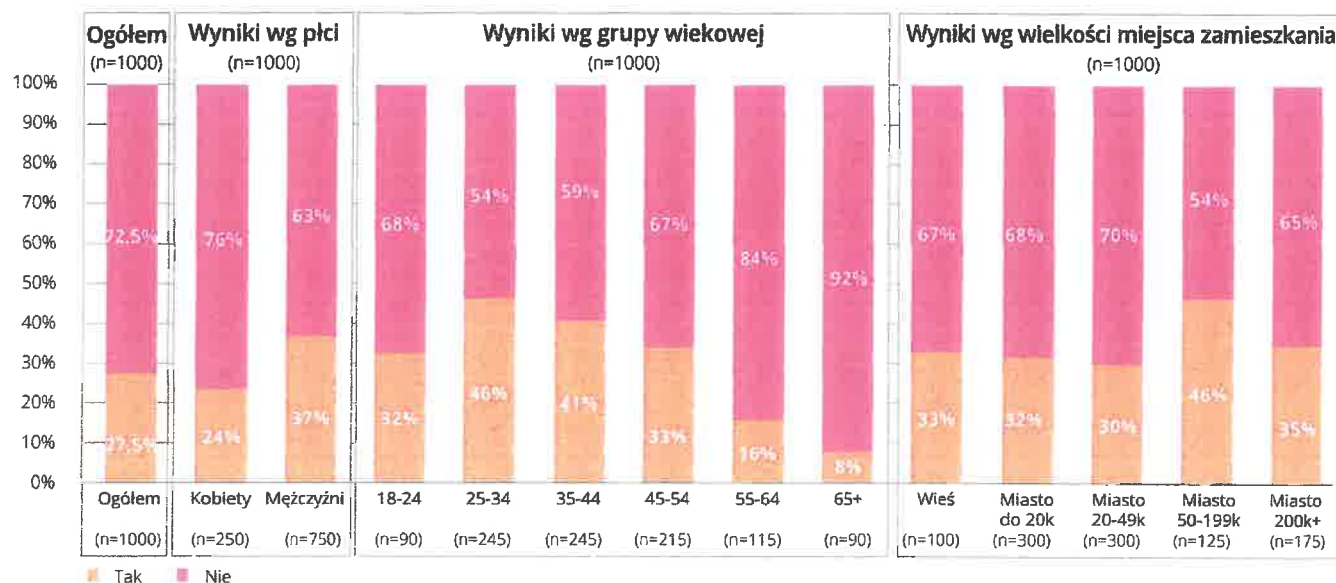
Wszyscy badani (n=1000)

Okolo 30% ankietowanych deklaruje, że używa fajerwerków we własnym zakresie. Grupą z najwyższym wskaźnikiem są badani z przedziału wiekowego 25-34, gdzie blisko 50% korzysta z fajerwerków samodzielnie. Spośród osób, które używają fajerwerków we własnym zakresie, 67% ankietowanych robi to raz w roku, a 31% 2-4 razy w roku.

Czy używa Pan(i) fajerwerków we własnym zakresie?

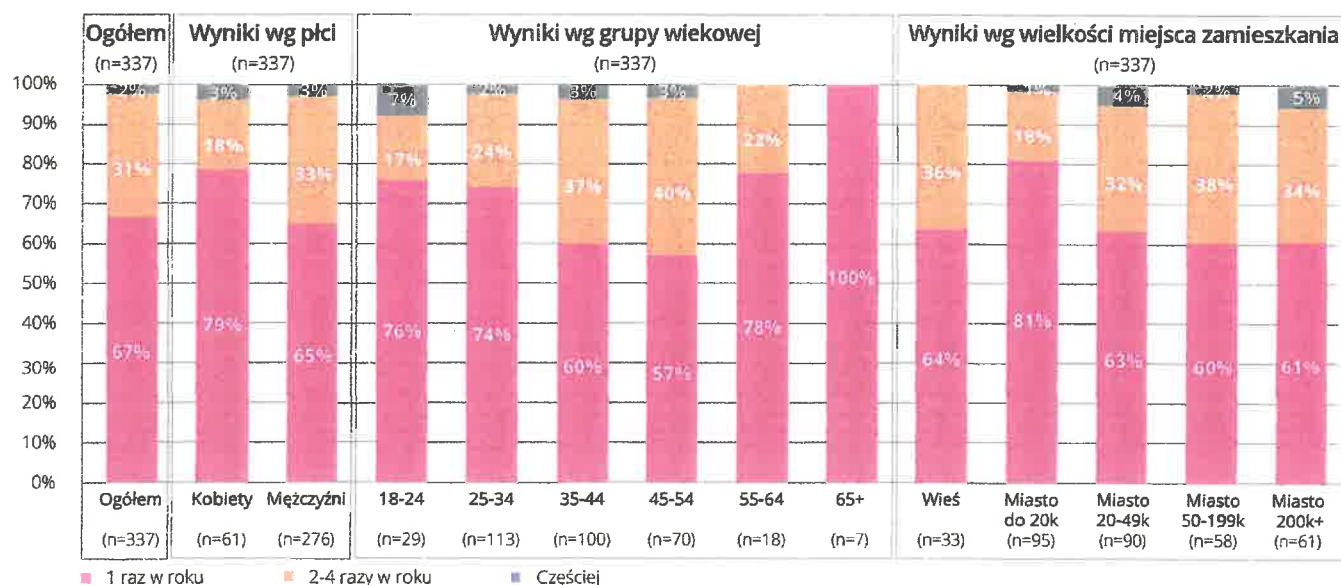
Wszyscy badani (n=1000)

* Ze względu na nadreprezentację mężczyzn w wieku 25-44 i osób z miast do 49k mieszkańców w przypadku danych ogółem wyniki zostały doważone do struktury reprezentatywnej.

Jak często używa Pan(i) fajerwerków we własnym zakresie?

Badani, którzy używają fajerwerków we własnym zakresie (n=337)

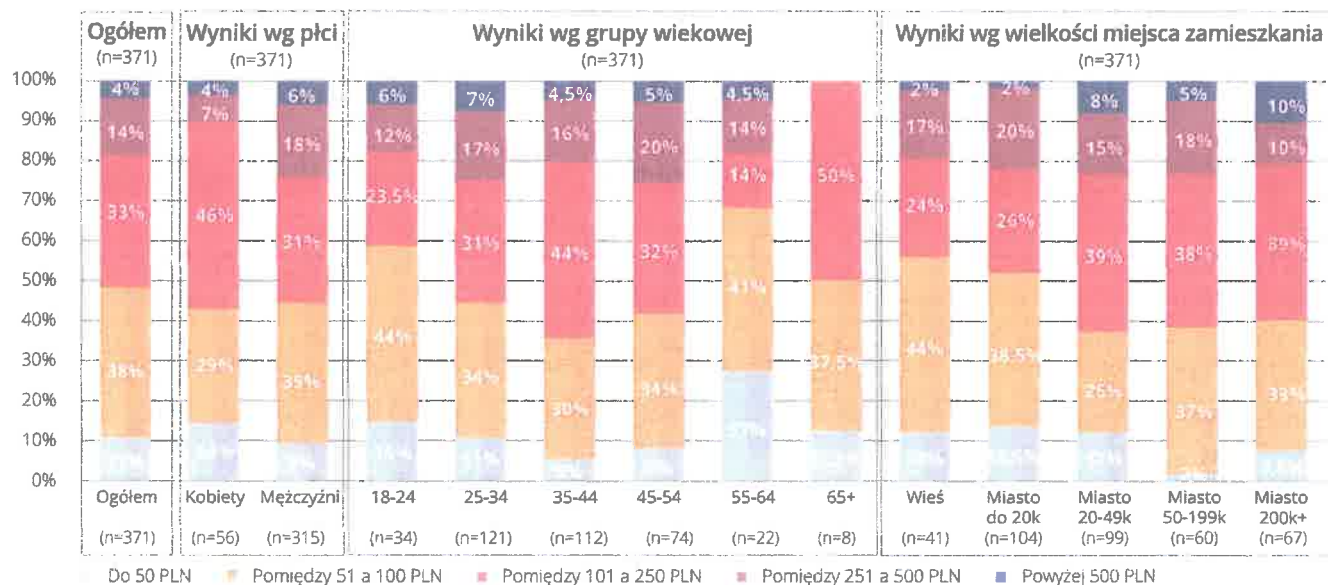

* Ze względu na nadreprezentację mężczyzn w wieku 25-44 i osób z miast do 49k mieszkańców w przypadku danych ogółem wyniki zostały doważone do struktury reprezentatywnej.

Najwięcej respondentów, którzy używają fajerwerków we własnym zakresie, wydaje na nie pomiędzy 51 a 100 zł (38%) oraz pomiędzy 251 a 500 zł (33%). Do wyższych wydatków jest skłonnych 18% ankietowanych.

Ile wydaje Pan(i) rocznie na zakup fajerwerków?

Badani, którzy dokonują zakupu fajerwerków osobiście (n=371)

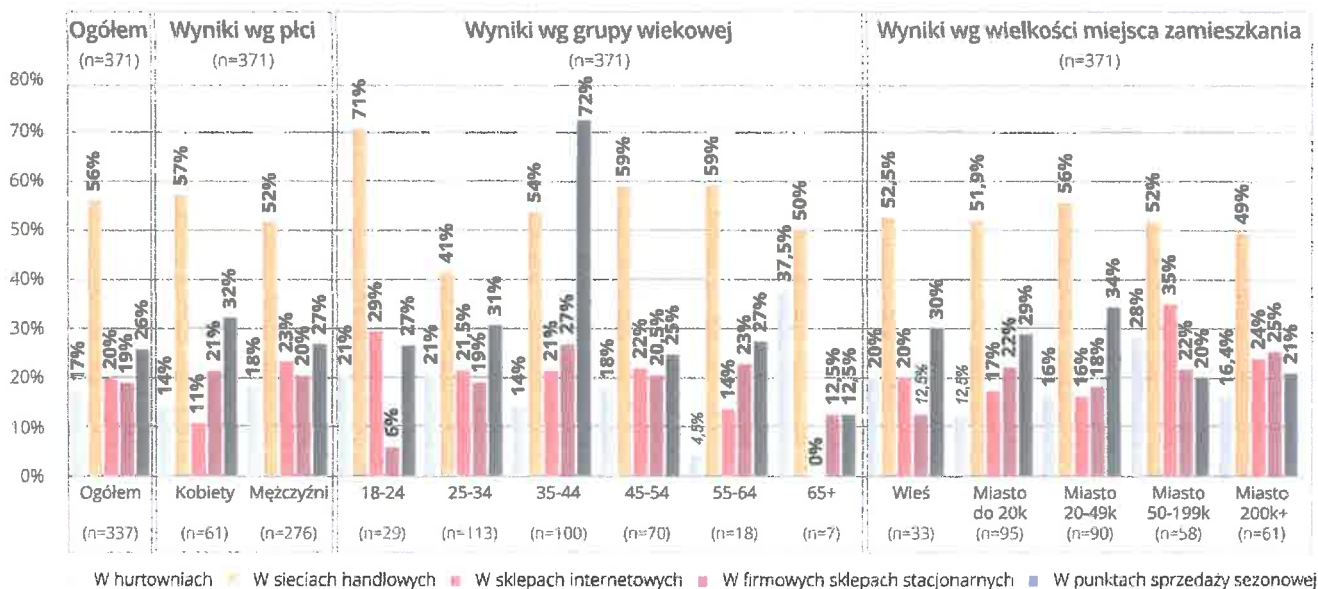

* Ze względu na nadreprezentację mężczyzn w wieku 25-44 i osób z miast do 49k mieszkańców w przypadku danych ogółem wyniki zostały doważone do struktury reprezentatywnej.

Wśród wszystkich badanych dokonujących zakupów fajerwerków osobiście aż 56% robi to w sieciach handlowych, w punktach sprzedaży sezonowej zaopatruje się 26%, w sklepach internetowych 20%, 19% robi zakupy w firmowych sklepach stacjonarnych, a 17% w hurtowniach. W grupie wiekowej 35-44 najpopularniejsze są zakupy w punktach sprzedaży sezonowej, gdzie zaopatruje się aż 72% badanych.

Gdzie najczęściej dokonuje Pan(i) zakupu fajerwerków?

Badani, którzy dokonują zakupu fajerwerków osobiście (n=371)

* Ze względu na nadreprezentację mężczyzn w wieku 25-44 i osób z miast do 49k mieszkańców w przypadku danych ogółem wyniki zostały doważone do struktury reprezentatywnej.

Nota metodologiczna

Cele badań	Grupa docelowa	Metodyka	Próba	Termin realizacji
Badania rynku dla branży pirotechnicznej	Polska 16+	BADANIA INTERNETOWE (CAWI)	n=1000	Badania terenowe* przeprowadzone w lipcu 2024 r.
Struktura próby				
Struktura próby według płci: mężczyźni n=230, kobiety n=270				
Struktura próby według wieku: 18-24 lat n=30, 25-34 lat n=24, 35-44 lat n=29, 45-54 lat n=20, 55-64 lat n=17, 65+ lat n=9				
Struktura próby według wielkości miejsca zamieszkania: wieś n=33, miasto do 20k n=95, miasto 20-49k n=90, miasto 50-199k n=58, miasto 200k+ n=61				

10

Zastrzeżenia i ograniczenia

10.

Zastrzeżenia i ograniczenia

Na podstawie umowy pomiędzy „Fundacja Pozytywne Emocje” („Klient”) a KPMG Advisory Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. („KPMG”) („Umowa”) został sporządzony „Raport wpływu branży pirotechnicznej na polską gospodarkę”, dalej zwany Raportem.

Raport, a także wszystkie zaprezentowane w nim analizy i wnioski, podlegają warunkom i zastrzeżeniom opisanym poniżej, w samym Raporcie. Raport może być publicznie wyświetlany, publikowany oraz udostępniany w ramach platform cyfrowych, z poniższymi zastrzeżeniami. Akceptacja lub wykorzystanie Raportu w jakikolwiek sposób stanowi zgodę na wszelkie warunki i zastrzeżenia wymienione w Raporcie.

Data Raportu

Raport został sporządzony w okresie czerwiec-wrzesień 2024 roku i odzwierciedla stan wiedzy KPMG na moment jego sporządzenia. Analizy i wnioski przedstawiane w Raporcie są aktualne na moment ich sporządzenia oraz mogą ulec zmianie po przekazaniu przez Klienta dalszych dokumentów, materiałów lub po podaniu nowych informacji do wiadomości publicznych.

KPMG odnosi się w Raporcie do danych historycznych publicznie dostępnych lub przekazanych przez Klienta. Wnioski oraz wyniki analiz KPMG przedstawione w Raporcie zostały przygotowane w dobrej wierze i z dochowaniem profesjonalnej staranności, wykorzystując doświadczenie i wiedzę KPMG. Niemniej jednak, mogą istnieć informacje i fakty, o których KPMG nie wiedziało, które mogą mieć istotny wpływ na przedstawione wnioski, opinie, czy analizy.

Weryfikacja dostarczonych danych

KPMG opiera swoje analizy i wnioski na dokumentach, informacjach oraz założeniach przekazanych przez Klienta. Założyliśmy, że wszystkie dostarczone nam informacje przez Klienta są zgodne ze stanem faktycznym i odpowiadają najlepszej wiedzy Klienta co do jego sytuacji oraz planowanej działalności w przyszłości, z operacyjnego i finansowego punktu widzenia. W ramach zleconych nam prac wykorzystaliśmy również informacje ogólnie dostępne w uznanych źródłach informacji (w tym między innymi Główny Urząd Statystyczny). Żadna z tych informacji nie podlegała audytowi, weryfikacji lub potwierdzeniu przez KPMG.

Zakres prac

Raport został sporządzony z wykorzystaniem informacji i założeń przedstawionych w Raporcie i zawiera pewne ograniczenia i wyłączenia. Przedstawione w Raporcie liczby mogły w pewnych przypadkach podlegać zaokrągleniom w stosunku do danych szczegółowych. KPMG nie dokonywało analiz prawnych, technicznych, i środowiskowych – w powyższych aspektach KPMG

polegało na informacjach udostępnionych przez Klienta. Wykonane przez KPMG prace nie stanowiły czynności rewizji finansowej przeprowadzanych przez biegłego rewidenta czy też podobnych usług przeprowadzanych zgodnie z jakimikolwiek standardami, mającymi zastosowanie do czynności rewizji finansowej. Raport wraz z wnioskami nie stanowi ani nie zawiera porady inwestycyjnej. Nie stanowi także oferty, zaproszenia ani zachęty do zawarcia jakiejkolwiek transakcji, w tym transakcji dotyczących kupna lub sprzedaży, instrumentów finansowych lub innych inwestycji, ani nie będą interpretowane, jako taka oferta, zaproszenie, ani zachęta. Wpływ ekonomiczny na polską gospodarkę został oszacowany przy wykorzystaniu modelu Input-Output. Do opracowania modelu wykorzystano dane Klienta oraz dane podmiotów współpracujących z Klientem przekazane dobrowolnie na potrzeby opracowania Raportu, jak również dane Głównego Urzędu Statystycznego w postaci m.in. Bilansu przepływów międzygałęziowych oraz danych dotyczących zatrudnienia w gospodarce narodowej.

Odpowiedzialność KPMG

KPMG nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne szkody poniesione przez Klienta lub osoby trzecie w wyniku otrzymania przez KPMG nieprawdziwych, niepełnych informacji lub danych wyjściowych, niezgodnych ze stanem faktycznym oświadczeń bądź wstrzymania informacji istotnych dla wykonania Raportu lub dotyczących Raportu lub wymaganych przez KPMG, a także KPMG nie ponosi odpowiedzialności za treść wszelkich dokumentów, materiałów czy oświadczeń otrzymywanych od Klienta.

Ewentualne ograniczenia w dostępności informacji i danych wyjściowych mogą mieć wpływ na konkluzje KPMG zaprezentowane w Raporcie. KPMG nie jest zobowiązana do dokonania aktualizacji Raportu w wyniku otrzymania nowych informacji. Raport został wykonany w takim zakresie, w jakim było to możliwe biorąc pod uwagę ilość, aktualność i jakość otrzymanych informacji. Pracownicy KPMG nie ponoszą i nie będą ponosić żadnej odpowiedzialności z tytułu jakichkolwiek bezpośrednich, pośrednich ani wtórnych strat i szkód poniesionych w związku z korzystaniem z Raportu, analiz wraz z wnioskami, czy rekomendacjami lub informacji w nim zawartych. KPMG nie ponosi również żadnej odpowiedzialności prawnej odnośnie interpretacji przepisów prawa lub umów. Przepisy, orzecznictwo sądów, umowy, na których KPMG opiera swoje wnioski, mogą ulec zmianie po dacie sporządzenia Raportu, co może mieć wpływ na wnioski w nim zawarte. Nie wzięto pod uwagę zastawów i obciążeń, o ile nie zaznaczono inaczej. Założyliśmy, że wszelkie wymagane prawem licencje, pozwolenia itp. są w pełni ważne i nie przeprowadziliśmy żadnych niezależnych testów co do występowania ryzyka związanego z negatywnym oddziaływaniem na środowisko naturalne.

KPMG nie bierze odpowiedzialności za wykorzystanie Raportu w celach innych niż uzgodnione przez Strony, jak również za dopuszczalność Raportu jako dowodu sądowego lub dla innych potrzeb określonych przez prawo.

Zgodnie z Umową, odpowiedzialność KPMG wobec Klienta jest ograniczona, a odpowiedzialność KPMG wobec osób trzecich jest wyłączona.

Brak zapewnień ze strony KPMG

KPMG nie składa żadnych zapewnień, co do możliwości ich spełnienia się w przyszłości, dokładności lub kompletności takich stwierdzeń, szacunków lub prognoz ani innych materiałów zawartych w Raporcie. Pomimo dołożenia należytej staranności, KPMG nie może zapewnić o dokładności tych stwierdzeń, szacunków i prognoz. KPMG we własnym imieniu oraz w imieniu innych podmiotów stowarzyszonych z KPMG, wszystkich swoich partnerów, pracowników oraz agentów oświadcza, że ani KPMG, ani żaden z wymienionych wyżej podmiotów, nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności w stosunku do jakichkolwiek osób w związku z decyzjami lub działaniami podjętymi w oparciu o Produkty lub zawarte w nim wnioski i analizy.

Raport, wnioski, analizy zawarte w Raporcie nie stanowią żadnej gwarancji, zabezpieczenia czy zapewnienia, iż ustaliliśmy lub przewidzieliśmy przyszłe wydarzenia lub okoliczności, ani zalecenia co do przeprowadzenia bądź niewdrażania określonego planu transakcji lub podobnej czynności.

Klient pozostaje w pełni odpowiedzialny za decyzje dotyczące działalności, strategii, planów i działań.

KPMG Advisory sp. z o.o. sp. k. w imieniu własnym oraz w imieniu innych podmiotów stowarzyszonych lub powiązanych z KPMG, wszystkich swoich partnerów, pracowników oraz współpracowników, oświadcza że ani KPMG, ani żaden z wymienionych wyżej podmiotów nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności w stosunku do jakichkolwiek osób w związku z decyzjami lub działaniami podjętymi w oparciu o niniejszy dokument lub informacje w nim zawarte.

KPMG Advisory sp. z o.o. sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych firm członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji.

KPMG International i podmioty z nią powiązane nie świadczą usług na rzecz klientów. Żadna firma członkowska nie jest uprawniona do zaciągania w imieniu KPMG International, podmiotów z nią powiązanych ani innej firmy członkowskiej zobowiązań wobec osób trzecich, zaś KPMG International i podmiotom z nią powiązanym nie przysługuje prawo do zaciągania zobowiązań w imieniu jakiegokolwiek firmy członkowskiej.

Nazwa i logo KPMG są znakami towarowymi używanymi na podstawie licencji przez niezależne firmy członkowskie globalnej organizacji KPMG.

RAPORT WPŁYWU NA POLSKĄ GOSPODARKE

Branża pirotechniczna w Polsce

Raport z Badania

- październik 2024 -

Metoda badawcza

Badani

- ☐ Osoby w wieku 18+ / N=1118
- ☐ Kwoty dobrane wg reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku i wielkości miejscowości zamieszkania.

Metoda

- ☐ Ankieta na panelu Ariadna
- ☐ CAWI

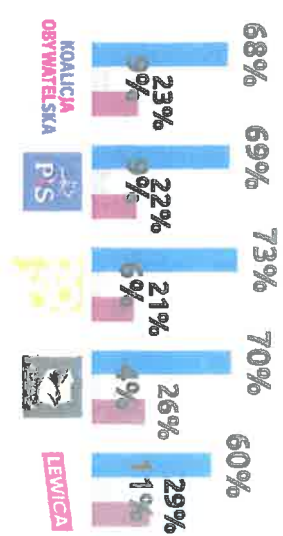
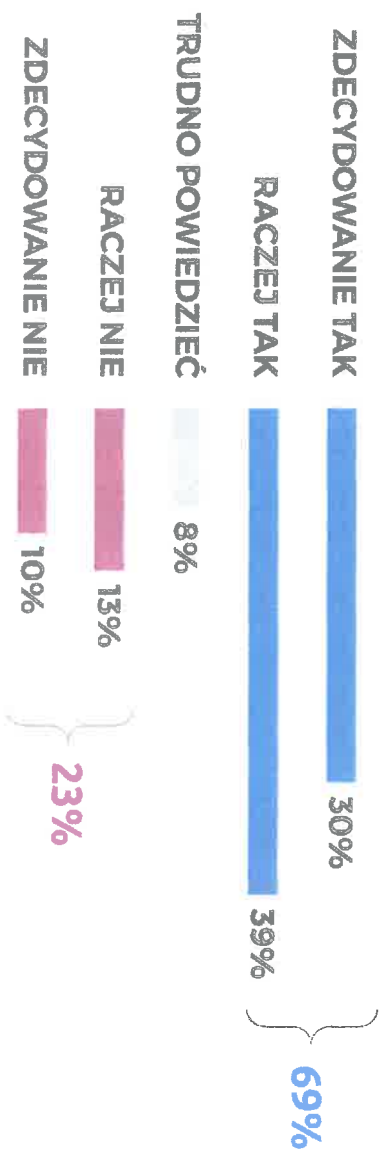

Termin realizacji

11 – 14 października 2024

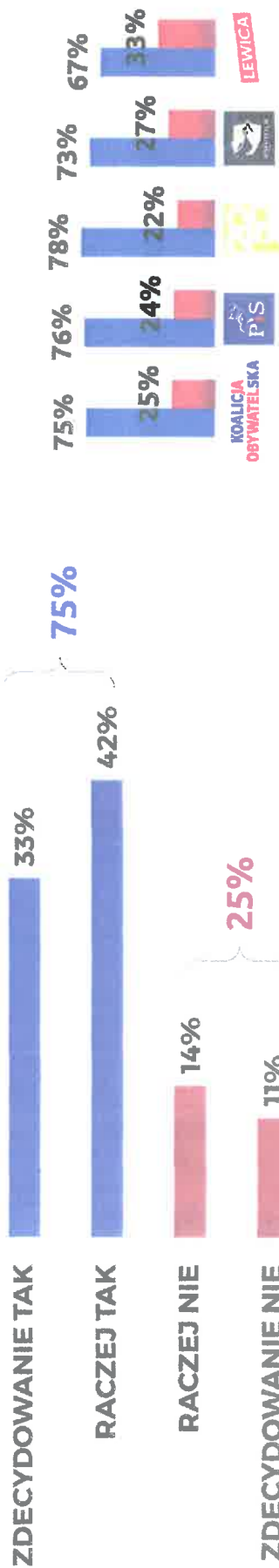
Sejm rozpatrywać będzie projekty ustaw, które prowadzą do całkowitego zakazu używania fajerwerków. Oznacza to likwidację całej, legalnej branży pirotechnicznej w Polsce, bankructwo tysięcy firm i utratę miejsc pracy. Na czarnym rynku pojawią się niebezpieczne produkty niewiadomego pochodzenia. Zamiast administracyjnych zakazów branża proponuje utworzenie specjalnych stref wolnych od pirotechniki, w których znajdują się np. parki narodowe, rezerwaty, gęsto zaludnione centra miast, tereny sąsiadujące ze szpitalami, ogrodami zoologicznymi oraz schroniskami dla zwierząt.

Czy uważasz, że takie rozwiązanie jest lepsze od całkowitego zakazu fajerwerków ?

Sejm rozpatrywać będzie projekty ustaw, które prowadzą do całkowitego zakazu używania fajerwerków. Oznacza to likwidację całej, legalnej branży pirotechnicznej w Polsce, bankructwo tysięcy firm i utratę miejsc pracy. Na czarnym rynku pojawią się niebezpieczne produkty niewiadomego pochodzenia. Zamiast administracyjnych zakazów branża proponuje utworzenie specjalnych stref wolnych od pirotechniki, w których znajdują się np. parki narodowe, rezerwaty, gęsto zaludnione centra miast, tereny sąsiadujące ze szpitalami, ogrodami zoologicznymi oraz schroniskami dla zwierząt.

Czy uważasz, że takie rozwiązanie jest lepsze od całkowitego zakazu fajerwerków ?

ogólnopolski panel badawczy

Nowoczesna platforma badań on-line dla:

- Agencji badawczych
- Marketerów
- Agencji reklamowych
- Domów mediowych
- Dla wszystkich profesjonalistów

Sprawdź nas: www.panelariadna.pl

WOJSKOWY INSTYTUT TECHNICZNY UZBROJENIA

ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 7, 05-220 Zielonka

Dyrektor
Zastępca Dyrektora ds. Badawczo - Rozwojowych
Zastępca Dyrektora ds. Operacyjno - Finansowych
Kancelaria Jawna

tel. 22 761 44 25, fax. MON 261 814 585
tel. 22 761 44 10
tel. 22 761 44 23
tel. 22 761 44 08, fax. 22 761 44 45

Konto: Bank PEKAO S.A.
nr 68 1240 6003 111100004947 4198
NIP 125 00 00 208, REGON 010153990
<https://www.witu.mil.pl>
e-mail: witu@witu.mil.pl

CCJ

PN-EN ISO 9001:2015
AQAP 2110:2016

NCAGE
0487H

Certyfikat WSK
Akredytacja PCA

PCA
POLSKIE CENTRUM
AKREDYTACJI

CERTYFIKACJA
WYROBÓW

AC 027

PCA
POLSKIE CENTRUM
AKREDYTACJI

BADANIA

AS 171
Akredytacja OIB

AKREDYTACJA OIB
JB

27/MON/2023

AKREDYTACJA OIB
JC

26/MON/2023

KONCESJA
B-391/2003

ŚWIADCTWO
BEZPIECZEŃSTWA
PRZEMYSŁOWEGO
PIERWSZEGO STOPNIA
NR 11/90 I W III 2021
TAJNE

ŚWIADCTWO
BEZPIECZEŃSTWA
PRZEMYSŁOWEGO
PIERWSZEGO STOPNIA
NR 11/90 I W III 2021
SECRET UE/EU SECRET

ŚWIADCTWO
BEZPIECZEŃSTWA
PRZEMYSŁOWEGO
PIERWSZEGO STOPNIA
NR 11/90 I W III 2021
SECRET UE/EU SECRET

WITU/447/2025

Dyrektor
plk dr inż. Paweł SWEKLEJ

ZWC1.702.B10
Zielonka, 30 stycznia 2025 r.

Pan Aleksander Wadoń
Fundacja Pozytywne Emocje
ul. Sady Żoliborskie 7A lok. 27
01-772 Warszawa
a.wadon@nakaja.com

Dotyczy: oceny zgodności pirotechniki widowiskowej.

Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia od wielu lat prowadzi badania i certyfikację wyrobów pirotechnicznych objętych wymaganiami początkowo Dyrektywy 2007/23/WE, a następnie Dyrektywy 2013/29/UE. Instytut posiada akredytację PCA na badania i certyfikację wyrobów pirotechnicznych oraz notyfikację EU (Jednostka notyfikowana nr NB 2333) w zakresie wyrobów pirotechnicznych.

Prowadzona od wielu lat ocena zgodności wyrobów pirotechnicznych uporządkowała rynek tych wyrobów oraz umożliwia wyeliminowanie wyrobów niespełniających wymagań bezpieczeństwa. Wszystkie wyroby pirotechniczne sprowadzane legalnie do Polski powinny podlegać badaniom i certyfikacji (chyba że są dopuszczone w innym kraju UE) przed wprowadzeniem ich do obrotu oraz podlegać kontroli podczas kolejnych dostaw. Restrykcyjne działania kontrolne (badania i certyfikacja) wymusiły na producentach, importerach i dostawcach dbałość o jakość dostarczanych wyrobów. Do produkcji wdrożono surowce spełniające wymagania norm w zakresie bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Wszystkie wyroby są zaopatrzone w szczegółowe instrukcje obsługi tych wyrobów.

Wprowadzono określone zasady postępowania z wyrobami pirotechnicznymi przez użytkowników. Dla zwykłych konsumentów udostępniono tylko te wyroby pirotechniczne, które charakteryzują się małymi zagrożeniami.

Wyroby pirotechniczne dające silniejsze i większe efekty pirotechniczne zostały dopuszczone tylko dla podmiotów posiadających koncesję MSWiA lub pozwolenie wojewody na nabywanie i używanie tych wyrobów. Wszystkie osoby dopuszczane do pracy z tymi wyrobami muszą co 5 lat przechodzić szkolenie specjalistyczne oraz zdawać egzamin przed Komisją Kwalifikacyjną powołaną przez ministra właściwego ds. gospodarki.

Podsumowując stosowane zasady dopuszczania wyrobów pirotechnicznych na rynek oraz zasady stosowania wyrobów pirotechnicznych gwarantują bezpieczeństwo i zgodność z przepisami prawa dotyczącymi tych wyrobów.

2 powierzeniem

DYREKTOR
WOJSKOWEGO INSTYTUTU
TECHNICZNEGO UZBROJENIA

płk dr inż. Paweł SWEKLEJ

Wykonano w 2 egz.:

Egz. nr 1 – adresat

Egz. nr 2 – ad acta

Andrzej Brzyski
tel. (22) 76-14-640
609 494 521
e-mail: brzyska@wumil.pl

WOJSKOWA AKADEMIA TECHNICZNA IM. JAROSŁAWA DĄBROWSKIEGO
Centrum Certyfikacji Jakości

Pismo nr 2021/44/0167 z dnia 28.01.2021

FUNDACJA POZYTYWNE EMOCJE

ul. Sady Żoliborskie 7A lok. 27

01-772 Warszawa

FUNDACJA ROZWOJU I EDUKACJI PIROTECHNICZNEJ

ul. Sokołowska 9, 05-806 Pęcice

dot.: Uwagi na temat zmian w certyfikacji i poprawy bezpieczeństwa konsumenckich artykułów pirotechnicznych

Stanowisko Państwa

Centrum Certyfikacji Jakości (CCJ) jest jednostką certyfikującą, funkcjonującą w strukturze Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie. CCJ jako jednostka notyfikowana (nr NB 2768) CCJ posiada certyfikat akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji nr AC 203 w obszarze certyfikacji wyrobów pirotechnicznych i zajmuje się oceną zgodności w obszarze dyrektywy 2013/29/UE.

Wieloletnie doświadczenie w obszarze bezpieczeństwa wyrobów pirotechnicznych, pozwala stwierdzić, że zaimplementowanie do polskiego prawa w 2010 roku zapisów Dyrektywy 2007/23/WE dotyczącej wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych, było znaczącym krokiem na drodze poprawy jakości wyrobów potocznie nazywanych fajerwerkami, a sprzedawanych w Polsce i pozostałych krajach UE. Polscy importerzy już w 2008 roku rozpoczęli kosztowny proces przystosowania sprzedawanych przez siebie wyrobów pirotechnicznych do rygorystycznych wymagań „norm pirotechnicznych”, które były swego rodzaju przepisami wykonawczymi Dyrektywy. W początkowym okresie, laboratoria akredytowane badające zgodność fajerwerków z nowo wprowadzonymi normami, odrzucały niemal połowę asortymentu poddanego badaniom. Jednakże z każdym rokiem jakość wyrobów pirotechnicznych stale i wyraźnie poprawiała się. Działania instytucji takich, jak Jednostki Notyfikowane, Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Handlowa, wyznaczonych przez ustawodawcę do kontroli jakości fajerwerków oraz dostosowanie się polskich importerów do nowych wymogów rynku, doprowadziły do niemal całkowitego wyeliminowania wyrobów niespełniających rygorystycznych wymagań bezpieczeństwa. Wyeliminowane zostały takie nieprawidłowości jak generowanie hałasu ponad 120 dB, zbyt krótki lub zbyt długi czas palenia się lontu, nieprzewidziane działanie wyrobu, przypadkowe wybuchy i szereg innych. Ponadto w mieszaninach pirotechnicznych, z których wykonane są fajerwerki nie mogą występować związki zawierające metale ciężkie, takie jak rtęć czy ołów oraz związki organiczne o działaniu rakotwórczym lub wytwarzające podczas spalania substancje trujące i rakotwórcze. Można zauważyć, że sami importerzy starają się dbać o bezpieczeństwo polskich użytkowników fajerwerków, prowadząc kampanie uświadamiające prawidłowe obchodzenie się z nimi oraz działania mające na celu eliminowanie z rynku nielegalnej i niebezpiecznej pirotechniki. Z asortymentu fajerwerków usunięto wiele wyrobów potencjalnie niebezpiecznych dla nieprofesjonalnego użytkownika, a pojawiło się szereg wyrobów wytwarzających niski poziom hałasu czy zaprojektowanych i wytwarzanych z takich materiałów konstrukcyjnych, aby szczątki z rozrywanych wybuchem wyrobów, nie były groźne dla ludzi i otoczenia.

Podsumowując, legalnie występujące na rynku polskim wyroby pirotechniczne charakteryzują się wysoką jakością wykonania i spełniają rygorystyczne wymogi bezpiecznego użytkowania, szczególnie poziomu generowanego hałasu, odległości rozrzuconych fragmentów obudowy czy palących się ładunków pirotechnicznych.

2. powiadomienie
pink

Certyfikacja
systemów zarządzania
na zgodność z:

AQAP 2110

AQAP 2310

AQAP 2210

AQAP 2105

PN-EN ISO 9001

PN-EN ISO 14001

PN-EN ISO/IEC 27001

PN-ISO 45001

PN-EN ISO 22000

Weryfikacja EMAS

Audyt recyklera

WSK / PN-EN ISO 9001

PN-EN ISO 22716

PN-ISO 37001

PN-EN 15224

PN-EN ISO 22301

PN-EN ISO 50001

PN-EN ISO 14065

Certyfikacja wyrobów

Pirotechnika

ADR

Wyroby nietypowe

SZKOLENIA Z ZAKRESU
SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA

Centrum
Certyfikacji Jakości

ul. gen. Sylwestra Kaliskiego 2
00-908 Warszawa
tel.: 261 839 630

e-mail: centrum@ccj.wat.edu.pl

Biurowo Regionalne
w Gdańsku

ul. Obywatelska 2,
80-259 Gdańsk

tel.: 583 440 654

e-mail: biuro.gd@ccj.wat.edu.pl

/CCJWAT

www.ccj.wat.edu.pl